

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

rudna
łączy ludzi

**STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030
AKTUALIZACJA**

Zamawiający:

Urząd Gminy Rudna

Plac Zwycięstwa 15

59-305 Rudna

Wykonawca:

Aktualizacja:

Zespół EKO – GEO GLOB

RUDNA, 2025 r.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030
AKTUALIZACJA

1.	WSTĘP	5
2.	CHARAKTERYSTYKA SOŁECTW	9
3.	WNIOSKI Z DIAGNOZY.....	14
3.1.	W zakresie sytuacji społecznej.....	14
3.2.	W zakresie sytuacji gospodarczej.....	15
3.3.	W zakresie sytuacji przestrzennej.....	16
3.4.	W zakresie sytuacji klimatyczno – środowiskowej.....	17
4.	WYNIKI ANKIETYZACJI MIESZKAŃCÓW.....	18
5.	ANALIZA SWOT	19
6.	STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY RUDNA.....	24
6.1.	Wizja rozwoju i misja Gminy Rudna w perspektywie do 2030 roku	24
6.2.	Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym	26
6.2.1.	Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych.....	33
6.2.2.	Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia.....	38
7.	OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI	40
8.	MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNEJ GMINY.....	48
8.1.	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Rudna.....	56
9.	ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI NADRZĘDNYMI	66
10.	SYSTEM REALIZACJI STRATEGII, W TYM WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH.....	74
10.1.	Monitoring.....	75
10.2.	Ewaluacja.....	75
11.	RAMY FINANSOWANIA I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	76

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030
AKTUALIZACJA

<i>ZAŁĄCZNIK NR 1 – DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO – ŚRODOWISKOWEJ – ANALIZA DANYCH ZASTANYCH.....</i>	<i>78</i>
<i>ZAŁĄCZNIK NR 2 BENCHMARK GMIN.....</i>	<i>103</i>
<i>Spis tabel.....</i>	<i>114</i>
<i>Spis rysunków.....</i>	<i>115</i>
<i>Spis fotografii.....</i>	<i>115</i>

1. WSTĘP

Strategia Rozwoju Gminy Rudna na lata 2023-2030 - Aktualizacja jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania gminą. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju w perspektywie do 2030 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz gminnych, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne, czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Strategia Rozwoju Rudna na lata 2023-2030 - Aktualizacja jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno-strategicznych obowiązujących w gminie, a także spójnym z dokumentami wyższego rzędu.

Dokument został opracowany na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań oraz danych statystycznych. Podstawowym dokumentem prawnym wykorzystywanym podczas przygotowania Strategii była ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Ważnym elementem w pracach nad Strategią była partycypacja społeczna. Diagnoza strategiczna została uzupełniona o analizę ankiet wypełnionych przez mieszkańców.

Najważniejszymi odbiorcami Strategii są mieszkańcy, dlatego też dokument powstał zgodnie z zasadami partycypacji społecznej, gwarantującej zaangażowanie lokalnej społeczności zarówno w proces jej tworzenia, jak i realizacji.

Projekt dokumentu poddano konsultacjom społecznym i przedłożono Zarządowi Województwa Dolnośląskiego w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa.

Powyższe działania miały na celu ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii. Dokument został sporządzony z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2025 r. poz. 198).

**STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030
AKTUALIZACJA**

Poszczególne etapy prac nad Strategią

Określenie szczegółowego trybu
i harmonogramu opracowania projektu Strategii
Rozwoju Gminy Rudna na lata 2023-2030 -
Aktualizacja

Analiza dokumentów i danych statystycznych

Badanie ankietowe wśród mieszkańców

Diagnoza potencjału

Projekt dokumentu

Konsultacje społeczne

Procedura Oceny Oddziaływania na Środowisko

Opinia Zarządu Województwa oraz Państwowego
Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie

Uchwalenie Strategii

Wdrażanie Strategii

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030
AKTUALIZACJA

Metodyka opracowania Strategii

Rodzaj czynności	Opis
Analiza desk research (danych zastanych)	W pierwszej fazie opracowywania Strategii dokonano analizy danych wtórnych (zastanych). Wśród źródeł danych wymienić można: dostępne dokumenty diagnostyczne i planistyczne w wymiarze lokalnym i regionalnym, raporty o stanie gminy, gminny program rewitalizacji, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rudna, a także ogólnodostępne ekspertyzy i opracowania. Analizie poddano również zbiory danych udostępniane przez Główny Urząd Statystyczny (Bank Danych Lokalnych), Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Gminy Rudna oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Analizowane dane dotyczą lat 2020-2024, przy czym rok 2024 stanowi rok bazowy dla analiz porównawczych. Po zebraniu danych wyselekcjonowano informacje potrzebne do wypracowania wniosków na temat gminy, które stanowiły potem bazę do zdefiniowania celów strategicznych.
Badania ilościowe	W tworzeniu strategii uczestniczyli także mieszkańcy gminy. W celu poznania ich opinii na temat kondycji gminy Rudna, przeprowadzono badanie sondażowe w formie ankiety papierowej. Głos mieszkańców jest bardzo ważny w tworzeniu tego typu dokumentów, dlatego ich opinia była jednym z elementów bazowych do zdefiniowania celów strategicznych i kierunków rozwoju gminy.
Badania jakościowe	Badania jakościowe służą poznaniu szczegółowych informacji na temat kondycji gminy oraz zachodzących w niej procesów. Dzięki temu możliwe było zdefiniowanie konkretnych potrzeb, oczekiwań i możliwości związanych z rozwojem lokalnym. Zebrane informacje pozwoliły na sformułowanie konkretnych celów i schematu ich realizacji.
Analiza porównawcza	Na potrzeby diagnozy przeprowadzono także analizę benchmarkingową jako porównanie wybranych wskaźników z trzech sfer: społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Porównano wskaźniki dla gminy Rudna z wartościami wskaźników dla gminy Grębocice, Radwanice oraz gminy wiejskiej Lubin.
Analiza SWOT	Badania jakościowe oraz ilościowe mają na celu zebranie potrzebnych danych. Analiza SWOT ma na celu usystematyzowanie wszystkich informacji. W ramach analizy

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030
AKTUALIZACJA

Rodzaj czynności	Opis
	wyodrębniono mocne i słabe strony wynikające z wewnętrznego uwarunkowania gminy, a także szanse i zagrożenia będące czynnikami zewnętrznymi, na które gmina nie zawsze ma wpływ. Zdefiniowane potencjały i ograniczenia stały się punktem wyjścia przy formułowaniu celów strategicznych i kierunków rozwoju.
Opracowywanie misji i wizji gminy	Dokłada analiza danych zastanych, ilościowych, rozmowy z władzami gminy oraz analiza SWOT umożliwiły nakreślenie wizji i misji gminy Rudna. Wizja jest opisem pożądanego stanu gminy w długookresowej perspektywie, natomiast misja jest ogólnym kierunkiem działania, jakim powinna podążać gmina.
Sformułowanie celów	Wcześniejsze etapy prac pozwalają na sformułowanie konkretnych celów strategicznych, operacyjnych oraz kierunków działania. Cele stanowią odpowiedź na rozpoznane problemy i potrzeby, umożliwiają wykorzystanie zdefiniowanych potencjałów gminy oraz stanowią szansę rozwoju. Ustanowione cele są spójne z wcześniej przyjętą wizją i misją gminy.
Opracowanie modelu funkcjonalno przestrzennego oraz rekomendacji w tym zakresie	Model stanowi graficzne odzwierciedlenie treści prezentowanych w dokumencie. Przedstawia najważniejsze elementy i uwarunkowania przestrzenne. Przedstawienie graficzne sprawia także, że określone kierunki rozwoju są bardziej przystępne w odbiorze.
Opracowanie części wdrożeniowej	Część wdrożeniowa przedstawia dokładne informacje dotyczące mechanizmów wdrażania – systemu realizacji strategii, jej aktualizacji oraz ewaluacji. Dzięki zaplanowaniu tych działań zapewniona jest ciągłość realizacji celów i ich odpowiednia efektywność. Oprócz tego dokument zawiera także ramy finansowe i źródła finansowania, które wpływają na ocenę możliwości realizacji celów strategii.

2. CHARAKTERYSTYKA SOŁECTW

Orsk, Chełm, Brodowice, Studzionki, Gawrony i Gawronki – to sołectwa położone w północnej części gminy. W Orsku znajduje się Huta Miedzi „Cedynia” oraz rezerwat przyrody „Skała Storczyków”. Przez miejscowość przebiega ścieżka przyrodnicza „Krajobrazy Nadodrzańskie – Orsk”. Na terenie sołectwa zachowały się ruiny pałacu wraz z otaczającym go parkiem. w 1996 r. w Orsku utworzono lądowisko sanitarno-dyspozycyjne, które obecnie należy do przedsiębiorstwa Pol-Miedź Trans. W Brodowicach również znajdują się ruiny pałacu wraz z parkiem. Chełm był dawniej osadą rybacką, obecnie to niewielka wieś położona nad rzeką Odrą. W Studzionkach znajduje się prawosławna cerkiew, która początkiem XX w. była kaplicą, a końcem ubiegłego stulecia została rozbudowana. W Gawronach do niedawna istniała siedziba pracowni ceramicznej „Gliniane Gawrony”, która działała w Centrum Kultury Gminy Rudna. W Gawronkach natomiast znajdują się pozostałości folwarków i założen parkowych z XIX wieku.

Fotografia 1. Ruiny pałacu w Orsku

Fotografia 2. Ruiny pałacu w Brodowicach

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

Radoszyce, Nieszczyce, Chobienia, Naroczyce, Ciechłowice, Górzyn – to sołectwa położone we wschodniej części gminy. Radoszyce to niewielka wieś, przez którą przebiega rowerowy „Szlak Odry” łączący Głogów z Brzegiem Dolnym. W Nieszczytach znajdują się stawy, wokół których regularnie organizowane są zawody wędkarskie. Ponadto, znajduje się tam zespół dworski z XIX w. wpisany na listę zabytków rejestru Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Wieś ta była również siedzibą amatorskiego Teatru „Na Końcu Świata”. Chobienia jest drugą co do wielkości miejscowością w gminie. Zachował się w niej średniowieczny układ miejski oraz zamek, funkcjonuje tam również pracownia ceramiczna. Ponadto, w miejscowości odbywa się cykliczna impreza – Zamczysko. W okolicy miejscowości Naroczyce i osady Ciechłowice zlokalizowany jest użytek ekologiczny „Naroczycki Łęg”. Ciechłowice to niewielka wieś, na terenie której zachował się folwark, zabudowa wsi i nasadzenia z XIX wieku. W Górzynie natomiast znajdują ruiny kościoła pw. św. Michała Archaniola oraz pałacu.

Fotografia 3. Ruiny pałacu w Górzynie

Fotografia 4. Zamek w Chobieni

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

Olszany, Miłogoszcz, Wądroże, Kliszów, Radomiłów, Wysokie, Kłębów – to sołectwa zlokalizowane w południowo-środkowej części gminy. W Olszanach znajduje się zabytkowy kościół pw. św. Michała Archanioła. W Radomiłowie znajduje się zabytkowy pałac, który został odnowiony przez prywatnego właściciela - obecnie urządzane są tam imprezy okolicznościowe oraz festiwale rękodzielnicze. Przez wieś Wysokie prowadzi żółty szlak rowerowy „Mała pętla po Wzgórzach Dalkowskich” i pieszy „Szlak Dziadoszan”. W pobliżu centrum wsi zachowały się resztki ruiny dworu z XVI w. W Kłębowie zachował się zabytkowy park dworski z XIX w.

Fotografia 5. Pałac w Radomiłowie – widok z lotu ptaka

Fotografia 6. Pałac w Radomiłowie

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

Koźlice, Mleczno, Toszowice, Rynarcice, Juszowice – to sołectwa położone w południowo-zachodniej części gminy. Przez Koźlice przebiega Szlak Polskiej Miedzi (szlak turystyczny) oraz linia kolejowa nr 289. W pobliżu znajduje się najwyższe wzniesienie powiatu lubińskiego - Góra Grzybowa (217 m n.p.m.). Przez Toszowice przebiega kilka szlaków rowerowych i pieszych, w tym zielony szlak leśny prowadzący z Lubina do Chobieni. W okolicy Juszowic leżą dwa wzniesienia – Góra Wenus (185 m. n.p.m.), przez którą przechodzi czerwony szlak turystyczny „Dookoła Lubina” oraz Góra Sosnowa (180 m. n.p.m.). W Rynarcicach zachowały się ruiny pałacu.

Fotografia 7. Świetlica wiejska w Juszowicach

Fotografia 8. Przystanek kolejowy w Koźlicach

Fotografia 9. Szlak na Górę Wenus

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

Rudna, Stara Rudna, Bytków, Gwizdanów, Brodów – to sołectwa położone w zachodniej części gminy. Rudna jest największą miejscowością i siedzibą lokalnych władz. Dawniej posiadała prawa miejskie. Obok miejscowości znajduje się Obiekt Unieszkodliwiania Odpadów Wydobywczych „Żelazny Most”. W Starej Rudnej zachowały się ruiny pałacu z XVIII w. oraz kościoła z XV w. Ponadto odbywa się cykliczna impreza – Dożynki Gminy Rudna. W Brodowie znajdują się pozostałości po dawnym folwarku i pałacu. Przez Gwizdanów przebiega linia kolejowa nr 273 oraz szlak rowerowy „Mała Pętla po Wzgórzach Dalkowskich”.

Fotografia 10. Siedziba Urzędu Gminy Rudna

Fotografia 11. Kompleks sportowy w Rudnej

Fotografia 12. Żłobek w Rudnej

3. WNIOSKI Z DIAGNOZY

3.1. W zakresie sytuacji społecznej

- Liczba ludności gminy w latach 2015-2024 spadła o 3,5% - do 7 428 osób w 2024 r. Przyrost naturalny w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w gminie systematycznie spada, podobnie jak w powiecie i województwie. Saldo migracji ogółem w przeliczeniu na 1 000 osób w latach 2016-2024 (brak danych dla 2015 roku) od roku 2019 wykazuje wartości ujemne. W porównaniu do innych gmin (Radwanice, Grębocice, Lubin) gmina Rudna cechuje się niższym przyrostem naturalnym i saldem migracji oraz wyższym odsetkiem osób starszych.
- Na terenie gminy występuje zjawisko starzenia się społeczeństwa. Zauważa się wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym o 0,8% więcej w 2024 r. w stosunku do 2015 r., który wyniósł w 2024 r. 20,9%.
- Gmina oferuje dostęp do edukacji dla dzieci do lat 3, opieki przedszkolnej i szkolnej. W 2024 r. w gminie funkcjonował jeden żłobek publiczny (działa od 2019 r.), dwa przedszkola publiczne (w Rudnej i Chobieni) oraz dwie szkoły podstawowe: Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Rudnej, Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Westerplatte w Chobieni, które są prowadzone przez gminę. Z wyników naboru do szkół i przedszkoli wynika, że potrzeby edukacyjne dzieci, które są mieszkańcami Gminy Rudna są zaspokajane.
- Główną instytucją kultury w Gminie jest Centrum Kultury Gminy Rudna, powstałe w 2021 roku z połączenia Centrum Kultury w Rudnej oraz Chobieńskiego Ośrodka Kultury. Centrum Kultury jest organizatorem zajęć Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Rudnej. Centrum Kultury organizuje również imprezy okolicznościowe, m.in. Dożynki Gminne, Gminny Turniej Piłki Siatkowej. Infrastrukturę sportową zapewniają kompleksy sportowe zlokalizowane przy szkołach. Dostęp do czytelnictwa zaspokajają biblioteki publiczne: Multimedialne Centrum Informacji w Rudnej oraz biblioteki w Chobieni, Nieszczytach, Orsku i Kliszowie.
- W Gminie Rudna znacząco mniej osób korzysta ze świadczeń pomocy społecznej niż średnio w powiecie lubińskim i województwie dolnośląskim

3.2. W zakresie sytuacji gospodarczej

- Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON wzrosła z 568 w 2020 r. do 658 w 2024 r. (wzrost o 15,8%). Wskaźnik podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności w 2020 r. wyniósł 886 – mniej niż w powiecie lubińskim (1 139) i województwie dolnośląskim (1 589).
- Gmina Rudna, podobnie jak cały region legnicko-głogowski, swoją relatywnie mocną pozycję gospodarczą zawdzięcza w głównej mierze lokalizacji na jej obszarze oddziałów KGHM Polska Miedź S.A. Miedziowy potentat generuje znaczną liczbę miejsc pracy, zapewnia wysokie wpływy z podatków do gminnej kasy i podnosi ogólny poziom rozwoju gospodarczego i społecznego regionu. Największe przedsiębiorstwa działające na terenie gminy, zatrudniające największą liczbę pracowników wchodzą w skład koncernu KGHM Polska Miedź S.A.
- Gospodarka rejonu gminy związana jest z wydobywaniem i przeróbką rud miedzi, w związku z czym w planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego teren ten zaliczony jest do Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego wyznaczonego jako miejski obszar funkcjonalny ośrodka regionalnego, który stanowi jednocześnie obszar funkcjonalny przemysłu miedziowego.
- Wśród podmiotów gospodarczych dominują firmy z sektora małych i średnich przedsiębiorstw, głównie te zatrudniające 0-9 pracowników, które w 2024 r. stanowiły 95% wszystkich podmiotów.
- Za wyjątkiem roku 2023 dochód gminy Rudna na 1 mieszkańca wykazywał tendencję wzrostową. Znaczącą większość tych dochodów stanowią dochody własne, wśród których dominują te z tytułu podatku od nieruchomości (prawie 58%). Zapewne wynika to z położenia na terenie gminy OUOW „Żelazny Most”. Stosunkowo niski jest natomiast udział wpływów z tytułu podatku PIT.
- W analizie kondycji lokalnej gospodarki, w latach 2016-2020 zauważalna jest przewaga podmiotów nowo zarejestrowanych w stosunku do podmiotów wykreślanych. Dysproporcja pomiędzy liczbą podmiotów nowych (72 podmiotów) a wyrejestrowanych (37 podmiotów) w 2020 r. wynosiła 35 podmiotów.
- W użytkowaniu rolniczym Gminy Rudna w 2024 r. znajdowało się 10576 ha gruntów (nie licząc gruntów rolnych zabudowanych). Od 2015 r. areał użytków rolnych niewiele się zmniejszył (o 61 ha). Tak niewielki spadek udziału terenów użytkowanych rolniczo wiąże się z jednej strony ze stosunkowo wysokimi walorami produkcyjnymi przestrzeni rolniczej, a z drugiej z utrzymaniem się miejscowego rolnictwa we względnie dobrej kondycji ekonomicznej.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030

AKTUALIZACJA

- Lokalna produkcja rolna pozwala na pewną samowystarczalność i potencjał rozwojowy, zwłaszcza z innowacyjnymi rozwiązaniami (np. rolnictwo precyzyjne w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Rudnej).
- Zróżnicowane ukształtowanie terenu Gminy Rudna – z pagórkami Wzgórz Dalkowskich w centrum oraz płaskie Obniżenie Ścinawskie na południowym wschodzie – stanowi atrakcyjne, pod względem krajoznawczym i krajobrazowym, obszary dla turystyki rowerowej. Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego, w granicach Gminy Rudna planuje się budowę Odrzańskiej Drogi Rowerowej (ODR) Blue Velo – która docelowo ma szansę stać się ponadlokalną atrakcją turystyczną. W miejscowości Chobienia przewiduje się lokalizację Miejsca Obsługi Rowerzystów, które może pobudzić lokalną gospodarkę i stworzyć nowe miejsca pracy dla mieszkańców.
- Baza noclegowa na terenie gminy jest słabo rozwinięta. Największą ilością miejsc noclegowych dysponuje pałac Radomilów, posiada ich ok. 58. Gmina Rudna ma jednak duży potencjał turystyczny, a budowa dodatkowych ścieżek rowerowych, a także odpowiednia reklama, mogą mieć realny, pozytywny wpływ na wzrost zainteresowania turystyką.

3.3. W zakresie sytuacji przestrzennej

- Gminę Rudna omijają główne szlaki drogowej komunikacji międzynarodowej i międzyregionalnej. Przez teren gminy nie przechodzi żadna droga krajowa. Również w perspektywie nie przewiduje się tu budowy nowych dróg o znaczeniu ponadregionalnym. Rdzeń układu komunikacyjnego gminy stanowią dwie drogi wojewódzkie, drogi powiatowe i drogi gminne. Sumarycznie stan dróg na terenie gminy określić można jako dobry.
- Gmina posiada bardzo dobrze rozwiniętą infrastrukturę wodno-kanalizacyjną, z której korzysta niemal 100% mieszkańców, natomiast z sieci gazowej w 2024 r. korzystało 85% ludności.
- Z roku na rok zwiększa się liczba mieszkań jak i powierzchnia mieszkań. W przypadku przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania w 2024 r. wynosiła ona 92,6 m² – więcej niż w powiecie (71,3 m²) i w województwie (71,1 m²).
- Jako priorytety na najbliższe lata w zakresie rozwoju infrastruktury wskazuje się modernizację dróg, rozwój sieci dróg rowerowych, modernizację oświetlenia, a także działania związane z ustawą o obronności.

3.4. W zakresie sytuacji klimatyczno – środowiskowej

- Na terenie Gminy Rudna występuje kilka rodzajów ochrony przyrody, jak: pomniki przyrody, użytk ekologiczny, rezerwat przyrody i obszary Natura 2000. Ponadto w wielu miejscowościach Gminy zachowały się stare parki podworskie o dużej wartości dendrologicznej. We wschodniej części Gminy położone są tereny zakwalifikowane w 2010 roku do obszarów Natura 2000 – PLC020002.
- Gmina Rudna stanowi jedną z najbogatszych baz surowcowych w województwie dolnośląskim i w Polsce. Surowce mineralne występują w obrębie monokliny przedsudeckiej. Można je podzielić na niemetaliczne i metaliczne. Do surowców niemetalicznych zaliczyć można kruszywa naturalne - piasek i żwir, które zlokalizowane są w Brodowicach. Do surowców metalicznych na terenie Gminy Rudna zaliczyć można złoża rud miedzi, jak również siarkę, sole kamienne, gipsy i anhydryty.
- Na terenie Gminy znajduje się rzeka Odra oraz cieki wodne: Kanał Południowy, Ślōciec, Borownica, Górecka Woda, Jesień, Kalinówka, Przychowska Struga, rzeka Rudna, Wrzos oraz wiele rowów melioracyjnych szczegółowych i zbiorników wodnych. Wschodnia granica Gminy została wyznaczona przez rzekę Odra na odcinku 24,5 km. Na jakość wód powierzchniowych wpływają uwarunkowania naturalne, tj.: warunki klimatyczne, budowa geologiczna, ukształtowanie terenu, tempo przebiegu procesów chemicznych w wodach, tzw. zdolność samooczyszczania się wód oraz czynnik antropogeniczny. Głównymi źródłami antropogenicznego zanieczyszczenia wód powierzchniowych na terenie Gminy Rudna jest podsiąkanie wód z Obiektu Unieszkodliwiania Odpadów Wydobywczych „Żelazny Most”. Wody rzeki i cieków narażone są również na powierzchniowe spływy zanieczyszczeń biogenych oraz organicznych z terenów gruntów ornych. Stan jednolitych części wód powierzchniowych jest niezadowalający.
- Gmina Rudna jest obszarem zasobnym w wodę podziemną, która jest głównym źródłem zaopatrzenia ludności w wodę do picia i na potrzeby gospodarcze. Do zbiorowego zaopatrzenia wykorzystywane są wody poziomu piętra czwartorzędowego i trzeciorzędowego. Na terenie Gminy eksploatowanych jest 16 czynnych ujęć komunalnych.
- W 2024 r. na 1 mieszkańca Gminy Rudna przypadało 200,6 kg zmieszanych odpadów komunalnych z gospodarstw domowych. To więcej niż w powiecie (192,5 kg), ale mniej niż województwie dolnośląskim (237,3 kg). W ostatnich latach (2023 i 2024) gmina Rudna nie osiągnęła wymaganych prawem poziomów recyklingu. Świadczy to o konieczności

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

realizacji działań z zakresu zwiększenia efektywności sektora gospodarki odpadami na terenie gminy Rudna.

- Gmina Rudna charakteryzuje się wysokim stopniem lesistości. Powierzchnia lasów i gruntów leśnych wg danych GUS na koniec 2024 r. wynosiła 7 689,24 ha. Lesistość (wskaźnik pokrycia lasem określonej powierzchni) obszaru gminy wyniosła 35,5%, co jest wartością wyższą od średniej wartości dla województwa (32%) i kraju (30%).
- Na podstawie Rocznej oceny jakości powietrza w województwie dolnośląskim, wykonanej dla 2024 roku, na terenie Gminy Rudna nie odnotowano przekroczeń średniorocznych benzo(a)pirenu oraz innych substancji. Główny wpływ na okresową niezadowalającą jakość powietrza w sezonie grzewczym ma emisja z gospodarstw domowych i emisja komunikacyjna.
- Teren gminy Rudna narażony jest na negatywne oddziaływanie zmian klimatu, w związku z tym należy realizować szeroko zakrojone działania na rzecz adaptacji do zmian klimatu.

4. WYNIKI ANKIETYZACJI MIESZKAŃCÓW

- Zdecydowana większość mieszkańców jest zadowolona ze swojego miejsca zamieszkania. Około 90% badanych uważa, że gmina Rudna jest dobrym miejscem do życia. Zaledwie 8% ma odmienne zdanie na ten temat.
- Struktura odpowiedzi dotyczących zmiany miejsca zamieszkania jednoznacznie wskazuje na atrakcyjność gminy Rudna. Niemal 84% ankietowanych w ciągu najbliższych 5 lat chce pozostać na terenie gminy.
- Wśród najlepiej ocenianych aspektów życia w gminie na pierwszym miejscu znalazł się system odbioru odpadów komunalnych, następnie dostępność szkół oraz wysoka jakość obsługi w urzędzie gminy i innych placówkach gminy. Większość aspektów życia w gminie miała znaczną przewagę pozytywnych ocen.
- Zdaniem ankietowanych słabymi stronami gminy są przede wszystkim kwestie takie jak: zbyt mała ilość ścieżek rowerowych, dostępność lokali gastronomicznych, jakość dróg, dostęp do usług medycznych oraz problemy komunikacyjne.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

- Wśród mocnych stron gminy wskazywanych przez respondentów znalazła się bogata oferta kulturalna, sportowa i rekreacyjna, prawidłowo funkcjonujący urząd gminy otwarty na mieszkańców oraz ogólny rozwój i potencjał gminy Rudna. Zdaniem ankietowanych największą wadą gminy jest słaba oferta komunikacji zbiorowej, zły stan techniczny dróg i zaniedbane pobocza.
- Aspekty, które mieszkańcy wskazywali jako kwestie wymagające poprawy, pokrywają się z wymienionymi przez nich słabymi stronami gminy – w pierwszej kolejności wskazują na kwestie komunikacyjne, takie jak poprawa stanu technicznego dróg i rozwój oferty transportu publicznego.
- Wśród problemów społecznych najmocniej zauważalny jest alkoholizm, zaśmiecanie okolicy oraz wandalizm. Na pierwsze dwa problemy wskazuje ponad 40% ankietowanych.
- Sytuacja na lokalnym rynku pracy jest oceniana najczęściej jako średnia. Najgorzej ocenianym aspektem rynku pracy jest brak atrakcyjnej, „dobrej” pracy – niemal 1/3 ankietowanych ocenia go źle.
- Społeczność gminy Rudna deklaruje aktywną postawę w przypadku utraty pracy – większość respondentów zdobywałaby nowe umiejętności lub dokształcała się w zakresie posiadanych już umiejętności. Tylko 10,6% zarejestrowałoby się jako osoba bezrobotna.
- Najkorzystniejszym, według mieszkańców, kierunkiem rozwoju gminy powinna być gmina sprawna i funkcjonalna o silnej gospodarce lokalnej.
- Wśród respondentów dominowały osoby w średnim wieku, z wykształceniem średnim, pracujące. Najczęściej deklarowanym poziomem materialnym mieszkańców jest życie na średnim poziomie, jednakże warto zaznaczyć, że niewiele mniej ankietowanych uznaje swój poziom życia za dobry.

5. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest powszechnie wykorzystywana w jednostkach administracji publicznej jako narzędzie analizy strategicznej. Pozwala ono porównać silne i słabe strony jednostki wynikające z otoczenia wewnętrznego, z szansami i zagrożeniami dla rozwoju płynącymi z otoczenia zewnętrznego, a także określić ich wzajemne oddziaływanie. Podczas analizy danych, dokonano podziału zebranych informacji na cztery grupy:

- S (ang. strengths) – mocne strony: wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę, na które bezpośredni wpływ ma gmina;
- W (ang. weaknesses) – słabe strony: wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę, na które bezpośredni wpływ ma gmina;

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

- O (ang. opportunities) – szanse: wszystko to, co stwarza szansę korzystnej zmiany, których występowanie jest uwarunkowane czynnikami leżącymi poza możliwościami bezpośredniego wpływu gminy;
- T (ang. threats) – zagrożenia: wszystko to, co stwarza warunki dla niekorzystnej zmiany, których występowanie jest uwarunkowane czynnikami leżącymi poza możliwościami bezpośredniego wpływu gminy.

Do opracowania analizy SWOT wykorzystano dane z:

- wniosków zawartych w Diagnozie sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno – środowiskowej Gminy Rudna,
- danych liczbowych, opisowych i przestrzennych pozyskanych z Urzędu Gminy Rudna,
- wyników badań ankietowych.

Analizę SWOT dla Gminy Rudna przedstawia zestawienie poniżej:

MOCNE STRONY

- Stabilna sytuacja demograficzna
- Położenie w sąsiedztwie kilku miast będących ośrodkami gospodarczymi i kulturalnymi (Legnica, Lubin, Głogów, Leszno, Polkowice)
- Położenie w pobliżu drogi ekspresowej S3 będącej elementem międzynarodowej trasy E65 łączącej północną i południową Europę
- Obecność dwóch linii kolejowych: nr 273 relacji Wrocław – Szczecin, nr 289 Legnica – Rudna Gwizdanów
- Walory przyrodnicze gminy – położenie w Dolinie Odry i Wzgórz Dalkowskich, obszary objęte ochroną Natura 2000 i stosunkowo duża lesistość gminy (36%)
- Przynależność do Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego
- Członkostwo w Lokalnej Grupie Działania „Kraina Łęgów Odrzańskich” - wzmacnianie współpracy międzygminnej w zakresie wspólnej promocji walorów przyrodniczych i możliwości uzyskania dofinansowania z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich
- Obecność oddziałów KGHM Polska Miedź S.A. zapewniających duże wpływy do budżetu gminy oraz miejsca pracy dla mieszkańców
- Spadek liczby rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej, systematyczny spadek bezrobocia
- Dostępne formy opieki dla dzieci do lat 3
- Bardzo dobrze rozwinięta infrastruktura wodno-kanalizacyjna – niemal 100% mieszkańców korzysta z tej infrastruktury
- Bogata oferta kulturalna, sportowa i rekreacyjna – ponad 70% mieszkańców ocenia ją dobrze
- Działalność klubów sportowych i organizacji pozarządowych w sferze sportu, rozwoju lokalnego, edukacji i kultury
- Wzrost przedsiębiorczości wśród mieszkańców przejawiający się wzrostem liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 10 tys. ludności
- Wysokie dochody gminy

SLABE STRONY

- Starzenie się społeczności lokalnej
- Niedostateczna liczba ścieżek rowerowych i brak zintegrowania z systemem ścieżek gmin ościennych
- Niezadowalający stan infrastruktury drogowej i okołodrogowej
- Monokultura gospodarcza, niedostateczna liczba miejsc pracy poza branżą przemysłu miedziowego
- Brak osiągnięcia wymaganych poziomów recyklingu w ostatnich latach, wzrost masy zebranych odpadów
- Niewykorzystany potencjał turystyczny związany z walorami przyrodniczo krajobrazowymi oraz dziedzictwem kulturowym
- Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura turystyczna oraz liczba miejsc rekreacyjno wypoczynkowych
- Wyniki egzaminów ósmoklasisty osiągają wartości niższe od powiatu i województwa
- Niski poziom świadomości ekologicznej społeczności lokalnej
- Zanieczyszczenie środowiska spowodowane przemysłem wydobywczym i zlokalizowaniem w gminie Obiektu Unieszkodliwiania Odpadów Wydobywczych „Żelazny Most”
- Brak pełnego objęcia gminy mpzp
- Zagrożenie powodziowe

SZANSE

- Możliwość pozyskania dofinansowań w ramach perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027 oraz planowanej na lata 2028-2034, a także programów krajowych
- Prowadzenie przez państwo polityki prorodzinnej
- Poprawa dostępności i jakości opieki zdrowotnej - zwiększenie dostępności specjalistycznych usług medycznych, w tym uwzględnienie potrzeb osób starszych
- Wzrost poziomu rozwoju gospodarczego kraju
- Współpraca z pobliskimi gminami i nadrzędnymi jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie realizacji zaplanowanych działań
- Rozwój współpracy z przedsiębiorcami
- Korzystne zmiany w systemie prawnym

ZAGROŻENIA

- Nowe regulacje prawne dot. m.in. podatków czy programów ogólnokrajowych, które mają negatywny wpływ na budżety gmin i mogą powodować ograniczenie realizacji nowych inwestycji
- Ograniczony wpływ na infrastrukturę drogową powiatową, wojewódzką i krajową – potencjalne trudności w skomunikowaniu i modernizacji dróg
- Duży wzrost inflacji powodujący konieczność ponoszenia większych wydatków
- Przerzucanie na gminy przez ustawodawcę większej liczby zadań przy braku wymaganej pomocy finansowej
- Wzrost zadłużenia państwa
- Wzmożona konkurencja między samorządami o pozyskanie inwestorów

6. STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY RUDNA

6.1. Wizja rozwoju i misja Gminy Rudna w perspektywie do 2030 roku

Wizja i misja rozwoju to nieobowiązkowe elementy strategii rozwoju gminy. Jednakże zdecydowano się na ich umieszczenie w dokumencie w celu wskazania ogólnego kierunku działania oraz oczekiwanego stanu docelowego w perspektywie 2030 roku. Oba te elementy są wprowadzeniem do poziomu planów strategicznych oraz odnoszą się do kluczowych priorytetów i wyzwań stojących przed gminą.

WIZJA

Gmina Rudna łączy tradycję z nowoczesnością.

*Jest miejscem przyjaznym do życia, zaspokajającym
rosnące
potrzeby i aspiracje mieszkańców, którzy tworzą
zintegrowaną społeczność działającą na rzecz realizacji
wspólnych działań.*

*Widoczna wielokulturowość oraz walory środowiska
naturalnego stanowią o atrakcyjności turystycznej gminy,
której znaczenie w strukturze gospodarki systematycznie
wzrasta.*

*Położenie w Zagłębiu Miedziowym i posiadane zasoby
sprawiają, że jest ona idealnym miejscem do
inwestowania.*

Zgodnie z hasłem promującym „Gmina Rudna łączy ludzi”, obszar gminy stanowi połączenie tradycji z nowoczesnością. Tradycje i widoczna wielokulturowość są wynikiem m.in. aktualnych procesów migracyjnych, jak również obecności w gminie ludności (oraz ich potomków) wysiedlonej po 1945 roku z Kresów Wschodnich, społeczności Łemków przesiedlonych z Podkarpacia w 1947 roku, jak również osób, które przyjechały na teren Zagłębia Miedziowego, w tym gminy Rudna, z całej Polski. Z uwagi na ten fakt, kluczowe jest prowadzenie działań

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030

AKTUALIZACJA

integrujących społeczność lokalną, jak również kultywowanie i promocja bogactwa kultur oraz tradycji widocznych w gminie. Mimo upływu lat takie działania są konieczne, szczególnie w kontekście nowych fal migracji. Jednym z filarów działań jest zakorzenianie społeczności lokalnej i wzmacnianie tożsamości lokalnej.

Dziedzictwo kulturowe jest istotnym zasobem gminy Rudna, na którym w dużej mierze może opierać swój rozwój. Oprócz niematerialnego dziedzictwa kulturowego, znaczenie odgrywa również dziedzictwo materialne, w szczególności zabytki. Wśród obiektów wpisanych do rejestru Narodowego Instytutu Dziedzictwa można wskazać zespół miejski, kościół parafialny pw. Trójcy Świętej czy Parafialną Cerkiew Prawosławną pw. Podwyższenia Krzyża Świętego (wcześniej Kościół pw. św. Katarzyny), która jest jednym z najstarszych zabytków w okolicy. Dzisiejsza cerkiew na przestrzeni lat wielokrotnie zmieniała właścicieli: od XVI wieku do 1694 roku oraz w latach 1707-1945 należała do ewangelików. W XVI w. przyjął w nim chrzest urodzony w Rudnej Johann Heermann, który był krzewicielem reformacji na Śląsku oraz w Wielkopolsce, a także poetą, pisarzem i pastorem ewangelickim. W 1947 roku, po licznych przesiedleniach ludności narodowości ukraińskiej i łemkowskiej, kościół został przystosowany do potrzeb tej społeczności i od tego czasu służy jako Prawosławny Kościół Parafialny.

Istotny zasób stanowi również dziedzictwo naturalne, w szczególności obszary chronione, jak również elementy geologiczne m.in. surowce naturalne, w szczególności rudy miedzi występujące na terenie gminy. Obszary cenne przyrodniczo położone są w dolinie Odry oraz na Wzgórzach Dalkowskich i stanowią istotny atut. W zakolu Odry zlokalizowany jest również użytek ekologiczny „Naroczycki Łęg”, który obejmuje zasięgiem obszar starorzeczy i łąk zalewowych w rejonie miejscowości Naroczyce i Chobienia. W granicach Gminy, wzdłuż rzeki Odry znajduje się również Obszar Natura 2000, tj. Obszar Specjalnej Ochrony ptaków „Łęgi Odrzańskie” oraz obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Łęgi Odrzańskie (PLC020002).

Wskazane elementy wpływają na wizerunek gminy, czyniąc ją atrakcyjną zarówno pod względem turystycznym, jak i osiedleńczym.

Gmina Rudna jest gminą zasobną, zapewniającą mieszkańcom wysoką jakość życia dzięki rozwiniętej infrastrukturze. Systematycznie wdrażane działania oraz prowadzone inwestycje sprawiają, że gmina staje się miejscem nowoczesnym, odpowiadającym na potrzeby społeczności lokalnej i idealnym do zamieszkania. Postęp widoczny jest nie tylko w kwestiach związanych z wymiarem przestrzennym i zwiększaniem poziomem funkcjonalności, ale również w kwestii gospodarczej. Na terenie gminy zlokalizowana jest Huta Miedzi Cedynia, będąca jedną z nowocześniejszych walcowni, produkującą produkty z miedzi spełniające oczekiwania najbardziej wymagających klientów. Ponadto gmina jest miejscem atrakcyjnym do inwestowania z uwagi na jej położenie oraz rozwiniętą infrastrukturę. Wyzwaniem dla samorządu jest przede wszystkim utrzymanie wysokiego poziomu rozwoju społeczno gospodarczego, co stanowić ma rekompensatę dla mieszkańców za negatywne oddziaływanie zlokalizowanego na terenie gminy Obiektu Unieszkodliwiania Odpadów Wydobyczych „Żelazny Most”.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

Misja gminy określa ogólny kierunek rozwoju, stanowi pewnego rodzaju cel nadrzędny, wyznacza priorytet na najbliższe lata.

MISJA

Misją Gminy Rudna jest zintensyfikowanie działań na rzecz integracji lokalnej społeczności i doskonalenia jakości oferowanych usług publicznych w gminie, jak również ochrona zasobów przyrodniczych oraz wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju.

Zgodnie z zapisami wizji i misji rozwoju, kluczowe jest stworzenie warunków zarówno do życia, jak i prowadzenia działalności gospodarczej w gminie, prowadzenie kompleksowej polityki społecznej, ukierunkowanej na wzmocnienie poziomu integracji i kapitału społecznego, przy jednoczesnym poszanowaniu środowiska naturalnego. Istotne w tym kontekście jest prowadzenie polityki zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz adaptowanie do zmian klimatu i minimalizacja zjawisk oddziałujących negatywnie na środowisko naturalne.

6.2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym

Rozdział odnosi się do przepisu Art. 10e. 3. 1) cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym zawartego w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2025 poz. 1153).

Bazę do formułowania celów strategicznych stanowią wnioski, które zostały wciągnięte podczas opracowywania diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno – środowiskowej gminy. Istotne z punktu widzenia formułowania założeń są również wyniki badania ankietowego, przeprowadzonego wśród społeczności lokalnej. Wyniki pozwoliły na poznanie potrzeb i oczekiwań mieszkańców związanych z dalszym rozwojem gminy Rudna.

Wśród priorytetów respondenci wskazują rozbudowę sieci ścieżek rowerowych na terenie gminy, poprawę stanu i jakości dróg wraz z rozbudową infrastruktury okołodrogowej czy usprawnienie funkcjonowania transportu zbiorowego.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030

AKTUALIZACJA

Szczególnie istotne, z uwagi na postępujące procesy starzenia się społeczności lokalnej, jest zwiększenie dostępności do usług medycznych w gminie.

Głównym, najkorzystniejszym kierunkiem rozwoju według respondentów jest gmina sprawna i funkcjonalna oraz gmina silna gospodarczo.

Warto zatem bazować na posiadanych potencjałach, związanych zarówno z dziedzictwem kulturowym, jak i bogactwem środowiska przyrodniczego, w celu rozwoju turystyki, jako elementu istotnie dywersyfikującego strukturę gospodarki lokalnej.

Wyznaczone cele strategiczne odnoszą się do obligatoryjnych wymiarów planowania strategicznego, które wskazuje ustawa o samorządzie gminnym. Realizacja działań z zakresu trzech przedstawionych wymiarów pozwoli na kompleksowy rozwój gminy. Wymiary te przenikają się, a zdefiniowane w ich ramach cele strategiczne mają długofalowy charakter i określają ogólny kierunek postępowania, który należy obrać w celu osiągnięcia zaplanowanej w strategii interwencji. Poniżej przedstawiono cele strategiczne, wraz z przypisaniem ich do odpowiedniego wymiaru strategicznej interwencji.

W strategii wyznaczono cztery cele strategiczne odnoszące się kolejno do strefy społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno – środowiskowej.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030
AKTUALIZACJA

SPOŁECZNY

Cel strategiczny 1. Doskonalenie jakości usług publicznych

GOSPODARCZY

Cel strategiczny 2. Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej gminy

PRZESTRZENNY

Cel strategiczny 3. Dążenie do efektywnego i zrównoważonego rozwoju

**KLIMATYCZNO -
ŚRODOWISKOWY**

Cel strategiczny 4. Wysoka jakość środowiska i adaptacja do zmian klimatu

SPOŁECZNY

Cel strategiczny 1. Doskonalenie jakości usług publicznych

W rankingu „Gmina dobra do życia” z 2021 r. opublikowanego w Serwisie Samorządowym PAP, gmina Rudna uzyskała 5 miejsce wśród gmin wiejskich. Wynik ten wskazuje, że jakość życia w gminie jest na wysokim poziomie, a działania samorządu lokalnego, w szczególności skupiające się na zaspokojeniu zbiorowych potrzeb społeczności lokalnej, charakteryzują się wysokim stopniem realizacji i skutecznością. Ranking ten stanowi niezależną ewaluację zarządzania gminą. Potwierdzają to również wyniki badania ankietowego, przeprowadzonego na potrzeby opracowania strategii, w którym 90% badanych pozytywnie oceniło gminę Rudna jako miejsce do życia.

Gmina oferuje przede wszystkim bezpłatną opiekę przedszkolną dla wszystkich dzieci, placówki szkolne wyposażone w nowoczesny sprzęt, dobrą dostępność ośrodków zdrowia i usług medycznych, wysoki standard usług komunalnych i rozbudowaną infrastrukturę techniczną.

Determinantą rozwojową gminy, jak również elementem silnie wpływającym na jakość życia jej mieszkańców, jest obecność na jej terenie Obiektu Unieszkodliwiania Odpadów Wydobywczych „Żelazny Most” (OUOW „Żelazny Most”). Obecność zbiornika poflotacyjnego i jego dalsza rozbudowa powinny być kompensowane zintensyfikowaniem działań z zakresu polityki społecznej, w celu maksymalizacji zadowolenia mieszkańców, zaspokojenia ich potrzeb i rosnących aspiracji oraz utrzymania wysokiej jakości życia.

Ponadto obserwowane zjawiska starzenia się społeczności lokalnej oraz rosnącej liczby ludności (i prognozowanym dalszym wzrostem) wskazują na konieczność rozwoju polityk sektorowych, m.in. senioralnej, ale również stworzenia oferty atrakcyjnej dla wszystkich grup mieszkańców. Ważne jest zapewnienie wsparcia osobom ze szczególnymi potrzebami poprzez rozwój pozainstytucjonalnych form opieki oraz wdrażanie usług indywidualnego transportu.

Warto również wzmacniać i wykorzystać potencjał istniejących instytucji, m.in. Centrum Kultury Gminy Rudna oraz świetlic wiejskich w celu stworzenia interesującej oferty dla różnych grup mieszkańców oraz umożliwienia ich integracji. Ważna jest promocja oraz aktywizacja mieszkańców, które przyczynią się do budowy kulturalnej tożsamości gminy i wzmacniania poziomu kapitału ludzkiego.

Prognozowany dalszy wzrost liczby mieszkańców determinuje również konieczność rozbudowy zasobu mieszkaniowego oraz integracji miejscowej ludności z ludnością napływową. W gminie Rudna kluczowy jest systematyczny rozwój usług, poszerzanie oferty oraz prowadzenie dialogu z mieszkańcami, w celu sprawnego i szybkiego reagowania na ich potrzeby.

GOSPODARCZY

Cel strategiczny 2. Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej gminy

Wpływ na poziom rozwoju oraz pozycję gospodarczą gminy Rudna ma rozwinięty przemysł miedziowy oraz zlokalizowanie na jej obszarze oddziałów KGHM Polska Miedź S.A. Podmiot ten generuje miejsca pracy dla miejscowej ludności (jak również mieszkańców otaczających gmin) oraz zapewnia wysokie wpływy z podatków do budżetu gminy, co wpływa pozytywnie na poziom rozwoju społeczno-gospodarczego. Oprócz złóż rud miedzi „Rudna”, „Lubin Małomice” oraz „Retków”, w gminie znajdują się również złoża kruszyw naturalnych „Brodowice” i „Kębłów I”. Gospodarka gminy wiąże się głównie z wydobywaniem i przeróbką miedzi oraz silnie powiązana jest z Lubinem oraz innymi miastami Legnicko-Głogowskiego Okręgu Miedziowego. Jednym z oddziałów KGHM jest Huta Miedzi Cedynia, czyli nowoczesna walcownia usytuowana w Orsku. Wydłużenie łańcucha produkcji wyrobów miedzi jest istotną szansą rozwojową. Jednakże wyzwaniem dla gminy jest widoczna monokultura gospodarcza i konieczność skupienia się na wykorzystaniu innych zasobów i potencjałów oraz rozwoju innych branż.

Wśród atutów gospodarczych można wskazać również układ komunikacyjny – drogi wojewódzkie (DW292, DW323), drogi powiatowe oraz niedawno zrewitalizowaną linię kolejową numer 273 Wrocław Główny - Szczecin Główny. Mocną stroną stanowi również bezpłatna komunikacja w gminie, która umożliwia dojazd do Lubina.

Samorząd oferuje uzbrojone grunty pod inwestycje, a gmina z uwagi na swoje położenie i walory jest miejscem atrakcyjnym pod kątem inwestycyjnym. Wyzwaniem jest stworzenie warunków do prowadzenia działalności gospodarczej, wzrostu przedsiębiorczości mieszkańców oraz tworzenie miejsc pracy poza sektorem górniczym. Jest to szczególnie istotne z uwagi na migracje młodych mieszkańców do innych ośrodków. Budowa i promocja postawy przedsiębiorczej wśród młodzieży oraz wsparcie młodych mieszkańców przyczynią się do wzrostu gospodarczego.

Istotnym elementem, który mógłby wpłynąć na dywersyfikację struktury lokalnej gospodarki, jest rozwój tzw. turystyki jednodniowej. Gmina cechuje się wysokim potencjałem turystyczno-kulturowym. Liczne kościoły (m.in. Cerkiew Prawosławna Podwyższenia Krzyża Św. w Rudnej), pałace i parki stanowią element budujący atrakcyjność turystyczną. Jednakże potencjał ten jest słabo wykorzystywany z uwagi na niedostatecznie rozwiniętą infrastrukturę turystyczną. Istotne jest tworzenie miejsc rekreacji i wypoczynku w gminie. Uzupełnienie deficytów zagospodarowania turystycznego wpłynęłoby pozytywnie na rozwój turystyki i budowę wizerunku gminy. Dywersyfikacja struktury gospodarczej w oparciu o rozwój turystyki i agroturystyki wraz z intensyfikacją działań promocyjnych pozwoliłaby na otwarcie się na nowe możliwości i wykorzystanie posiadanych zasobów.

Potencjałem, który może zostać wykorzystany nie tylko jako szlak transportu towarowego, ale również do funkcji turystycznej, jest rzeka Odra. W celu rozwoju turystyki wodnej na Odrze należy podjąć działania mające na celu rozwój bazy turystycznej i rekreacyjnej w jej rejonie, poprawę dostępności do rzeki w miejscach szczególnie chętnie odwiedzanych przez turystów, urządzenie parkingów. Szczególnym potencjałem w zakresie turystyki charakteryzuje się Chobienia, będąca drugą co do wielkości miejscowością w gminie.

PRZESTRZENNY

Cel strategiczny 3. Dążenie do efektywnego i zrównoważonego rozwoju

Możliwy wzrost populacji gminy implikuje potrzebę modernizacji infrastruktury publicznej. Poziom rozwoju społeczno-gospodarczego w gminie Rudna jest wysoki, zatem obecna infrastruktura wymaga nie tyle co budowy i rozbudowy, co przede wszystkim usprawnienia i optymalizacji.

W szczególności warto skupić się na zwiększeniu i poprawie dostępności transportowej, poprzez budowę i modernizację dróg oraz infrastruktury okołodrogowej. Kluczowa jest również dalsza optymalizacja systemu transportu publicznego i usprawnienie układu komunikacyjnego.

Ważne jest wskazanie dodatkowych terenów, które będą przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową. Wyznaczenie nowych terenów powinno uwzględniać uwarunkowania środowiskowe i bariery wynikające z objęcia części gminy formami ochrony przyrody.

Należy dążyć do dopełnienia i intensyfikacji zagospodarowania istniejących układów i ograniczenia rozpraszania zabudowy.

**KLIMATYCZNO -
ŚRODOWISKOWY**

Cel strategiczny 4. Wysoka jakość środowiska i adaptacja do zmian klimatu

W zachodniej części gminy znajduje się obiekt unieszkodliwiania odpadów wydobywczych (OUOW) „Żelazny Most”, służący do deponowania odpadów wydobywczych, które pochodzą z flotacji rud miedzi. Obecność składowiska, jak również prowadzona na terenie gminy działalność górnicza, stanowią istotne zagrożenie dla środowiska naturalnego.

Negatywne oddziaływanie na środowisko oraz jakość życia mieszkańców polega na emisji zanieczyszczeń do powietrza, przesiąkaniu do gruntu nadosadowej wody, jak również emitowaniu w tym obszarze hałasu z maszyn. Skutki te są najbardziej uciążliwe dla mieszkańców wsi: Rudna, Rynarce, Brodów, Bytków, Gwizdanów, Koźlice i Juszowice, zlokalizowanych w pobliżu obiektu. Wpływ na zanieczyszczenia powietrza i jego jakość mają również niezmodernizowane systemy ogrzewania, które są przyczyną niskiej emisji, zauważalnej szczególnie w okresie jesienno-zimowym.

Skala oddziaływania zlokalizowanego w gminie zbiornika odpadów poflotacyjnych oraz potrzeba rozbudowy obiektu, warunkują zmiany w strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy. Skutkiem inwestycji może być m.in. wylesienie i likwidacja ekosystemów leśnych, które są jednym z zasobów gminy i pokrywają 36% jej powierzchni.

Wyzwaniem jest zatem ograniczenie występowania potencjalnych konfliktów między istniejącą (i planowaną) działalnością górniczą, a pozostałymi funkcjami gospodarczymi w gminie. Prowadzenie działań z zakresu ochrony przyrody oraz ograniczających zagrożenia dla środowiska związane z funkcjonowaniem przemysłu miedziowego stanowią jeden z priorytetów w wymiarze przestrzennym.

Gminę wyróżnia bogata struktura przyrodnicza, która jest jednym z zasobów atrakcyjnych do wykorzystania z punktu widzenia rozwoju turystyki. Na terenie gminy występują obszary prawnie chronione, wśród których można wymienić Obszary Natura 2000, tj. Obszar Specjalnej Ochrony ptaków „Łęgi Odrzańskie” oraz obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Łęgi Odrzańskie (PLC020002), czy rezerwat przyrody Skarpa Storczyków. Ponadto potencjał stanowi dolina Odry oraz krajobraz Wzgórz Dalkowskich. Warto skupić się zatem na ochronie bogactwa środowiska przyrodniczego i jego racjonalnym wykorzystaniu.

Ochrona bioróżnorodności jest ważna również z uwagi na postępujący kryzys klimatyczny, z którym związane jest m.in. ryzyko wystąpienia powodzi, które w gminie Rudna (w jej wschodniej części) związane jest z przebiegiem rzeki Odry. Obszary zagrożenia powodzią, podobnie jak

obszary chronione, stanowią ograniczenia w zagospodarowaniu i kształtowaniu struktury funkcjonalno-przestrzennej.

6.2.1. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych

Przedstawione poniżej kierunki działań służą do realizacji założonych celów strategicznych i stanowią ich uszczegółowienie. W ramach interwencji zaplanowanej w gminie Rudna wyróżniono cztery kierunki działania, których zakres przedstawiono w poniższych tabelach.

Kierunek działania 1. Prowadzenie kompleksowej polityki społecznej

Priorytet 1. Edukacja

- Upowszechnienie opieki żłobkowej i przedszkolnej
- Podnoszenie jakości i atrakcyjności nauczania w placówkach szkolnych
- Doposażenie klasopracowni w nowoczesny sprzęt (m.in. komputery, tablice interaktywne) oraz wykorzystywanie nowoczesnych technologii w procesie nauczania
- Wzmacnianie kompetencji kluczowych wśród dzieci i młodzieży

Priorytet 2. Pomoc społeczna

- Rozwój usług społecznych
- Stworzenie punktu pomocy psychologicznej
- Zwiększenie oferty świadczeń zdrowotnych i prowadzenie aktywnej polityki prozdrowotnej
- Zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych wysokiej jakości dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym doszkalanie kadry opiekunów i asystentów rodzin

Priorytet 3. Kultura, sport i rekreacja

- Rozwój działalności Centrum Kultury Gminy Rudna
- Budowa, rozbudowa modernizacja i doposażenie świetlic wiejskich
- Stworzenie nowych i modernizacja istniejących terenów rekreacyjno-sportowych
- Wzbogacenie oferty zajęć i imprez kulturalnych w oparciu o potrzeby i oczekiwania mieszkańców

Priorytet 4. Społeczeństwo obywatelskie

- Rozwój działalności Uniwersytetu Trzeciego Wieku jako miejsca aktywizującego i integrującego środowisko seniorów
- Tworzenie miejsc przyjaznych seniorom (np. DPS) oraz rozwój gminnej polityki senioralnej
- Wspieranie inicjatyw skierowanych na aktywizację kulturalną i sportową młodego pokolenia
- Wsparcie działalności i wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych
- Prowadzenie działań wzmacniających poczucie tożsamości gminnej wśród mieszkańców
- Budowa i organizacja mieszkań komunalnych

Kierunek działania 2. Intensyfikacja rozwoju funkcji turystycznej i wzrost przedsiębiorczości

Priorytet 5. Gospodarka

- Rozwój przedsiębiorczości i budowa postawy przedsiębiorczej wśród mieszkańców
- Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości
- Rozwój e-usług publicznych, rozbudowa sieci światłowodowej i profesjonalizacja usług w instytucjach publicznych
- Aktywna współpraca z partnerami gospodarczymi, w tym przede wszystkim KGHM jako partnerem strategicznym
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi, gminami i innymi podmiotami w zakresie wspólnego aplikowania o środki zewnętrzne
- Prowadzenie zintegrowanych działań w ramach przynależności do Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz realizacja działań wskazanych w Strategii Zintegrowanych Inwestycji terytorialnych Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2021-2027

Priorytet 6. Turystyka i promocja marki gminy

- Wykorzystanie potencjału turystycznego, tworzenie nowych ofert turystycznych, w szczególności w oparciu o Szlak Odry, Krainę Łęgów Odrzańskich, Rezerwat przyrody Skarpa Storczyków oraz użytek ekologiczny „Naroczycki łęg”
- Prowadzenie działań na rzecz poprawy utrzymania szlaków turystycznych
- Promocja zdrowej żywności i lokalnych produktów
- Aktywna współpraca w zakresie prowadzenia działań promujących gminę i cały obszar Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego
- Rewitalizacja i ochrona obiektów zabytkowych

Kierunek działania 3. Usprawnienie funkcjonowania, optymalizacja i systematyczna modernizacja infrastruktury publicznej

Priorytet 7. Infrastruktura liniowa

- Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci dróg gminnych
- Budowa obwodnicy Rynarcic
- Współpraca z zarządcami dróg powiatowych i wojewódzkich w zakresie poprawy infrastruktury drogowej
- Kontynuowanie prowadzonych działań lobbujących na rzecz remontów dróg powiatowych, wojewódzkich oraz modernizacji linii kolejowych i innych obiektów infrastruktury kolejowej przebiegających przez teren gminy
- Poprawa stanu technicznego dróg gminnych poprzez ich remont/przebudowę
- Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury okołodrogowej (ronda, chodniki, przejścia dla pieszych, budowa progów zwalniających oraz radarowych wyświetlaczy prędkości)
- Budowa nowych miejsc parkingowych na terenie gminy
- Budowa ścieżek rowerowych
- Wsparcie rozwoju i doskonalenia systemu transportu publicznego, w tym niskoemisyjnego i elektromobilnego

Priorytet 8. Mienie komunalne

- Modernizacja sieci kanalizacyjno-wodociągowej
- Rozbudowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody, które zapewnią dostęp do wody dla zwiększającej się liczby odbiorców
- Zwiększenie poziomu recyklingu i odzysku odpadów zebranych selektywnie poprzez zastosowanie nowoczesnych rozwiązań technicznych, oczyszczenie gminy z eternitu
- Utworzenie nowych punktów oświetleniowych wraz z wymianą istniejącego oświetlenia drogowego na energooszczędne
- Rewitalizacja, rozbudowa cmentarzy, w tym budowa kolumbarium w Rudnej
- Budowa i modernizacja remiz strażackich wraz z zakupem nowego wyposażenia dla OSP

Priorytet 9. Instrumenty planowania przestrzennego

- Rozwój budownictwa mieszkaniowego poprzez sukcesywne opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz zmianę/aktualizację planów miejscowych obecnie obowiązujących
- Likwidacja barier architektonicznych w przestrzeniach publicznych i budynkach użyteczności publicznej
- Realizacja inwestycji wynikających z Ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny
- Rewitalizacja i rekultywacja obszarów zdegradowanych, z utraconymi funkcjami użytkowymi, przemysłowymi i pogórnymi

Kierunek działania 4. Ochrona i wzmacnianie odporności środowiska naturalnego na zmiany klimatyczne

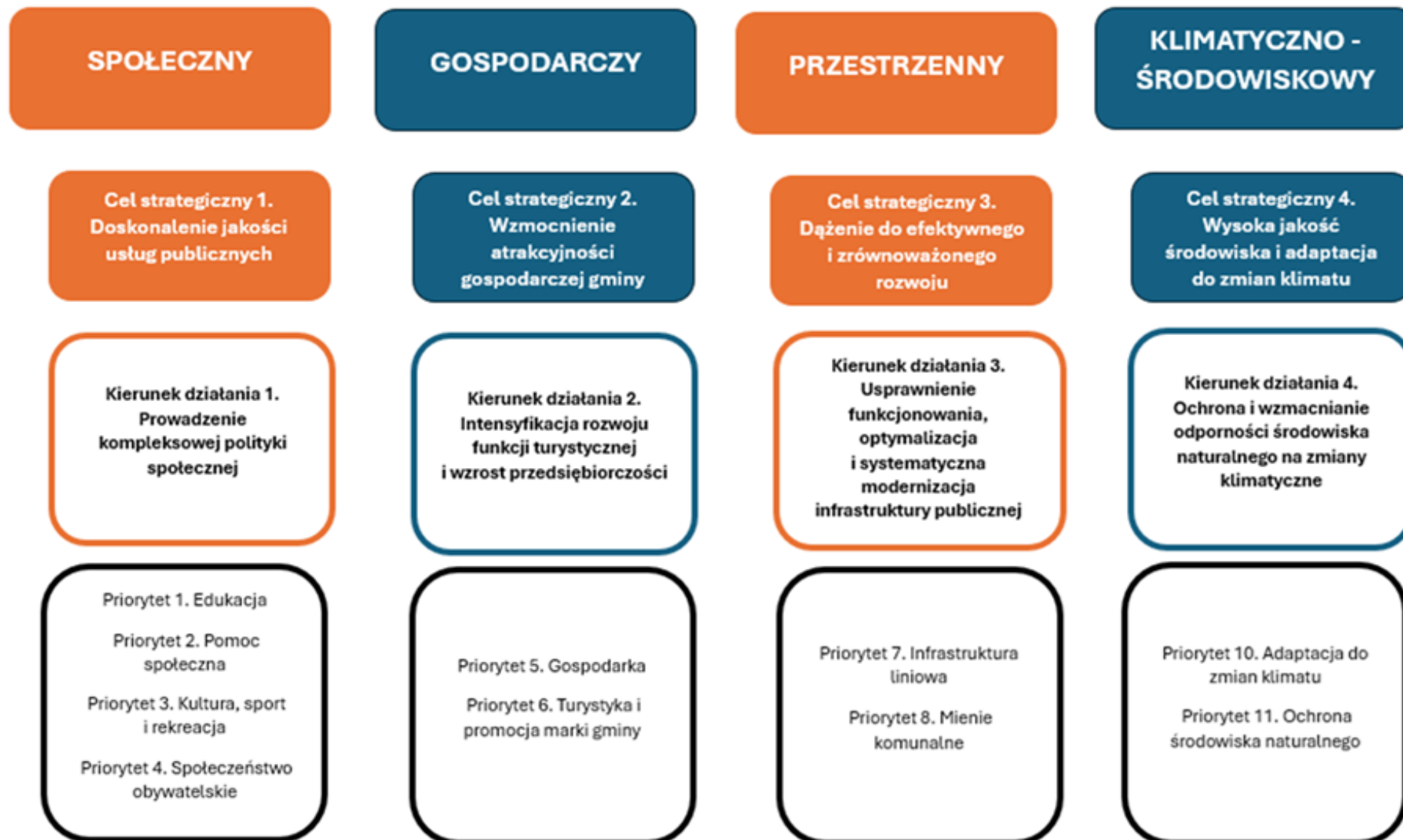
Priorytet 10. Adaptacja do zmian klimatu

- Tworzenie warunków do budowy farm fotowoltaicznych
- Modernizacja infrastruktury ochrony przeciwpowodziowej na terenie Gminy
- Ochrona zasobów wodnych, promowanie małej retencji, budowa zbiorników retencyjnych
- Zwiększanie powierzchni biologicznie czynnej, zabieganie „betonowania” przestrzeni
- Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w celu zwiększania świadomości ekologicznej wśród mieszkańców
- Rozwój kanalizacji deszczowej

Priorytet 11. Ochrona środowiska naturalnego

- Ochrona bioróżnorodności na terenach atrakcyjnych przyrodniczo
- Estetyzacja przestrzeni publicznych i zapewnienie czystości na terenie gminy
- Poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej (w tym instytucji oświatowych) oraz infrastruktury związanej z oczyszczalniami oraz przepompowniami ścieków z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii
- Prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza poprzez wsparcie mieszkańców w zakresie wymiany źródeł ciepła na ekologiczne

**STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030
AKTUALIZACJA**

6.2.2. Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Rozdział odnosi się do przepisu Art. 10e. 3. 3) oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia zawartego w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. (Dz.U. 2025 poz. 1153) o samorządzie gminnym.

Tabela 1. Oczekiwane rezultaty planowanych działań

Lp.	Nazwa działania	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa wskaźnika (2024)	Oczekiwany rezultat w 2030 roku	Źródło danych
1	Prowadzenie kompleksowej polityki społecznej	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	23%	wzrost	BDL GUS
		Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	96,4%	wzrost	BDL GUS
		Współczynnik skolaryzacji brutto	94,79	wzrost	BDL GUS
		Udział osób, będących członkami kół, klubów lub sekcji seniora i Uniwersytetów Trzeciego Wieku w ogólnej liczbie ludności w wieku 60 lat i więcej	7,2%	wzrost	BDL GUS

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030
AKTUALIZACJA

Lp.	Nazwa działania	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa wskaźnika (2024)	Oczekiwany rezultat w 2030 roku	Źródło danych
		Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców	5,65	wzrost	BDL GUS
2	Intensyfikacja rozwoju funkcji turystycznej i wzrost przedsiębiorczości	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców	63	wzrost	BDL GUS
		Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości w gminie	0	wzrost	UG Rudna
3	Usprawnienie funkcjonowania, optymalizacja i systematyczna modernizacja infrastruktury publicznej	Drogi dla rowerów na 100 km ²	0,41	wzrost	BDL GUS
		Mieszkania na 1000 mieszkańców	357,4	wzrost	BDL GUS
4	Ochrona i wzmacnianie odporności środowiska naturalnego na zmiany klimatyczne	Liczba wymienionych nieefektywnych źródeł ciepła	44	wzrost	UG Rudna
		Redukcja emisji CO ²	472 185,8 kg/rok	wzrost	UG Rudna
		Wydatki w rozdziale 90005 - Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	33 706,34	wzrost	BDL GUS

7. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

Rozdział odnosi się do przepisu wskazującego, że strategia rozwoju gminy określa w szczególności „obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. 2025 poz. 581), wraz z zakresem planowanych działań (Art. 10e. 3. 6) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2025 poz. 1153).

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, obszar strategicznej interwencji to obszar będący przedmiotem koncentracji działań polityki rozwoju ukierunkowanej terytorialnie. Podejmowanie przytoczonej strategicznej interwencji wiąże się z jednej strony z wyrównywaniem szans obszarów zmarginalizowanych w celu równoważenia poziomu życia mieszkańców i zapewnienia spójności w gospodarce, a z drugiej strony ze wspieraniem rozwiniętych już obszarów tak, aby były bardziej konkurencyjne i efektywne, co oznacza, że de facto jest to urzeczywistnienie rozwoju zrównoważonego terytorialnie.

Nowe podejście do polityki regionalnej zakłada odejście od wspierania całego kraju czy regionów w jednolity sposób na rzecz większego różnicowania interwencji w zależności od problemów i potencjałów poszczególnych obszarów.

Takie podejście przekłada się na bardziej precyzyjne wyznaczenie OSI z punktu widzenia priorytetów polityki rozwoju, jak również na tworzenie instrumentów terytorialnych dopasowanych do ich specyficznych potrzeb rozwojowych. OSI wyznaczane i wspierane na poziomie regionalnym mają pełnić dodatkową funkcję wobec OSI wskazanych na poziomie krajowym.

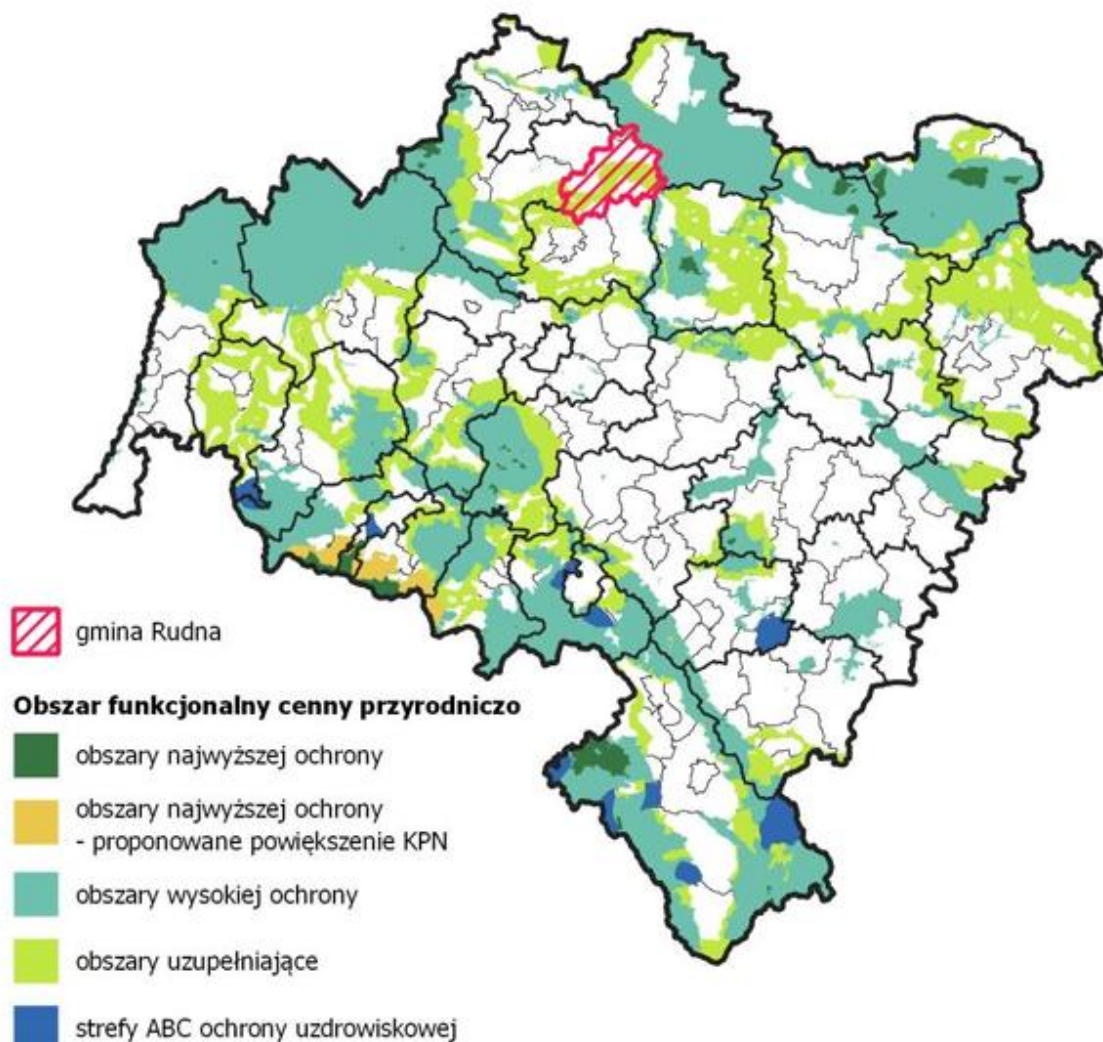
Na poziomie regionalnym wyróżniono:

- Miejski obszar funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego
- Miejskie obszary funkcjonalne ośrodków regionalnych: Wrocławski Obszar Funkcjonalny, Jeleniogórski Obszar Funkcjonalny, Wałbrzyski Obszar Funkcjonalny, Legnicko-Głogowski Obszar Funkcjonalny
- Obszar przygraniczny
- Obszar górski
- Obszar cenny przyrodniczo

Według zapisów strategii wojewódzkiej gmina Rudna cechuje się przeciętnym poziomem rozwoju społecznego i gospodarczego oraz wpisuje się w dwa OSI na poziomie regionalnym. Pierwszy z nich to Miejskie obszary funkcjonalne ośrodków regionalnych, ponieważ zgodnie z obowiązującym *Planem zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego* gmina

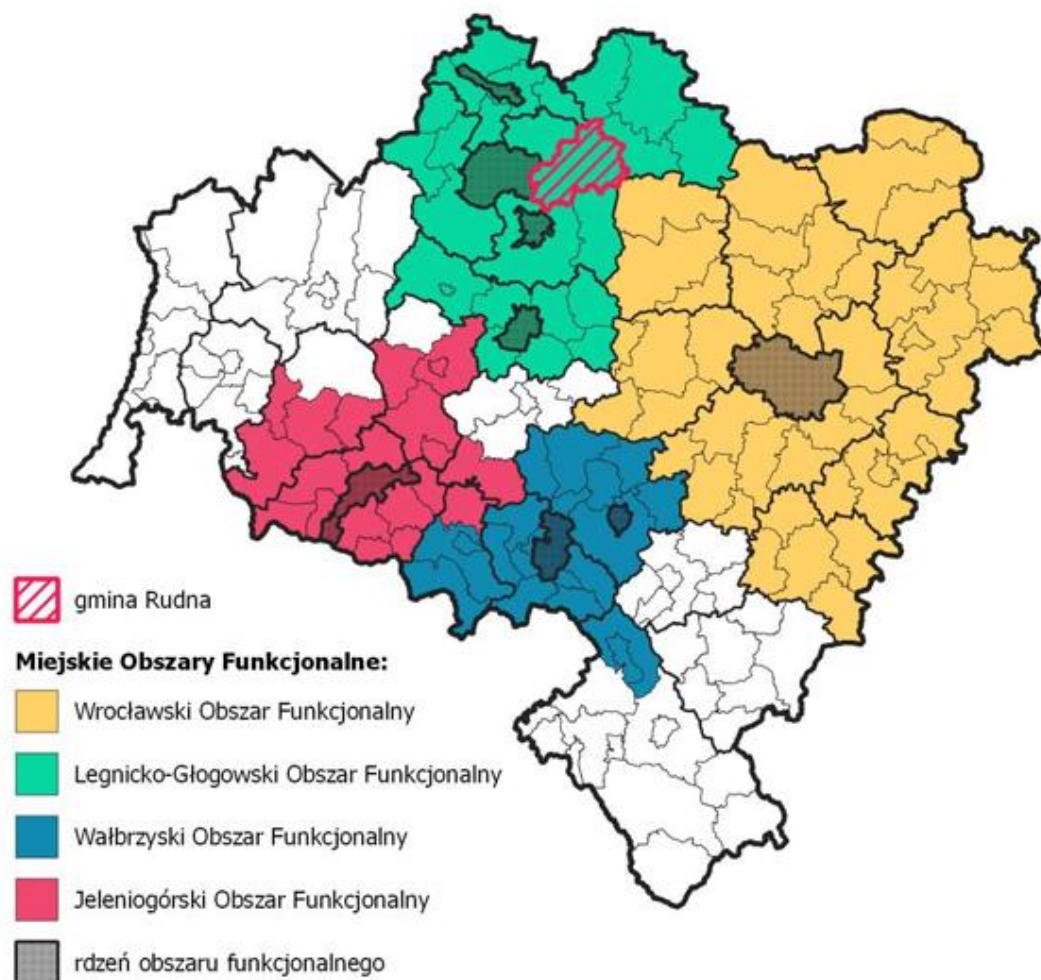
STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

należy do Legnicko Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego. Ponadto wpisuje się także w OSI Obszar cenny przyrodniczo, gdzie została zaliczona do obszaru uzupełniającego. W Rudnej, oprócz obszarów uzupełniających (korytarz ekologiczny) znajdują się też obszary klasyfikowane jako obszary najwyższej ochrony (rezerwat przyrody) i wysokiej ochrony (obszary Natura 2000).

Rysunek 1. Obszar funkcjonalny cenny przyrodniczo, z uwzględnieniem położenia Gminy Rudna

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

Rysunek 2. OSI Miejskie Obszary Funkcjonalne w województwie dolnośląskim, z uwzględnieniem położenia Gminy Rudna

W Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 wyszczególniono następujące potencjały i bariery rozwojowe LGOF, do którego należy Gmina Rudna:

Tabela 2. Potencjały i bariery rozwojowe LGOF wymienione w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030

Potencjały	Bariery
• zasoby bogactw naturalnych umożliwiające rozwój działalności wydobywczej, • wsparcie oferowane przez Instytucje Otoczenia Biznesu (IOB), • potencjał KGHM Polska Miedź S.A. stanowiący dobre podłoże do wprowadzania	• wysoki poziom zanieczyszczenia powietrza i degradacji środowiska naturalnego, • konflikty przestrzenne i środowiskowe związane z presją inwestycyjną na obszary zalewowe oraz realizacją inwestycji infrastrukturalnych na terenach cennych przyrodniczo lub w ich sąsiedztwie,

**STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030
AKTUALIZACJA**

Potencjały	Bariery
innowacyjności technologicznych i materiałowych, rozwoju eksportu, • Legnicko-Głogowski Okręg Miedziowy – silny ośrodek gospodarczy.	• procesy niekontrolowanej suburbanizacji, szczególnie w obszarze Legnicy, • potrzeba rewitalizacji miast szczególnie w obszarach zdegradowanej i zdekapitalizowanej tkanki miejskiej, • niska mobilność zawodowa ludności, • wysokie bezrobocie w północnej części obszaru, – najwyższy w skali regionu wzrost liczby długotrwale bezrobotnych, • w znacznej części zdekapitalizowana i niekompletna sieć dróg i połączeń kolejowych.

W dokumencie zdefiniowano także działania priorytetowe obejmujące całe województwo dolnośląskie, w tym gminę Rudna:

- Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego,
- Doskonalenie usług edukacyjnych,
- Kształtowanie postaw obywatelskich,
- Rozwój potencjału komunikacyjnego,
- Wykorzystanie potencjału środowiska i jego ochrona (turystyka i ochrona dziedzictwa kulturowego),
- Wzmocnienie rozwoju regionalnych i subregionalnych ośrodków miejskich.

W strategii wojewódzkiej zawarto macierz kierunków rozwoju dla konkretnych obszarów funkcjonalnych, w tym dla Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego. Macierz zawiera priorytetowe cele operacyjne, które oznaczono na skali 1-8, gdzie 1 oznacza cel najistotniejszy, a 8 cel o niższym priorytecie. W tabeli nr 3 przedstawiono cele strategiczne i operacyjne w jakie wpisuje się LGOF, a zatem również gmina Rudna. Jest to rekomendacja, które cele powinny być zrealizowane w pierwszej kolejności na obszarze LGOF, trzeba jednak zaznaczyć, że również cele niewyszczególnione w tabeli mogą być realizowane.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030
AKTUALIZACJA

Tabela 3. Cele strategiczne i operacyjne wyróżnione jako priorytetowe dla LGOF

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Przedsięwzięcia strategiczne	Numer na skali
1. Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu	1.1. Wspieranie endogenicznych potencjałów gospodarczych subregionów	1.1.1 Wspieranie obszarów o trudnych warunkach rozwojowych, zagrożonych wystąpieniem strukturalnego bezrobocia oraz o niskim PKB. 1.1.2 Wzmocnienie gospodarcze ośrodków regionalnych i subregionalnych. 1.1.3 Wzmocnienie roli MŚP, w tym firm rzemieślniczych i rodzinnych w aktywizacji gospodarczej subregionów. 1.1.4 Rozwój lokalnych rynków żywności i wzrost konkurencyjności sektora rolno – spożywczego m.in. w oparciu o żywność wysokiej jakości. 1.1.5 Promowanie regionu jako atrakcyjnego miejsca dla turystyki, wypoczynku i poprawy stanu zdrowia.	1
	1.3. Wzmacnianie innowacyjności, w tym ekoinnowacyjności regionu	1.3.1 Rozwój specjalizacji regionalnych i subregionalnych, w tym inteligentnych specjalizacji. 1.3.2 Wsparcie dla inteligentnej reindustrializacji – cyfryzacji i zaawansowanej automatyzacji procesów technologicznych i zarządczych w przedsiębiorstwach. 1.3.3 Stymulowanie współpracy sfer biznesu, nauki i edukacji. 1.3.4 Rozwój usług proinnowacyjnych oraz kreowanie i wspieranie regionalnych ośrodków innowacyjności. 1.3.5 Wzmacnianie regionalnego systemu wsparcia finansowego dla przedsięwzięć innowacyjnych. 1.3.6 Tworzenie warunków do współpracy badawczo - rozwojowej o zasięgu międzynarodowym	2
	1.4. Wspieranie rozwoju i rewitalizacja zdegradowanych	1.4.1 Zrównoważony rozwój miejskich obszarów funkcjonalnych z uwzględnieniem elementów zielonej infrastruktury.	4

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030
AKTUALIZACJA

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Przedsięwzięcia strategiczne	Numer na skali
	obszarów miejskich i wiejskich	1.4.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów wiejskich, miejskich, w tym przemysłowych. 1.4.3 Wspieranie działań na rzecz rewitalizacji zabytkowych zespołów urbanistycznych i najcenniejszych obiektów architektury. 1.4.4 Programowanie i realizacja prac urządzeniowo-rolnych, działania na rzecz scalania gruntów rolnych oraz melioracji.	
2. Zwiększenie jakości i dostępności usług publicznych	2.3 Rozwój i doskonalenie usług publicznych	2.3.1 Podejmowanie działań w celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa osobistego i publicznego. 2.3.2 Podejmowanie działań służących poprawie sprawności obsługi społeczeństwa przez instytucje administracji publicznej, w tym e-usług publicznych. 2.3.3 Podejmowanie działań dla poprawy dostępności i podniesienia jakości świadczeń zdrowotnych oraz na rzecz ograniczenia zachorowalności mieszkańców regionu. 2.3.4 Podejmowanie działań na rzecz upowszechniania i poprawy dostępności do kultury. 2.3.5 Zwiększenie dostępności do usług publicznych wyższego rzędu w ośrodkach ponadlokalnych. 2.3.6 Podejmowanie działań służących poprawie jakości usług publicznego transportu zbiorowego. 2.3.7 Współpraca jednostek samorządu terytorialnego dla efektywnej realizacji usług publicznych	5
4. Odpowiedzialne	4.1 Poprawa stanu środowiska	4.1.1 Działania w zakresie zwalczania źródeł niskiej emisji, szczególnie w uzdrowiskach.	3

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030
AKTUALIZACJA

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Przedsięwzięcia strategiczne	Numer na skali
wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego		4.1.2 Wspieranie edukacji ekologicznej w oparciu o zasoby lokalne (infrastrukturalne, przyrodnicze i kulturowe). 4.1.3 Rekultywacja i zagospodarowanie terenów przemysłowych i wydobywczych.	
	4.2 Racjonalne wykorzystanie walorów i zasobów środowiska	4.2.1 Racjonalne wykorzystanie zasobów glebowych i leśnych. 4.2.2 Wspieranie racjonalnej gospodarki zasobami wód termalnych i leczniczych w regionie. 4.2.3 Prowadzenie działań na rzecz rozwoju systemu obszarów cennych przyrodniczo i efektywnej ochrony wartości krajobrazu. 4.2.4 Wzmocnienie potencjału uzdrowiskowego i turystycznego, w tym rozwój nowych gałęzi turystyki. 4.2.5 Wspieranie działań na rzecz racjonalnej gospodarki zasobami wód powierzchniowych i podziemnych, w tym zapewnienia odpowiedniej jakości wód. 4.2.6 Prowadzenie działań na rzecz racjonalnego wykorzystania i ochrony złóż kopalin	7
5. Wzmocnienie przestrzennej spójności regionu	5.1 Rozwój regionalnej sieci transportowej	5.1.1 Modernizacja i rozbudowa systemu dróg na terenie województwa, w szczególności obejmująca budowę dróg szybkiego ruchu łączących Wrocław z południem województwa, budowę obwodnic miejscowości oraz budowę i modernizację przepraw mostowych w regionie. 5.1.2 Modernizacja i rozbudowa linii kolejowych na terenie województwa, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju linii kolejowych łączących główne ośrodki regionu oraz przejmowania i uruchamiania nieczynnych linii obsługujących ośrodki miejskie, główne obszary turystyczne i obszary wydobywania surowców mineralnych.	6

**STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030
AKTUALIZACJA**

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Przedsięwzięcia strategiczne	Numer na skali
		5.1.3 Budowa systemu transportu publicznego zapewniającego cykliczne połączenia ze stolicą województwa, z atrakcyjnym czasem przejazdu, wszystkich miast powiatowych oraz połączenia miast zagrożonych marginalizacją z ośrodkami wzrostu oraz zapewnienie skomunikowań sąsiadujących ze sobą powiatów oraz rozwój i budowa systemów kolei aglomeracyjnej w obrębie miast o znaczeniu regionalnym i subregionalnym, będących generatorami ruchu aglomeracyjnego oraz rozwój szybkich połączeń między tymi ośrodkami. 5.1.4 Rozwój transportu powietrznego. 5.1.5 Rozwój zintegrowanych lokalnych i subregionalnych systemów transportu publicznego. 5.1.6 Zakup nowoczesnego taboru na potrzeby regionalnego systemu transportu publicznego. 5.1.7 Rozwój systemu regionalnego transportu towarowego, w tym budowa intermodalnych węzłów logistycznych i przeładunkowych. 5.1.8 Wsparcie działań na rzecz zwiększenia efektywności transportu w ujęciu proekologicznym (elektromobilność). 5.1.9 Wykorzystanie dróg wodnych, w szczególności Odry do żeglugi turystycznej i pasażerskiej oraz transportu wodnego. 5.1.10 Rozwój sieci dróg rowerowych.	

Źródło: opracowanie na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030.

8. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNEJ GMINY

Rozdział odnosi się do przepisu wskazującego, że strategia rozwoju gminy określa w szczególności „model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy (Art. 10e. 3. 4) zawartego w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2025 poz. 1153).

Gmina Rudna położona jest w północnej części województwa dolnośląskiego, w powiecie lubińskim. Obejmuje obszar 216,6 km² i jest dziesiątą pod względem wielkości gminą w województwie dolnośląskim.

Gmina składa się z 29 sołectw: Wysokie, Wądroże, Toszowice, Studzionki, Stara Rudna, Rynarcice, Rudna, Radoszyce, Radomiłów, Orsk, Olszany, Nieszczyce, Naroczyce, Mleczno, Miłogoszcz, Koźlice, Kliszów, Kębłów, Juszowice, Gwizdanów, Górzyn, Gawrony, Gawronki, Ciechłowice, Chobienia, Chełm, Bytków, Brodów, Brodowice oraz Osiedla Leśna w Rudnej. Sąsiaduje z ośmioma gminami z pięciu powiatów:

- Powiat lubiński – gmina wiejska Lubin, gmina miejsko-wiejska Ścinawa,
- Powiat polkowicki – gmina wiejska Grębocice, gmina miejsko-wiejska Polkowice,
- Powiat głogowski – gmina wiejska Pęcław,
- Powiat górowski – gmina wiejska Jemielno, gmina wiejska Niechlów,
- Powiat wołowski – gmina wiejska Wińsko.

W strukturze użytkowania terenów Gminy Rudna zdecydowanie przeważają grunty rolne – ponad 51% powierzchni gminy. Wśród nich dominują użytki rolne – nieco ponad 50% powierzchni gminy. Grunty leśne, składające się z lasów oraz gruntów zadrzewionych i zakrzewionych, pokrywają ponad 38% powierzchni gminy. W ogólnej powierzchni użytków rolnych zauważalny jest relatywnie duży udział gruntów ornych (ponad 78%). Kolejną grupą są natomiast łąki trwałe (około 10%).

Wśród gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, zajmujących łącznie 9,65% powierzchni gminy, dominują tereny przemysłowe (4,69% powierzchni gminy). Wynika to z występowania na terenie gminy rozległego OUOW „Żelazny Most” oraz terenów związanych z hutą miedzi „Cedynia” w Orsku. Wśród pozostałych gruntów zabudowanych i zurbanizowanych zdecydowanie dominują zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy (około 14% powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych) a następnie tereny rekreacyjno-wypoczynkowe (3,01%). Znaczny udział zurbanizowanych terenów niezabudowanych lub w trakcie zabudowy wynika z przeprowadzonej rozbudowy OUOW „Żelazny Most” o Kwaterę Południową. Niewielki jest natomiast udział terenów mieszkaniowych (blisko 2,9% powierzchni gruntów zabudowanych

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030

AKTUALIZACJA

i zurbanizowanych gminy). Inne tereny zabudowane zajmują ok. 1,5% powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, a najmniejszy udział stanowią użytki kopalne – 0,18%.

Na terenie Gminy Rudna zlokalizowany jest fragment elektroenergetycznej linii przesyłowej 2 x 400 relacji Czarna – Polkowice. Cały obszar gminy zaopatrywany jest w energię elektryczną z sieci należących do TAURON Dystrybucja S.A. Na obszarze gminy znajduje się sieć dystrybucyjna składająca się z napowietrznych linii 110 kV, napowietrznych i kablowych elektroenergetycznych linii średniego napięcia 20 kV i niskiego napięcia 0,4kV, ze stacji elektroenergetycznych 110 kV oraz stacji transformatorowych SN/nN.

Przez obszar gminy przebiega sieć gazowa wysokiego ciśnienia (6,3 MPa) będąca w eksploatacji Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Oddział we Wrocławiu, w której skład wchodzi:

- Gazociąg przesyłowy wysokiego ciśnienia relacji odgałęzienie Orsk, o średnicy nominalnej DN 100/50,
- Gazociąg przesyłowy wysokiego ciśnienia relacji odgałęzienie Gwizdanów, DN 100,
- Stacja gazowa wysokiego ciśnienia Orsk, o przepustowości 3 200 m³/h,
- Stacja gazowa wysokiego ciśnienia Gwizdanów, o przepustowości 5 600 m³/h.

Na obszarze Gminy Rudna nie ma sieci ciepłej zaopatrującej mieszkańców gminy. Zarówno gospodarstwa domowe, jak i obiekty publiczne i podmioty gospodarcze ogrzewane są poprzez indywidualne źródła energii ciepłej.

Charakterystyczną cechą przestrzeni osadniczej gminy jest stosunkowo niewielki stopień rozproszenia zabudowy. Zdecydowana większość gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, to stosunkowo małe, ale skupione układy przestrzenne o mniej lub bardziej gęstej (intensywnej) zabudowie. Rozproszona pojedyncza zabudowa, w tym związana z gospodarką rolniczą, odgrywa marginalną rolę w układzie przestrzennym i w krajobrazie gminy.

Zagadnieniami z zakresu gospodarki wodno-ściekowej na obszarze gminy zajmuje się Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rudnej (dalej: ZGKiM).

Sieć wodociągowa w gminie Rudna jest dobrze rozbudowana. Według danych GUS w 2024 r. składała się ona z odcinków sieci rozdzielczej i przesyłowej o łącznej długości 221,7 km. Według danych ZGKiM, stopień zwodociągowania gminy wynosi 99,8%. Jej rozbudowa postępuje sukcesywnie z roku na rok. Każda miejscowość w gminie Rudna ma dostęp do wodociągu. System wodociągów uzupełniały dotychczas automatyczne kontenerowe stacje uzdatniania wody (AKSUW) położone w miejscowościach Toszowice, Miłogoszcz, Stara Rudna, Chobienia, Koźlice, Rynarcice oraz automatyczne pompownie sieciowe (APS), położone w miejscowościach Rudna, Wysokie, Bytków, Chełm, Orsk i Gawronki.

Poziom wyposażenia gminy w kanalizację sanitarną należy określić jako bardzo wysoki w porównaniu do tego, jaki występuje na terenie województwa dolnośląskiego. W 2024 r. sieć

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030

AKTUALIZACJA

kanalizacyjna składała się ona z odcinków o łącznej długości 178,2 km (według GUS i ZGKiM). Sieć ta swoim zasięgiem obejmuje wszystkie sołectwa w gminie.

Ścieki odbierane z obszaru gminy odprowadzane są do siedmiu mechaniczno biologicznych oczyszczalni ścieków zlokalizowanych w miejscowościach:

- Chobienia – obejmuje swoim zasięgiem: Chobienię, Ciechłowice, Naroczyce, Nieszczyce i Radoszyce, przepustowość 324 m³/d;
- Gawrony – obejmuje swoim zasięgiem Gawrony, Gawronki, Studzionki, Brodowice, Kęblów, przepustowość 102 m³/d;
- Mleczno – obejmuje swoim zasięgiem Mleczno, Toszowice, Koźlice, Juszowice oraz miejscowość Tymowa w gminie Ścinawa, przepustowość 168 m³/d;
- Olszany – obejmuje swoim zasięgiem Górzyn, Kliszów, Miłogoszcz, Olszany, Radomiłów, Wądroże, przepustowość 196 m³/d;
- Orsk – obejmuje swoim zasięgiem Orsk i Chełm, przepustowość 68 m³/d;
- Rudna – obejmuje swoim zasięgiem Rudną, Starą Rudną, Brodów, Bytków, Gwizdanów i Wysokie, przepustowość 741 m³/d;
- Rynarcice – obejmuje swoim zasięgiem Rynarcice oraz na terenie gminy Polkowice – miejscowość „Żelazny Most”, przepustowość 92,3 m³/d.

Łączna przepustowość wszystkich oczyszczalni mechaniczno-biologicznych (na bazie osadu czynnego) wyniosła 1691,3 m³/d.

Gminę Rudna omijają główne szlaki drogowej komunikacji międzynarodowej i międzyregionalnej. Przez teren gminy nie przechodzi żadna droga krajowa. Również w perspektywie nie przewiduje się tu budowy nowych dróg o znaczeniu ponadregionalnym. Rdzeń układu komunikacyjnego gminy stanowią dwie drogi wojewódzkie klasy głównej:

- droga nr 292 relacji: Nowa Sól (DW 315) - Bytom Odrzański – granica województwa – Głogów – Studzionki – (po DW323) – Nieszczyce – Chobienia – Ścinawa – (po DK36) Ścinawa – Zaborów – Lisowice k/Prochowic (DK 36),
- droga nr 323 relacji: Leszno (DW309) S5 (węzeł Leszno Południe) - granica województwa – Laskowa – Góra – (po DW 324) – Góra – obwodnica Luboszyca – Ciechanów – Radoszyce – Studzionki – Rudna – Rynarcice – Lubin (DW 33).

Poza wspomnianymi już powyżej drogami wojewódzkimi, istotnym elementem układu drogowego gminy są drogi powiatowe. Pomocniczą rolę w obsłudze ruchu samochodowego w gminie Rudna pełnią drogi gminne.

Przez obszar Gminy Rudna przebiegają dwie linie kolejowe należące do spółki PKP oraz jedna linia kolejowa (Gwizdanów-Orsk) należąca do Pol-Miedź Trans Spółki z o.o. należącej do grupy kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030

AKTUALIZACJA

Pasażerska linia kolejowa nr 273 biegnie przez obręby: Toszowice, Stara Rudna, Rudna, Brodów, Gwizdanów. Jest to linia dwutorowa w pełni zelektryfikowana, magistralna, państwowego znaczenia, relacji Wrocław Główny – Szczecin Główny, zapewniająca m.in. połączenie Gminy Rudna z Głogowem, po której odbywa się zarówno ruch pociągów towarowych, jak i pasażerskich. Trasa kolejowa stanowi fragment linii CE59 łączącej Górny Śląsk z portem morskim w Szczecinie, w ciągu której zlokalizowane są dwie czynne stacje kolejowa: Rudna Miasto oraz Rudna Gwizdanów. Linia kolejowa nr 289 biegnie przez obręby: Koźlice, Rynarcice, Rudna, Gwizdanów. Linia jednotorowa, w pełni zelektryfikowana, o kategorii pierwszorzędnej łączy Legnicę ze stacją Rudną Gwizdanów. Na trasie linii, w granicach Gminy Rudna, znajdują się czynne stacje: Rynarcice, Koźlice.

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego, w granicach Gminy Rudna planuje się budowę Odrzańskiej Drogi Rowerowej (ODR) Blue Velo – która docelowo ma szansę stać się ponadlokalną atrakcją turystyczną. Program budowy ODR rekomenduje również uruchomienie sezonowej przeprawy promowej w Chobieni. Przez gminę Rudna prowadzą ponadto następujące szlaki rowerowe:

- 1) Szlak Dziadoszan (krajowy).
- 2) „Mała pętla po wzgórzach Dalkowskich” (regionalny).
- 3) „Szlakiem pałaców w naszej gminie” (lokalny).
- 4) Trasa rowerowa „L-36”.
- 5) Trasa rowerowa „L-06”.
- 6) Trasa rowerowa z Lubina do Szklar Górnych, Żelaznego Mostu i Mleczna.

Obszar Gminy Rudna położony jest w zlewni I-rzędu Odry oraz w zlewniach II-rzędu rzeki Rudna (część północna i środkowa) oraz rzeki Przychowska Struga (część południowa), będących lewobrzeżnymi dopływami Odry. Największą rzeką Gminy Rudna jest Odra, płynąca wzdłuż wschodniej oraz fragmentu północnej granicy Gminy Rudna, na odcinku około 24 km.

Od 1977 r. OUOW „Żelazny Most” służy do deponowania odpadów poflotacyjnych (stanowiących w większości skałę płoną) z zakładów wzbogacania rudy. Zagospodarowywane w obiekcie odpady są inne niż niebezpieczne. Obecnie powierzchnia OUOW „Żelazny Most” wynosi 12,06 km² powierzchni Gminy Rudna, 8,61 km² gminy Polkowice i 1,26 km² gminy Grębocice.

W formach zabudowy mieszkaniowej przeważa zabudowa indywidualna w postaci budynków mieszkalnych jednorodzinnych wolnostojących. Pewien niewielki udział mają mieszkania w zabudowie wielorodzinnej. Mieszkalnictwo na terenie Gminy Rudna rozwija się najszybciej w miejscowościach: Rudna, Gwizdanów, Toszowice, Chobienia i Koźlice. Najmniej wskazane dla rozwoju mieszkalnictwa są ośrodki położone w bezpośrednim zasięgu zagrożenia ze strony OUOW „Żelazny Most”, w tym: Rudna, Bytków, zachodnia część Gwizdanowa, Gawronki oraz

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030

AKTUALIZACJA

ośrodki położone w zasięgu zagrożenia powodziowego ze strony rzeki Odra, w szczególności Ciechłowice.

Standardy powierzchniowe mieszkań w gminie Rudna są znacznie wyższe niż w powiecie lubińskim i całym województwie dolnośląskim. W odniesieniu do gmin wiejskich w województwie, standard powierzchniowy mieszkań jest nieco niższy. Jednocześnie, mieszkania w gminie Rudna charakteryzuje wyższa liczba osób przypadających na jedno mieszkanie i izbę niż w województwie i powiecie, a także stosunkowo niska wartość powierzchni użytkowej mieszkania przypadająca na jedną osobę. Wskaźniki te obrazują zjawisko typowe dla gmin wiejskich, gdzie dominuje indywidualna zabudowa mieszkaniowa (domy jednorodzinne), a także zabudowa zagrodowa z mieszkaniami o stosunkowo dużej powierzchni użytkowej, jednakże zajmowanej przez rodziny wielopokoleniowe o dużej liczbie członków.

Na obszarze Gminy Rudna działa 6 placówek wychowania i oświaty zgrupowanych w czterech zespołach oświatowych. Dla najmłodszych mieszkańców gminy (3-6 lat) uruchomiono 2 jednostki oraz 1 żłobek.

Infrastrukturę służącą rekreacji i wypoczynkowi na obszarze gminy tworzą przede wszystkim boiska sportowe oraz przyszkolne kompleksy sportowo-rekreacyjne. Boiska wiejskie znajdują się w prawie wszystkich miejscowościach: Górzyn, Brodów, Gwizdanów (2 obiekty), Koźlice, Gawrony, Gawronki, Mleczno, Olszany, Radomiłów, Wądroże, Kliszów, Rynarcice, Orsk, Studzionki, Nieszczyce, Chełm, Kębłów, Radoszyce, przy czym w niektórych wsiach są to nowoczesne boiska wielofunkcyjne.

Przy Zespole Szkół w Rudnej przy ul. Piaskowej funkcjonuje obiekt sportowy, mieszczący basen sportowy (5 torów, każdy po 25 m długości), salę gimnastyczną, siłownię, saunę oraz sale do bilardu i tenisa stołowego. Na zewnątrz obiektu znajdują się: bieżnia, boiska do tenisa ziemnego, boisko do piłki nożnej oraz do piłki siatkowej.

Kompleks sportowo-rekreacyjny znajduje się także w Chobieni. W jego skład wchodzi korty tenisowe, boisko trawiaste, plac zabaw, siłownia plenerowa oraz hala sportowa znajdująca się przy Szkole Podstawowej.

Na obszarze Gminy Rudna funkcjonują dwa podmioty lecznicze: ośrodek zdrowia w Rudnej oraz ośrodek zdrowia w Chobieni.

Na terenie Gminy Rudna głównym realizatorem i koordynatorem polityki społecznej z zakresu pomocy społecznej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudnej.

W gminie Rudna istnieje możliwość korzystania z walorów rzeki Odry zarówno pod względem rekreacyjnym (np. mariny, przystanie), jak również gospodarczym (np. nadbrzeża przeładunkowe, miejsca postoju dla statków żeglugi śródlądowej).

Gmina charakteryzuje się wysokim wskaźnikiem lesistości (38,02%), co na tle powiatu lubińskiego (31,2%) oraz województwa dolnośląskiego (35,5%) stawia gminę wśród jednych z najbardziej zalesionych w województwie dolnośląskim (24 miejsce na 283 gmin w województwie).

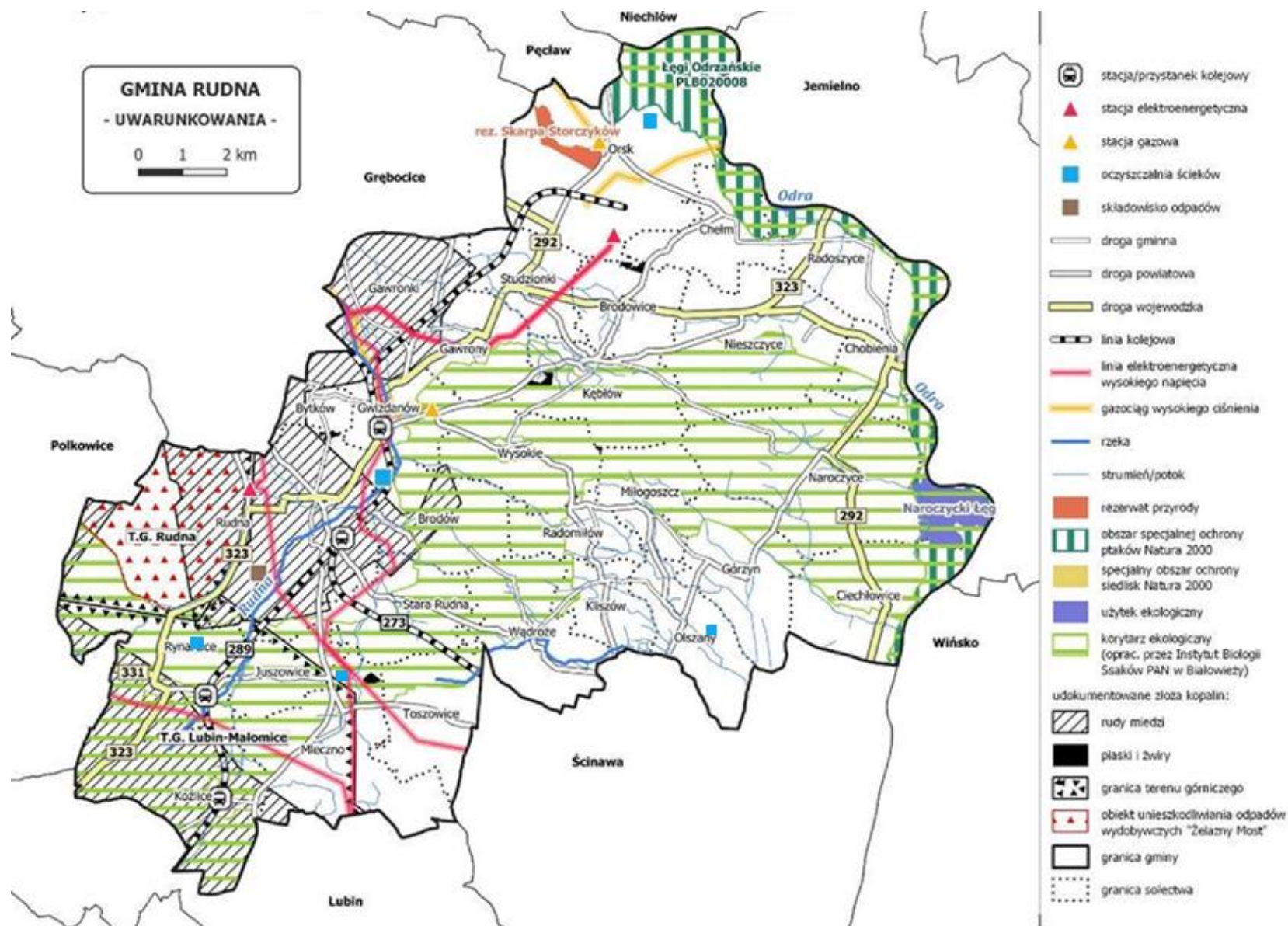
STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030

AKTUALIZACJA

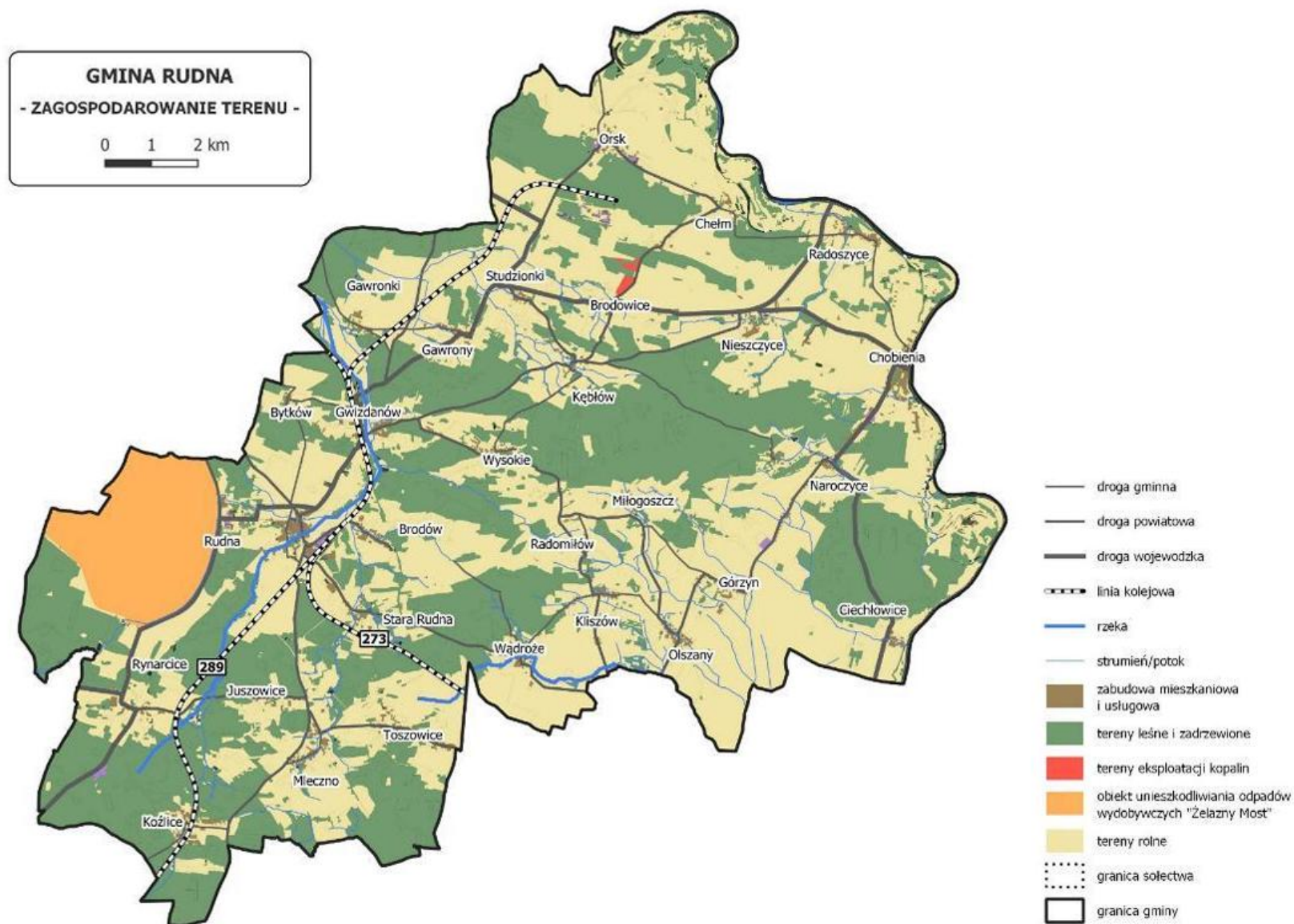
Na terenie gminy powołano rezerwat przyrody „Skarpa Storczyków”, użytek ekologiczny „Naroczycki Łęg” oraz osiemnaście pomników przyrody. W dolinie Odry rozciąga się Obszar Natura 2000 Łęgi Odrzańskie PLC020002. W listopadzie 2019 r. połączono obszary PLH020018 i PLB020008, na skutek czego powstał PLC020002. Granice poprzednich obszarów dostosowano, a obszar powiększono. Kolejna zmiana granic miała miejsce w lutym 2022 r. Poza granicami gminy, ale w bezpośrednim sąsiedztwie rozciąga się Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Baryczy”.

Na obszarze Gminy Rudna znajduje się stosunkowo dużo obiektów, ich zespołów oraz obszarów, posiadających szczególną wartość historyczną, kulturową lub naukową. Najcenniejsze obiekty i obszary zostały ujęte w rejestrze lub w gminnej ewidencji zabytków w celu ochrony ich walorów. W rejestrze zabytków Gminy Rudna najliczniej reprezentowane są parki podworskie czasem z towarzyszącymi im pałacami i zabudowaniami folwarcznymi, a także kościoły, w tym jeden z przyległym cmentarzem. Ponadto ścisłą ochroną konserwatorską objęto dwa historyczne układy urbanistyczne miejscowości: Rudna i Chobienia. Najwięcej zespołów i pojedynczych zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru znajduje się w miejscowościach: Chobienia oraz Naroczyce, Rudna, Rynarcice, Stara Rudna.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

8.1. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Rudna

Rozdział odnosi się do przepisu wskazującego, że w strategii uwzględnia się ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej (Art. 10e. 3. 5) zawartego w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2025 poz. 1153).

Przedstawione poniżej rekomendacje pełnią rolę wspomagającą i usprawniającą sukcesywne wdrażanie wyznaczonych celów niniejszej strategii. Stanowią również katalog dobrych praktyk skierowanych nie tylko do samorządu terytorialnego, ale również do pozostałych interesariuszy, ze szczególnym uwzględnieniem społeczności lokalnej. Podstawową zasadą dotyczącą prawidłowego planowania przestrzennego w gminie jest zagwarantowanie udziału społeczeństwa w opracowywaniu dokumentów planistycznych dotyczących zagospodarowania przestrzeni.

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

- zakłada się dalszy rozwój przestrzenny zainwestowania, w tym zabudowy mieszkaniowej i obiektów aktywności gospodarczej. Zakłada się kontynuację dotychczasowych trendów rozwojowych gminy w kierunku rozbudowy miejscowości Gwizdanów, Chobienia, Toszowice, Koźlice i Rudna, głównie uwzględniając obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
- przyrost terenów osadniczych o charakterze mieszkaniowym powinien polegać przede wszystkim (i w pierwszej kolejności) na dopełnianiu i intensyfikacji zagospodarowania istniejących układów, a następnie na dodawaniu nowych terenów zainwestowanych w bezpośrednim sąsiedztwie granic istniejących terenów osadniczych. Niedopuszczalne jest rozpraszanie nowej zabudowy poza skupione układy osadnicze. Na nowo wyznaczonych terenach dla zabudowy przyrost zabudowy powinien również mieć charakter sukcesywny (ciągły), a nie rozproszony,
- dopuszcza się zabudowę wielorodzinną, jeżeli nie będzie kolidowała krajobrazowo z zabudową jednorodzinną i zagrodową,

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030

AKTUALIZACJA

- na obszarach, na których występuje prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi zakazuje się zmiany przeznaczenia na cele mieszkaniowe budynków o innej funkcji.

Określenie szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej:

- Zgodnie z aktualnym stanem prawnym, bilansowaniu w planowaniu przestrzennym w gminach podlega tylko funkcja mieszkaniowa. Pozostałe funkcje zagospodarowania przestrzennego przyjmuje się, że są pochodną funkcji mieszkaniowej, np. funkcja usługowa jest silnie skorelowana z zabudową mieszkaniową itp. Sposób obliczania zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową określa „Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów” (Dz.U.2023.2758 z dnia 2023.12.22). Obecnie zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową wyraża się w liczbie mieszkańców. W obliczeniach przyjmuje się okres prognozy obejmujący 20 lat od roku, którego dotyczą najnowsze dostępne dane dotyczące liczby mieszkańców gminy udostępnianych przez statystykę publiczną. Na potrzeby niniejszej Strategii odstąpiono od określania zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową zgodnie z metodyką opracowania planu ogólnego.
- W 2024 r. na jednego mieszkańca Gminy przypadało 33,1 m² powierzchni użytkowej mieszkaniowej, co stanowiło wzrost tego wskaźnika w porównaniu do 2015 r. Standard przyjęty w w/w Rozporządzeniu to 40 m²/os., co uzasadnia przeznaczenie terenów pod nową zabudowę mieszkaniową.
- Osoby zmęczone miejskim pędem szukając spokoju wybierają miejsca do zamieszkania o niższej intensywności, wyższej jakości środowiskowa, blisko natury. Takie warunki oferuje gmina Rudna.
- Jak wskazało przeprowadzone badanie ankietowe mieszkańcy uważają gminę za przyjazne miejsce do życia. Oznacza to, iż mieszkańcy wiążą swoją przyszłość z Gminą Rudna i decydują się na powiększanie rodzin.

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu

- na obszarach objętych ochroną prawną obowiązują ograniczenia wynikające z przepisów szczególnych,

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030

AKTUALIZACJA

- dopuszcza się prowadzenie eksploatacji złóż rud miedzi zgodnie z obowiązującymi koncesjami w sposób, który będzie racjonalnie ograniczał oddziaływanie tej eksploatacji na środowisko przyrodnicze i kulturowe oraz istniejące i planowane zagospodarowanie,
- zaleca się sukcesywne przekształcanie dotychczasowych systemów zaopatrzenia w ciepło w bardziej ekologiczne - wykorzystujące paliwa ekologiczne lub źródła odnawialne z zastrzeżeniem, iż urządzenia OZE w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią dopuszcza się wyłącznie na dachach lub na ścianach budynków powyżej rzędnej zwierciadła wody przy $p=1\%$,
- w dalszym rozwoju zagospodarowania terenów osadniczych istotną rolę powinna odegrać prośrodowiskowa infrastruktura techniczna o wysokim standardzie technologicznym (w tym systemy ogrzewania),
- dopuszcza się realizację instalacji i urządzeń związanych z monitoringiem i ochroną środowiska, bezpieczeństwem ludzi i mienia oraz bezpieczeństwem obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych,
- na całym obszarze gminy dopuszcza się realizację zbiorników wodnych o funkcji przeciwpowodziowej, przeciwpożarowej, retencyjnej i nawadniającej, jeśli ich realizacja nie będzie wpływać na stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk stanowisk gatunków będących przedmiotami ochrony Obszaru Natura 2000 Łęgi Odrzańskie PLC020002,
- na niezainwestowanych i nie przewidzianych pod zainwestowanie terenach podmokłych zaleca się zachować naturalne cechy siedlisk,
- zaleca się, by przebudowa elementów systemów melioracyjnych, wynikająca z inwestowania na terenach zmeliorowanych, nie powodowała niekorzystnych zmian stosunków gruntowo wodnych, zwłaszcza na terenach tworzących system przyrodniczy gminy; przebudowa taka wymaga uzgodnienia z właściwym zarządcą systemu melioracyjnego. Odpowiednio należy dokonywać przebudowy systemów melioracyjnych na terenach większych odkształceń powierzchni gruntów powstałych w wyniku eksploatacji górniczej,
- ochrona wód podziemnych i powierzchniowych powinna być realizowana m.in. poprzez:
 - 1) porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenach zainwestowanych - sukcesywne uzbrajanie w system kanalizacji sanitarnej i deszczowej;
 - 2) wdrażanie odpowiednich (proekologicznych) kierunków produkcji rolniczej i agrotechnik (zgodnie z zasadami dobrych praktyk rolniczych);

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030

AKTUALIZACJA

- 3) kształtowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej według zasad określonych w rozdz. 23;
 - 4) uporządkowanie gospodarki odpadami;
 - 5) stałą kontrolę i monitoring OUOW „Żelazny Most”;
 - 6) porządkowanie dawnych terenów przemysłowych i kolejowych,
- w trakcie eksploatacji OUOW „Żelazny Most” należy stosować najlepsze dostępne techniki ograniczające negatywne oddziaływanie obiektu na środowisko, w szczególności na powietrzne atmosferyczne oraz wody podziemne i powierzchniowe,
 - W kształtowaniu zabudowy i wprowadzaniu obiektów technicznych (zwłaszcza na terenach otwartych) należy uwzględnić potrzebę zachowania walorów krajobrazowych poprzez odpowiednią kubaturę zabudowy i jej wysokość oraz zachowanie ważnych osi i panoram widokowych.

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

- ochrona obiektów i terenów historycznych dla zachowania tożsamości lokalnej (wpisanych do rejestru zabytków województwa dolnośląskiego oraz ewidencji zabytków), na podstawie aktów prawa miejscowego, a w szczególności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- W odniesieniu do założeń przestrzennych wpisanych do rejestru zabytków należy:
 - 1) zachować i konserwować zachowane elementy historycznych układów przestrzennych oraz poszczególne elementy tych układów, w szczególności historyczne ogrodzenia, bramy, drogi, ścieżki, a także zieleń;
 - 2) przywracać historyczne założenia przestrzenne w przypadku braku ich zachowania;
 - 3) zachować historycznie ukształtowane przestrzenie otwarte pomiędzy budynkami takie jak dziedzińce oraz place.
- w zasięgu zespołów dworsko-parkowych oraz parkowych wpisanych do rejestru zabytków należy:
 - 1) prowadzić konserwację istniejącej zieleni i przywracać zabytkowe założenia zieleni z zachowaniem pierwotnej kompozycji tych założeń;
 - 2) przeprowadzić cięcia pielęgnacyjne w drzewostanie, usuwając nadmiernie rozrośniętą podrost i podszyt;
 - 3) dążyć do aktywizacji użytkowania zespołów dworsko-parkowych;
 - 4) adaptację i remont obiektów budowlanych z zachowaniem ich pierwotnej bryły;

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

5) by aleje i szpalery drzew były konserwowane poprzez odtwarzanie i uzupełnianie ubytków tymi samymi gatunków drzew; zalecane jest stosowanie gatunków drzew trwałych i długowiecznych;

6) ograniczać lokalizację nowych budynków poza lokalizacją historycznej zabudowy.

- W odniesieniu do zabytkowych cmentarzy i terenów zieleni pocmentarnej zaleca się, aby:
 - 1) jeżeli są one nadal użytkowane, zachować ich dotychczasową funkcję;
 - 2) miejsca pocmentarne zachować jako tereny zielone; zaleca się zaznaczać ich granice poprzez ogrodzenie ich w trwały sposób; funkcję ogrodzenia pełnić może zarówno twór sztuczny (mur, estetyczne ogrodzenie metalowe), jak i naturalny (np. żywopłot);
 - 3) zachować i konserwować istniejące elementy historycznych układów przestrzennych oraz ich poszczególne elementy takie, jak m.in.: historyczne ogrodzenia, bramy, ścieżki, obiekty sztuki sepulkralnej czy zieleń; zachowane nagrobki należy zabezpieczyć przed dewastacją i pozostawić na miejscu, ewentualnie tworzyć dla nich lapidaria lub zachować je w inny sposób;
 - 4) ograniczać lokalizację nowych budynków poza lokalizacją historycznej zabudowy.
- zachowanie istniejących wnętrz krajobrazowych i ruralistycznych, zachowanie osi kompozycyjnych i powiązań widokowych pomiędzy częściami składowymi krajobrazu, zachowanie historycznej kompozycji układów zieleni,
- zamierzenia inwestycyjne związane z obszarami czy obiektami zabytkowymi, podlegającymi ochronie również powinny uwzględniać poziom zagrożenia powodziowego na danym terenie, tak by nie doprowadzić do pomnażania strat powodziowych powstałych w wyniku kolejnych powodzi.

Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Na obszarze Gminy Rudna nie przewiduje się lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży przekraczającej 400 m² dopuszcza się w obrębach geodezyjnych Rudna i Chobienia.

Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod pojęciem inwestycji celu publicznego należy rozumieć działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym), a także krajowym (obejmującym również inwestycje międzynarodowe i ponadregionalne), oraz metropolitalnym (obejmującym

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030

AKTUALIZACJA

obszar metropolitalny) bez względu na status podmiotu podejmującego te działania oraz źródła ich finansowania, stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego:

- zagwarantowanie udziału lokalnej społeczności w kształtowaniu przestrzeni,
- lokowanie inwestycji celu publicznego na podstawie ustaleń aktów prawa miejscowego,
- przeprowadzanie analiz oceny wpływu inwestycji na środowisko.

Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

- zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej poprzez rozwój układu drogowego, komunikacji zbiorowej, infrastruktury pieszo-rowerowej, węzłów komunikacyjnych,
- należy dążyć do zmniejszenia uciążliwości wywoływanych ruchem kolejowym i samochodowym; dotyczy to głównie miejscowości, w których sąsiedztwie przebiega magistrała kolejowa oraz drogi wojewódzkie – poprzez budowę ekranów lub osłon. Dla innych bardziej obciążonych tras wskazana jest eliminacja ruchu tranzytowego z obszarów zabudowanych i skierowanie go drogami obwodowymi,
- dla bezpiecznego utrzymania oraz rozbudowy OUOW „Żelazny Most” należy zmodyfikować przebieg drogi wojewódzkiej nr 323. Budowie tej winna towarzyszyć przebudowa układu dróg towarzyszących,
- Zaleca się budowę obejść drogowych miejscowości, przez które obecnie jest prowadzony ruch tranzytowy. W szczególności zaleca się realizację obejść dla miejscowości:
 - 1) Chobienia,
 - 2) Gawrony,
 - 3) Naroczyce,
 - 4) Rudna,
 - 5) Gwizdanów,
 - 6) Kęblów.
- budowa ścieżek rowerowych poprawiających dostępność i obsługę komunikacyjną sołectw poprzez stworzenie ciągłego systemu komunikacji rowerowej. Zagęszczenie tras rowerowych z wykorzystaniem nieutwardzonych dróg leśnych i rolniczych na terenach o najwyższej atrakcji przyrodniczo – krajobrazowej,

- tworzenie miejsc postojowych zgodnie z zapotrzebowaniem,
- dla zapewnienia warunków harmonijnego rozwoju gminy należy zapewnić możliwość przyłączania nowych odbiorców do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz podejmować niezbędne inwestycje służące rozbudowie i poprawie jakości systemów zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków,
- Zaleca się podejmować niezbędne działania i inwestycje służące zapewnieniu wysokiej niezawodności dostaw wody pitnej o dobrych parametrach jakościowych, w tym poprzez:
 - 1) skuteczną ochronę ujęć wody przed zanieczyszczeniami;
 - 2) dbałość o właściwe parametry techniczne sieci i urządzeń służących zaopatrzeniu w wodę;
 - 3) zabezpieczenie rurociągów i innych urządzeń gospodarki wodnej przed szkodliwym oddziaływaniem eksploatacji górniczej,
- gospodarowanie w zasięgu terenów ochrony bezpośredniej ujęć wody podlega rygorom wynikającym z odpowiednich aktów prawnych,
- obiekty przemysłu miedziowego mogą być podłączone do komunalnych sieci infrastruktury technicznej (w tym wodnych, kanalizacyjnych i gazowych), jeżeli nie będzie to w konflikcie z potrzebami innych użytkowników tych sieci oraz za zgodą i na warunkach określonych przez zarządców tych sieci,
- zaleca się uregulować gospodarkę wodami opadowymi, w szczególności na terenach o intensywnym zainwestowaniu powierzchni ziemi oraz na obszarach zabudowanych zagrożonych podtopieniami,
- dopuszcza się budowę nowych oraz rozbudowę i przebudowę istniejących sieci kanalizacyjnych i wodociągowych,
- gospodarkę odpadami należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami powszechnymi i miejscowymi oraz prawem miejscowym; należy podejmować dalsze skuteczne działania administracyjne skłaniające do utrzymania czystości i porządku na terenie gminy. Należy rozwijać systemy selektywnej zbiórki odpadów oraz lokalizować punkty selektywnego zbierania i magazynowania odpadów komunalnych,
- nie przewiduje się lokalizowania nowego składowiska odpadów komunalnych na terenie gminy,

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

- inwestycje w zakresie telekomunikacji i zaopatrzenia w energię elektryczną powinny stwarzać warunki dla harmonijnego rozwoju gminy,
- zaleca się rozbudowę i poprawę jakości istniejącej sieci gazowej; dopuszcza się możliwość budowy sieci i urządzeń służących zaopatrzeniu w gaz sieciowy oraz związanych z jego przesyłem, magazynowaniem i dystrybucją, w tym o znaczeniu ponadlokalnym,
- rozwój szerokopasmowej sieci internetowej,
- dopuszcza się budowę nowych oraz rozbudowę i przebudowę istniejących sieci i urządzeń infrastruktury technicznej związanych z przemysłem miedziowym,
- przeprowadzanie analiz oceny wpływu inwestycji na środowisko.

Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

Urządzenia wytwarzające energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW powinny być lokalizowane na gruntach klasy IV, V, VI, nieużytkach i nie powinny wpływać na poszerzenie obszaru stref ochronnych, które związane są z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu oraz użytkowaniu terenu poza granicami wyznaczonego obszaru. Nie wyklucza się jednak, w uzasadnionych sytuacjach, możliwości lokalizowania ww. urządzeń na gruntach innych klas oraz możliwości poszerzenia obszaru stref ochronnych. W przypadku lokalizacji takich urządzeń wyznacza się następujące zasady:

- zakazuje się lokalizacji elektrowni wiatrowych;
- w odniesieniu do paneli fotowoltaicznych zaleca się, by charakteryzowały się one wysokim poziomem absorpcji promieni słonecznych;
- zaleca się stosowanie zabezpieczeń mających na celu eliminację ewentualnej uciążliwości zakładów produkcji energii w postaci ograniczania barier w przemieszczaniu się małych zwierząt na terenie oraz pomiędzy terenem produkcji energii a terenami sąsiednimi;
- dopuszcza się niezbędną dla instalacji OZE infrastrukturę elektroenergetyczną dotyczącą przetwarzania, dystrybucji, wyprowadzenia mocy z nowoprojektowanych źródeł oraz magazynowania energii elektrycznej.

Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się te przedsięwzięcia, które zostały określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w podziale na przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz te mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

W przypadku lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenie gminy należy uwzględnić:

- lokalizację w miejscach, które nie naruszają funkcjonowania korytarzy ekologicznych, obszarów chronionych oraz nie przyczyniają się do niszczenia siedlisk gatunków występujących w gminie,
- rozmieszczenie form ochrony przyrody,
- ograniczenia wynikające z uchwał je powołujących, planów ochrony tych obszarów oraz aktów prawa miejscowego,
- realizację działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą możliwych negatywnych oddziaływań na środowisko,
- przeprowadzenie indywidualnej procedury badania wpływu przedsięwzięcia na środowisko w ramach oceny oddziaływania na środowisko na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

- zaleca się chronić, a także wprowadzać nowe zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne w formie kęp/enklaw oraz pasów/rzędów/szpalerów (w tym o funkcji wiatrochronnej), zwłaszcza wzdłuż dróg gminnych i polnych oraz koryt większych cieków – na obszarach gruntów rolnych, poza zasięgiem terenów, na których przewiduje się realizowanie nowych inwestycji, z którymi zadrzewienia i zakrzewienia mogą kolidować,
- w celu ochrony gruntów przed erozją wodną i wietrzną zaleca się stosować odpowiednie zabiegi agrotechniczne, biologiczne i techniczne. Zaleca się wykorzystanie ochronnych właściwości roślin polowych, trwałych użytków zielonych, plantacji trwałych oraz zakrzewień, zadrzewień i zalesień. Wskazane jest prowadzenie zabiegów polegających

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030

AKTUALIZACJA

m.in. na wprowadzaniu fitomelioracji (pasów zadrzewień prostopadle do kierunku przeważających wiatrów), oraniu gruntów prostopadle do kierunku spływu wód, przywracaniu pierwotnego użytkowania zaoranych łąk i pastwisk oraz stosowaniu odpowiednich zabiegów agrotechnicznych,

- dla ograniczenia zagrożenia powodziowego na terenie gminy zaleca się tworzyć naturalną retencję spowalniającą spływ wód w sposób niezagrażający istniejącym obiektom, poprzez realizację zadrzewień i zakrzaczeń oraz miedz utrudniających spływ z pól,
- w strukturze użytkowania gruntów rolnych zaleca się co najmniej utrzymać dotychczasowy udział trwałych użytków zielonych, zwłaszcza łąk na wilgotnych siedliskach,
- w gospodarce leśnej (na terenach leśnych) zaleca się dążyć do przebudowy struktury gatunkowej zadrzewień, stosownie do warunków siedliskowych i presji antropogenicznej. Także przy zalesianiu nowych terenów należy uwzględnić miejscowe uwarunkowania siedliskowe. Z zalesień powinny być wyłączone wilgotne łąki i zbiorowiska roślinne na podmokłych siedliskach. Gospodarkę leśną należy prowadzić na zasadach określonych w planach urządzania lasu – zawierających opis i ocenę stanu lasu oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej,
- zaleca się poprawę jakości i odbudowę istniejącego w gminie systemu melioracji szczegółowej,
- zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nierolnicze i nieleśne należy ograniczyć tylko do przypadków niezbędnego przeprowadzenia dróg lub poszerzenia istniejących pasów drogowych, przeprowadzenia liniowych elementów infrastruktury technicznej, a także do rozbudowy OUOW „Żelazny Most”,
- należy dążyć do sukcesywnej przebudowy struktury gatunkowej zadrzewień, stosownie do warunków siedliskowych.

Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

- do rekultywacji wskazuje się wszystkie wyrobiska poeksploatacyjne pozostałe po wydobywaniu kopalin metodą odkrywkową. Kierunki i zasady rekultywacji poszczególnych wyrobisk (leśny, rolniczy, rekreacyjny, wodny, sportowy, usługowy lub inny) należy określać indywidualnie (m.in. w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego),

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

- po zakończeniu eksploatacji do rekultywacji wskazuje się OUOW „Żelazny Most” w kierunku użytku zielonego, przez co rozumie się zatrawienie z dopuszczeniem zakrzaczeń i zadrzewień lub w kierunku specjalnym - produkcji energii wyłącznie poprzez lokalizację urządzeń fotowoltaicznych,
- zaleca się poddanie rehabilitacji, poprawie jakości oraz adaptacji dla nowych funkcji majątku trwałego pozostawionego po upośledzonych gospodarstwach rolnych (w tym obiektów zabudowy mieszkaniowej),
- zaleca się poddanie rehabilitacji, poprawie jakości oraz adaptacji dla nowych funkcji zabytkowych zespołów dworsko-parkowych. Należy prowadzić konserwację istniejącej zieleni i przywracać zabytkowe założenia zieleni w granicach historycznych z zachowaniem pierwotnej kompozycji tych założeń. Zaleca się adaptację i poprawę jakości obiektów budowlanych z zachowaniem ich pierwotnej bryły. Należy w miarę możliwości zachować całe założenia o charakterze parkowym w rękach jednego właściciela.

9. ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI NADRZĘDNYMI

Rozdział odnosi się do przepisu „Art. 10f. 2. Projekt strategii rozwoju gminy opracowuje wójt oraz przedkłada go zarządowi województwa w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa” zawartego w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2025 poz. 1153).

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2030 roku

W Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2030 roku wyznaczono następujące cele strategiczne:

1. Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu,
2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych,
3. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego,
4. Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego,
5. Wzmocnienie przestrzennej spójności regionu.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

Poniższa tabela przedstawia spójność celów strategicznych i operacyjnych zawierających się w przedmiotowej Strategii ze Strategią rozwoju województwa dolnośląskiego do 2030 roku.

Tabela 4. Spójność celów Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2030 roku ze Strategią Rozwoju Gminy Rudna na lata 2023-2030 – Aktualizacja

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2030 roku	Strategia Rozwoju Gminy Rudna na lata 2023-2030 – Aktualizacja
1. Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu. 1.1. Wspieranie endogenicznych potencjałów gospodarczych subregionów. 1.2. Wzmocnienie krajowej i europejskiej konkurencyjności regionu i jego marki. 1.3. Wzmacnianie innowacyjności, w tym ekoinnowacyjności regionu. 1.4. Wspieranie rozwoju i rewitalizacja zdegradowanych obszarów wiejskich i miejskich.	
2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych. 2.1. Poprawa stanu i dostępności regionalnej infrastruktury technicznej. 2.2. Rozwój i modernizacja regionalnej infrastruktury publicznej z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami i starszych. 2.3. Rozwój i doskonalenie usług publicznych.	
3. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego.	

**STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030
AKTUALIZACJA**

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2030 roku	Strategia Rozwoju Gminy Rudna na lata 2023-2030 – Aktualizacja
3.1. Kształtowanie postaw obywatelskich. 3.2. Wzrost społecznej integracji. 3.3. Doskonalenie regionalnego i lokalnych rynków pracy. 3.4. Poprawa efektywności kształcenia. 3.5. Doskonalenie regionalnej polityki wspierania seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami. 3.6. Kształtowanie postaw prozdrowotnych, prosportowych i proekologicznych.	
4. Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego. 4.1. Poprawa stanu środowiska. 4.2. Racjonalne wykorzystanie walorów i zasobów środowiska. 4.3. Ochrona przed klęskami żywiołowymi. 4.4. Wspieranie produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz wspieranie bezpieczeństwa energetycznego.	
5. Wzmocnienie przestrzennej spójności regionu. 5.1. Rozwój regionalnej sieci transportowej. 5.2. Wzrost dostępności regionalnej infrastruktury informacyjnej o wysokich standardach funkcjonalno-użytkowych. 5.3. Wspieranie współpracy międzyregionalnej i transgranicznej.	

Aktualizacja Programu Wodno-Środowiskowego Kraju

Program Wodno-Środowiskowy Kraju jest jednym z podstawowych dokumentów planistycznych w zakresie ochrony, gospodarowania i zarządzania zasobami wodnymi w Polsce. Został opracowany w celu programowania i koordynowania działań, które zmierzają do realizacji celów środowiskowych, takich jak:

- niepogarszanie stanu części wód;
- osiągnięcie dobrego stanu wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla naturalnych części wód powierzchniowych, dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny dla sztucznych i silnie zmienionych części wód oraz dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych;
- spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawodawstwie, w odniesieniu do obszarów chronionych;
- zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji.

Aktualizacja Programu Wodno-Środowiskowego Kraju (aPWŚK) uwzględnia podział na poszczególne kategorie wód powierzchniowych (JCWP), wód podziemnych (JCWPd) i obszarów chronionych. Poniższa tabela uwzględnia działania podstawowe wskazane dla poszczególnych cieków wodnych z terenu gminy Rudna.

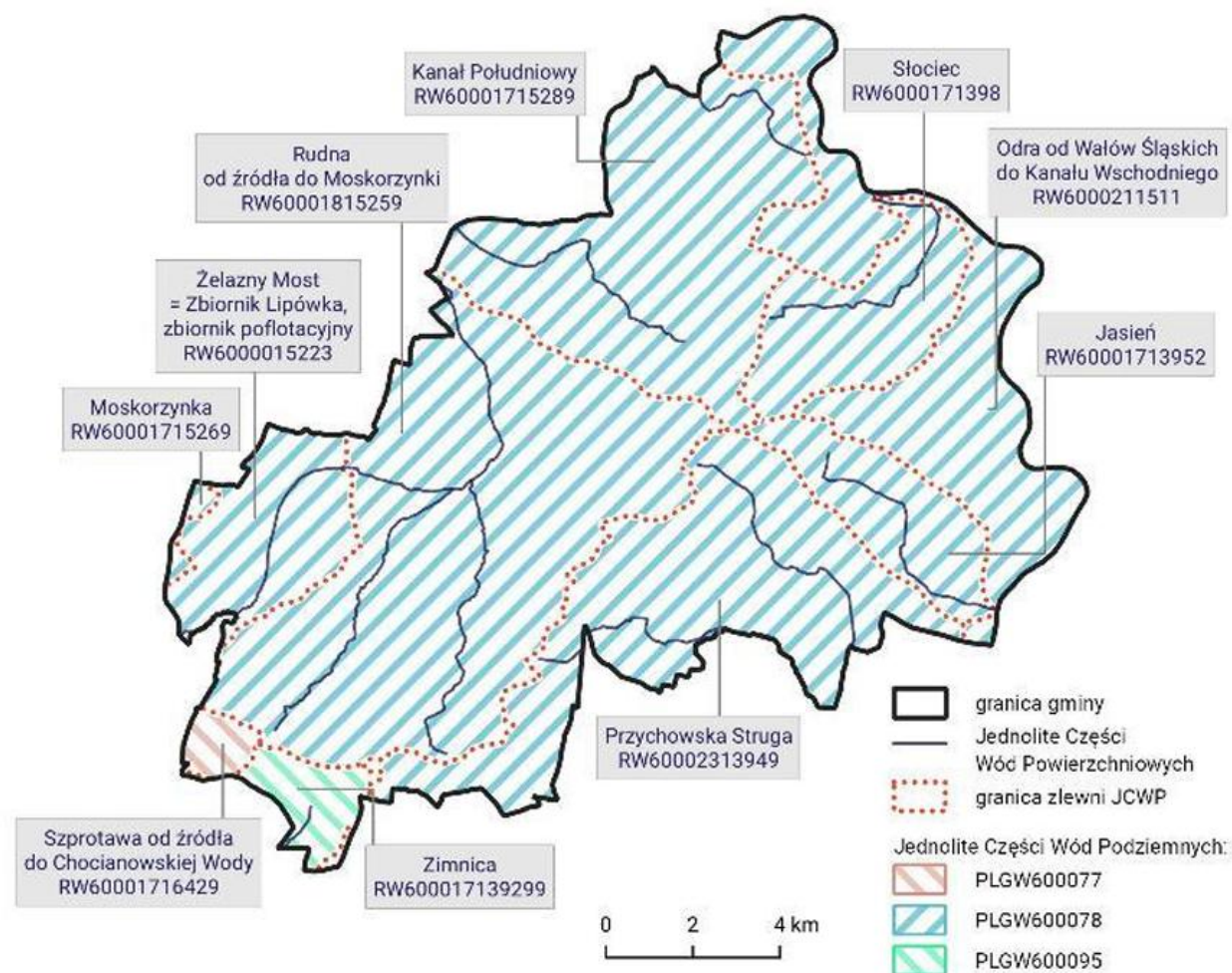
STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

Numer JCWP	Nazwa JCWP	Typologia JCW/status	Stan ogólny	Stan/potencjał ekologiczny i chemiczny	Działania przypisane w Programie wodnośrodowiskowym kraju
RW6000015223	Żelazny Most = Zbiornik Lipówka, zbiornik poflotacyjny	Zbiornik/sztuczna część wód	Zły	Umiarkowany potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego	- budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków - budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących - kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata - regularny wywóz nieczystości płynnych
RW600017139299	Zimnica	Potok nizinny piaszczysty/silnie zmieniona część wód	Zły	Umiarkowany potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego	- budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków - budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących - regularny wywóz nieczystości płynnych
RW60001715269	Moskorzynka	Potok nizinny piaszczysty/silnie zmieniona część wód	Zły	Umiarkowany potencjał ekologiczny	
RW60001716429	Szprotawa od źródła do Chocianowskiej Wody	Potok nizinny piaszczysty/silnie zmieniona część wód	Zły	Słaby stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego	
RW60001815259	Rudna od źródła do Moskorzynki	Potok nizinny żwirowy/naturalna	Zły	Umiarkowany stan ekologiczny	
RW60001713952	Jasień	Potok nizinny piaszczysty/naturalna	Zły	Stan chemiczny poniżej dobrego	Brak działań
RW6000171398	Słociec	Potok nizinny piaszczysty/naturalna	Zły	Stan chemiczny poniżej dobrego	kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata
RW60001715289	Kanał Południowy	Potok nizinny piaszczysty/silnie zmieniona część wód	Zły	Umiarkowany potencjał ekologiczny, stan chemiczny dobry	- budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących - regularny wywóz nieczystości płynnych
RW6000211511	Odra od Wałów Śląskich do Kanału Wschodniego	Wielka rzeka nizinna/silnie zmieniona część wód	Zły	Słaby potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego	- budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących - realizacja programu działań mającego na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych - regularny wywóz nieczystości płynnych
RW60002313949	Przychowska Struga	Potok lub strumień na obszarze będącym pod wpływem	Zły	Umiarkowany stan ekologiczny	kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030
AKTUALIZACJA

		procesów torfotwórczych/naturalna			ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata - kontrola postępowania w zakresie oczyszczania ścieków przez przedsiębiorstwa z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata - regularny wywóz nieczystości płynnych
Numer JCWPD		Stan ogólny/ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu ilościowego	Działania przypisane w Programie wodnośrodowiskowym kraju
PLGW600077		Dobry/niezagrożona	Dobry	Dobry	- coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/użytkownika ujęcia - opracowanie dokumentacji na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP) - wydanie rozporządzenia na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP)
PLGW600078		Dobry/niezagrożona	Dobry	Dobry	- coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/użytkownika ujęcia - przegląd pozwoleń wodnoprawnych związanych z poborem wód podziemnych
PLGW600095		Dobry/niezagrożona	Dobry	Dobry	

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

Rysunek 3. Mapa jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych zlokalizowanych w granicach gminy

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030

AKTUALIZACJA

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry

Głównym celem planu zarządzania ryzykiem powodziowym, jest zminimalizowanie możliwych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi a także środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej. W dokumencie wyznaczono trzy cele główne:

1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego
2. Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego
3. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Gmina Rudna jest narażona na ryzyko wystąpienia powodzi ze względu na przepływającą wzdłuż wschodniej granicy gminy rzekę Odrę.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Jednym z głównych dokumentów planistycznych w gospodarowaniu wodami o zasięgu ogólnokrajowym jest Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS). Najważniejsze cele wymienione w dokumencie to przede wszystkim:

- skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy,
- zwiększanie retencji na obszarach dorzeczy,
- edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy,
- formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Gmina Rudna znajduje się na obszarze zaklasyfikowanym w klasach zagrożenia suszą rolniczą do klasy IV – ekstremalnie zagrożone, w klasach zagrożenia suszą hydrologiczną do klasy II – umiarkowanie zagrożone, a w przypadku zagrożenia suszą hydrogeologiczną do klasy I – słabo zagrożone. Według klas łącznego zagrożenia suszą teren gminy Rudna zakwalifikowany został jako silnie zagrożony.

10. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII, W TYM WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH

Rozdział odnosi się do przepisu Art. 10e. 3. 8) system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów zawartego w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. (Dz.U. 2025 poz. 1153) o samorządzie gminnym.

Strategia Rozwoju Gminy Rudna na lata 2023-2030 - Aktualizacja nie stanowi aktu prawa miejscowego, jednak powinna być elementem przewodnim przy dalszych planach rozwojowych gminy. Wdrażanie strategii powinno odbywać się etapowo. Osobami odpowiedzialnymi za wdrażanie powinny być organy Gminy Rudna (w tym Rada Gminy oraz Wójt, jak i wszystkie jej jednostki organizacyjne).

Organem odpowiedzialnym za realizację dokumentu strategii jest Wójt Gminy Rudna. Strategia wdrażana będzie bezpośrednio przez Urząd Gminy w Rudnej oraz przez jednostki organizacyjne Gminy Rudna zgodnie z ich kompetencjami:

- Kultura: Gminne Centrum Kultury Gminy Rudna,
- Oświata i wychowanie: wszystkie placówki oświatowe z terenu gminy,
- Pomoc społeczna: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudnej.

Realizacji Strategii służyć będą narzędzia w postaci strategii sektorowych, funkcjonalnych planów i programów, określające szczegółowo sposoby realizacji celów. Część z nich zostanie oparta o już istniejące dokumenty. Powinny one zostać zaktualizowane w celu dostosowania do nowych celów strategicznych. Realizacja niektórych z tych celów będzie wymagała opracowania nowych polityk, planów lub programów.

Wykaz funkcjonujących dokumentów/polityk na terenie gminy, które będą stanowiły uszczegółowienie zapisów strategii (stan na 2024 rok):

- Wieloletnia Prognoza Finansowa,
- Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Rudna,
- Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest,
- Aktualizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Rudna,
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rudna na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2029,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rudna na lata 2023-2030,

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

- Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Rudna,
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii,
- Program współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Wszystkie dokumenty wykonawcze opracowywane na terenie Gminy Rudna w kolejnych latach powinny wykazywać spójność i uwzględniać zapisy przedmiotowej Strategii.

Nowo tworzone dokumenty wykonawcze na terenie Gminy Rudna powinny:

- być napisane możliwie prostym językiem, zrozumiałym dla osób niebędących specjalistami w danej dziedzinie,
- być poddane konsultacjom społecznym z mieszkańcami i innymi interesariuszami,
- zawierać co najmniej jedno odniesienie do konkretnego celu strategicznego i kierunku działań przedmiotowej strategii,
- posiadać przypisaną komórkę organizacyjną jako wiodącą, odpowiadającą za realizację dokumentu.

10.1. Monitoring

Proces monitoringu powinien uwzględniać wskaźniki monitoringu przypisane poszczególnym działaniom (wskazane w podrozdziale *Oczekiwane rezultaty prowadzonych działań*).

Sprawozdawczość *Strategii* zostanie skoordynowana z nałożonym na gminy, zgodnie art. 28a. Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. 2025 poz. 1153, ze zm.), obowiązkiem opracowania i przedstawienia w terminie do dnia 31 maja każdego roku raportu o stanie gminy. Raport obejmuje podsumowanie działalności władz samorządowych w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał Rady Gminy.

Monitoring prowadzony będzie w celu zapewnienia ciągłości, prawidłowości i efektywności realizacji strategii – pozwoli to wykryć zagrożenia i ewentualną konieczność modyfikacji planowanych do realizacji zadań lub podmiotów odpowiedzialnych/ współpracujących przy realizacji zadań.

10.2. Ewaluacja

Ewaluacja Strategii dotyczy oceny stopnia realizacji założeń Strategii oraz jej wpływu na wszelkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego. Ewaluacja musi także odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu Strategia rozwiązuje realne problemy gminy i jej mieszkańców.

Ewaluacja Strategii Rozwoju Gminy Rudna na lata 2023-2030 - Aktualizacja będzie opierać się na trzech rodzajach ocen:

- ocena przed realizacją działań (ex ante) – odpowiada na pytanie: Czy i w jaki sposób *Strategia* przyczyni się do poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej na terenie gminy?

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

- ocena w trakcie realizacji działań (on-going) - odpowiada na pytanie: Czy przyjęte cele i podjęte w ich następstwie działania zmierzają we właściwym kierunku?
- ocena po realizacji działań (ex post) - ocena długoterminowego wpływu *Strategii* odpowiada na pytanie: Czy efekty wynikłe z zastosowania *Strategii* są trwałe?

W wyniku prowadzonych działań ewaluacyjnych może okazać się, że *Strategia* wymaga aktualizacji. Aktualizacja obowiązującej strategii powinna zostać przeprowadzona w przypadku zasadniczej zmiany uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych, wpływających na rozwój społeczno-gospodarczy oraz przestrzenny gminy.

Sugeruje się, aby ocena zasadności przeprowadzenia aktualizacji *Strategii* przeprowadzana była minimum co 5 lat.

11. RAMY FINANSOWANIA I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Rozdział odnosi się do przepisu Art. 10e. 3. 9) ramy finansowe i źródła finansowania zawartego w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. (Dz.U. 2025 poz. 1153) o samorządzie gminnym.

Potencjalne źródła finansowania zaplanowanych w Strategii Rozwoju Gminy Rudna na lata 2023-2030 kierunków działań:

- środki własne JST (środki pochodzące z budżetu gminy), jest to jedno z podstawowych źródeł finansowania działań przewidzianych w niniejszej strategii. Środki własne JST zapewniają zarówno całkowite finansowanie niektórych inwestycji, jak również stanowią wkład własny w przypadku realizacji zadań współfinansowanych ze środków UE,
- środki unijne – pozyskanie funduszy z programów krajowych oraz Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska na lata 2021-2027, m.in. w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego, a także nowego Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji,
- inne fundusze ze źródeł europejskich, np. fundusze norweskie i fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- środki pochodzące z budżetu państwa – m.in. środki celowe w ministerstwach, dedykowane fundusze i programy, np. Fundusz Inicjatyw Obywatelskich,
- środki funduszy celowych w tym: Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, Banku Gospodarstwa Krajowego, Funduszu Pracy, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej,
- środki sektora prywatnego (m.in. środki inwestorów prywatnych, formuła partnerstwa publiczno- prywatnego, fundusze sektora pozarządowego).

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

Jednym z najważniejszych źródeł finansowania założeń strategii będą środki w ramach Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska na lata 2021-2027 oraz nowej perspektywy finansowej UE na lata 2028-2034.

W ramach programu na lata 2021-2027 szczególnie ważnym instrumentem będzie Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, mający na celu wspieranie terytoriów najbardziej dotkniętych skutkami transformacji w kierunku neutralności klimatycznej i zapobieganie narastaniu dysproporcji regionalnych, ustanowiony w ramach polityki spójności. Finansowane są projekty, które obniżą społeczno-gospodarcze koszty dla tych społeczności, które są w dużym stopniu zależne od paliw kopalnych lub wysokoemisyjnych gałęzi przemysłu. Fundusz ma pomóc ograniczyć negatywne skutki społeczne, gospodarcze oraz środowiskowe transformacji energetycznej.

Gmina Rudna korzystać będzie także z ważnych programów krajowych z budżetu Państwa:

- Programy Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu,
- Programy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej: m.in. Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych,
- Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg,
- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych,
- Program Aktywny Maluch,
- Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030,
- KPO – Krajowy Plan Odbudowy.

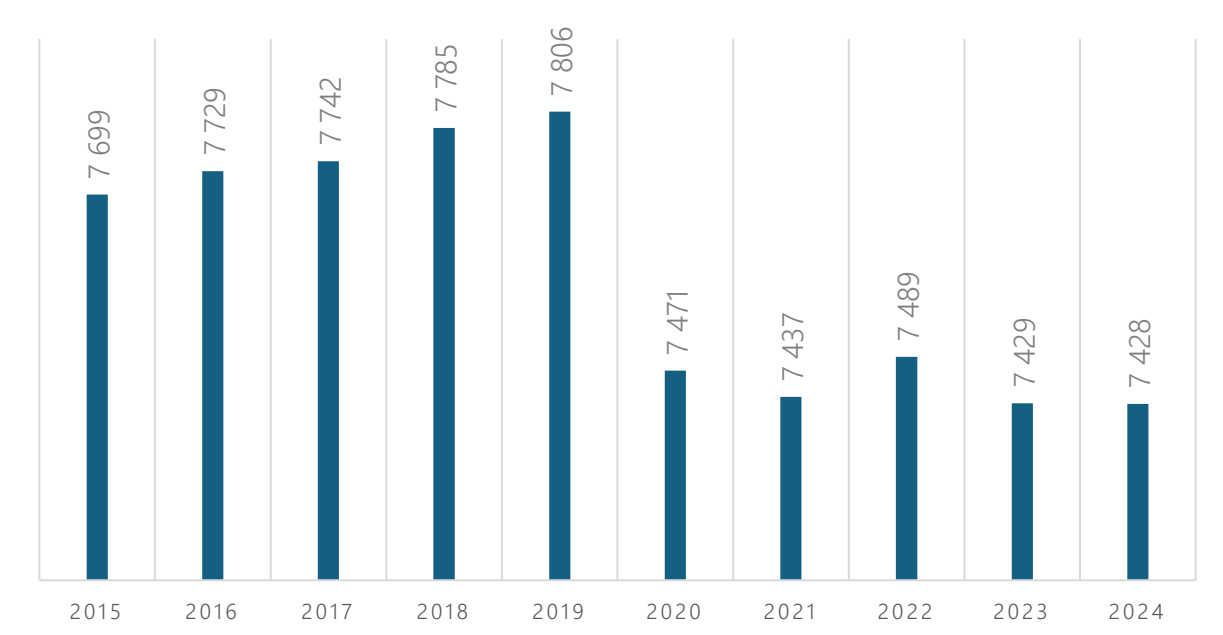
Finalnie zakłada się przeznaczenie na działania strategiczne do 2030 r. kwoty ok. 80 mln zł. Ostateczne ramy finansowe kluczowych działań i przedsięwzięć strategicznych będą dostosowane do pojawiających się możliwości pozyskania środków zewnętrznych. Od tych możliwości będą także uzależniane decyzje co do zwiększenia skali zobowiązań – w przypadku pojawienia się okazji na pozyskanie środków zewnętrznych, zasadne jest zwiększenie zadłużenia. Jest ono także zasadne w przypadku realizacji kluczowych działań strategicznych ze środków własnych. Finansowe ramy działań strategicznych będą każdorazowo zapisywane w wieloletniej prognozie finansowej i budżecie gminy w ramach zaplanowanego systemu realizacji Strategii.

ZAŁĄCZNIK NR I – DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO – ŚRODOWISKOWEJ – ANALIZA DANYCH ZASTANYCH

Demografia

Potencjał demograficzny gminy to jeden z kluczowych czynników wpływających na rozwój społeczno-gospodarczy. Społeczność każdej gminy tworzą jej mieszkańcy, a gmina realizuje działania na ich rzecz, stąd analiza potencjału demograficznego gminy jest podstawą dla dalszych analiz.

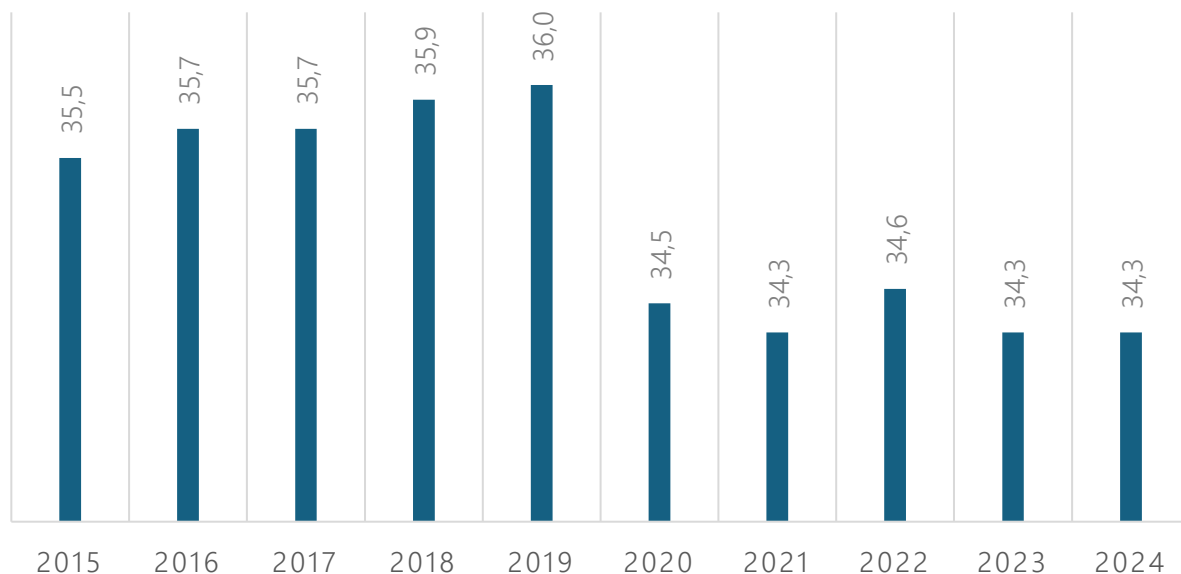
Liczba ludności gminy w latach 2015-2024 spadła o 3,5% - do 7 428 osób w 2024 r.

Wykres 1. Liczba mieszkańców Gminy Rudna w latach 2015-2024

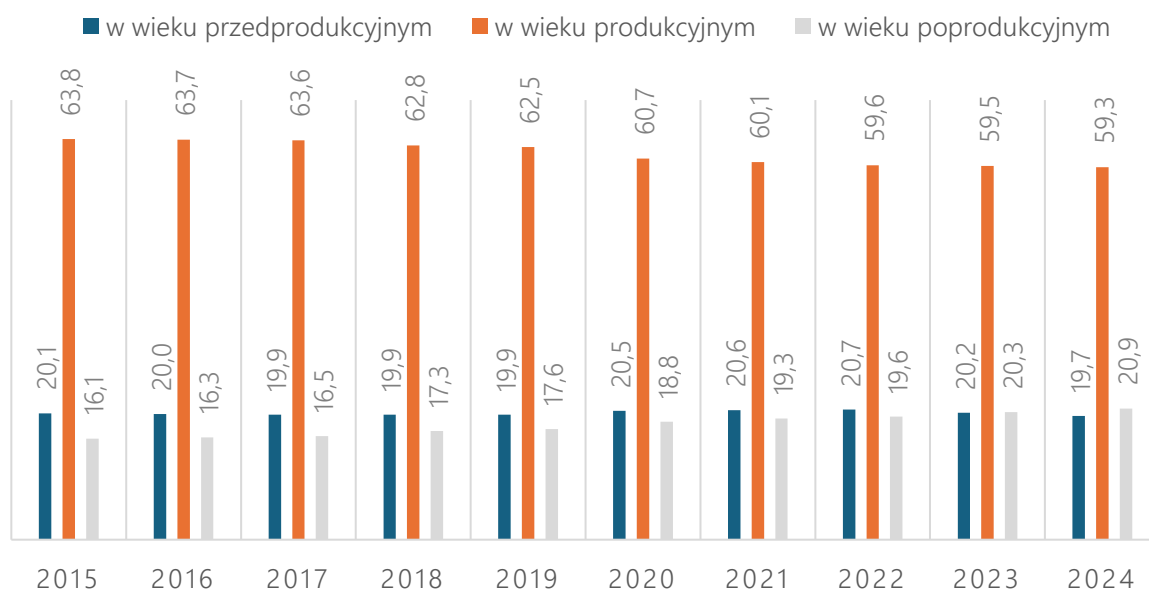
Gęstość zaludnienia na terenie gminy utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Na przestrzeni ostatnich 10 lat gęstość zaludnienia gminy spadała o 1,2 osoby na 1 km² do poziomu 34,3.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

Wykres 2. Gęstość zaludnienia [os/km²] mieszkańców Gminy Rudna w latach 2015-2024

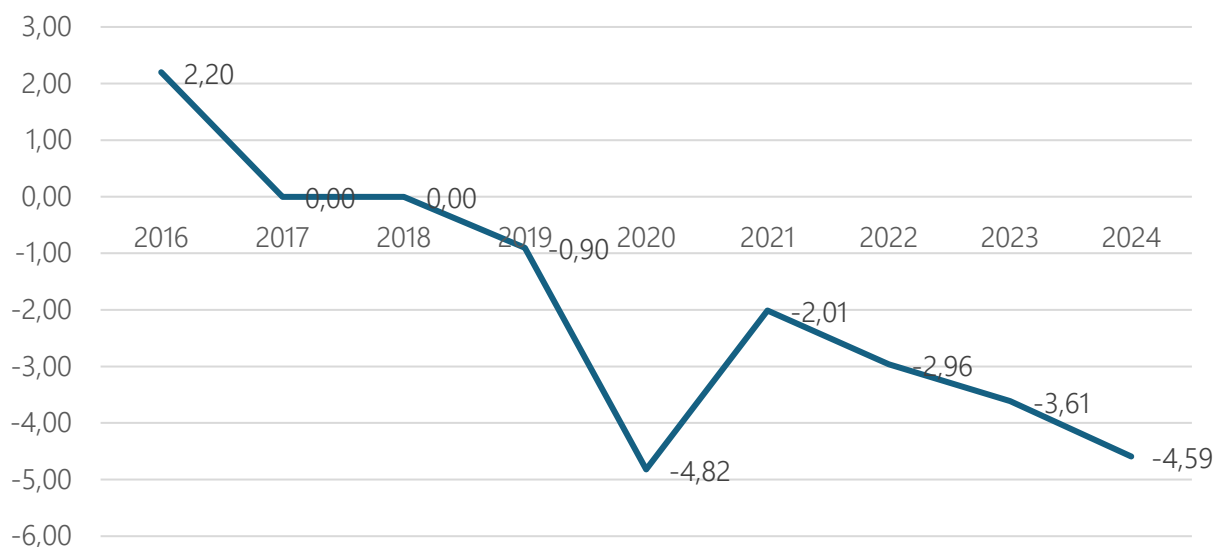
Patrząc na strukturę ludności gminy, zauważa się wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym o 0,8 pp. więcej w 2024 r. w stosunku do 2015 r., który wyniósł w 2024 r. 20,9%. Odwrotnie jest w przypadku osób w wieku produkcyjnym – w tym samym czasie udział ten spadł o 4,5 pp. osiągając poziom 59,3%.

Wykres 3. Udział mieszkańców [%] Gminy Rudna w podziale na grupy ekonomiczne w latach 2015-2024

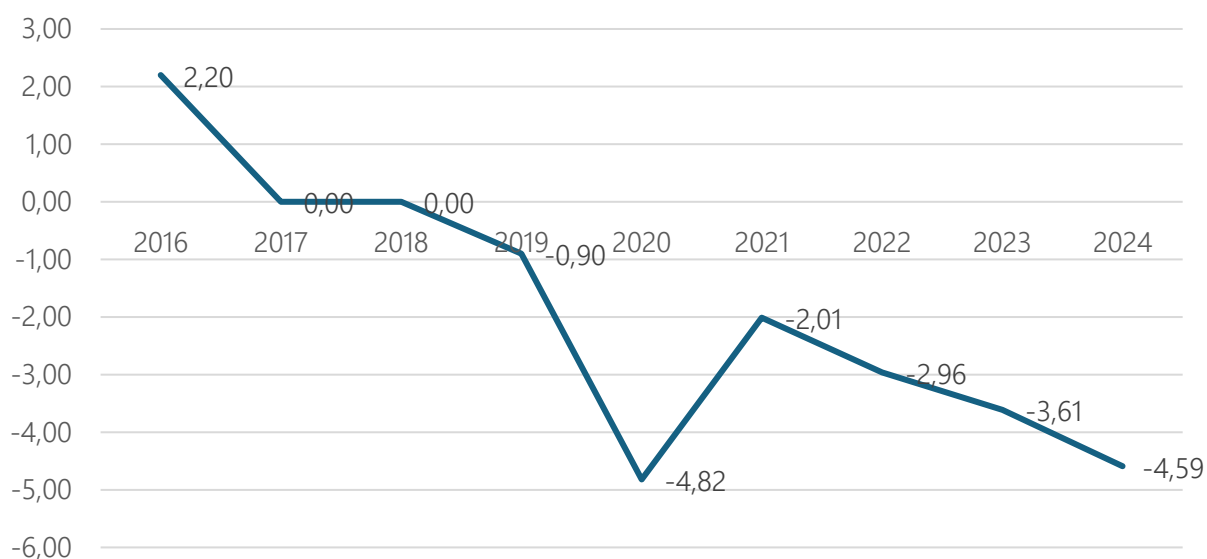
Przyrost naturalny w przeliczeniu na 1 000 ludności w gminie systematycznie spada, podobnie jak w powiecie i województwie. W 2024 r. dla Gminy Rudna przyrost na 1 000 osób wyniósł -4,59 ‰ – podobnie jak w powiecie (-4,29‰. na 1 000 osób) i mniej niż w województwie (-4,96‰. na 1 000 osób).

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

Wykres 4. Przyrost naturalny w przeliczeniu na 1 000 ludności w Gminie Rudna w latach 2015-2024 (‰)

Saldo migracji ogółem w przeliczeniu na 1 000 osób w latach 2016-2024 (brak danych dla 2015 roku) od roku 2019 wykazuje wartości ujemne. Najwyższe saldo migracji odnotowano w 2016 r. gdy wyniosło 2,20, natomiast najmniejsze wystąpiło w 2020 r. wynosząc -4,82.

Wykres 5. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w Gminie Rudna w latach 2016-2024

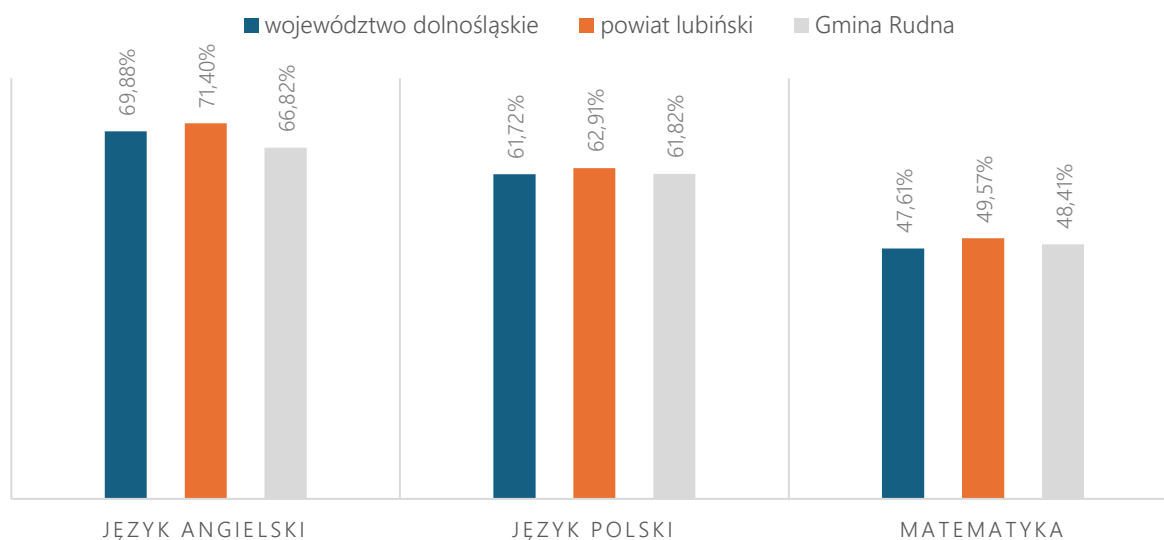
Edukacja i wychowanie

W 2024 r. w gminie funkcjonował jeden żłobek publiczny (działa od 2019 r.), dwa przedszkola publiczne (w Rudnej i Chobieni) oraz dwie szkoły podstawowe: Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Rudnej, Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Westerplatte w Chobieni, które są prowadzone

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

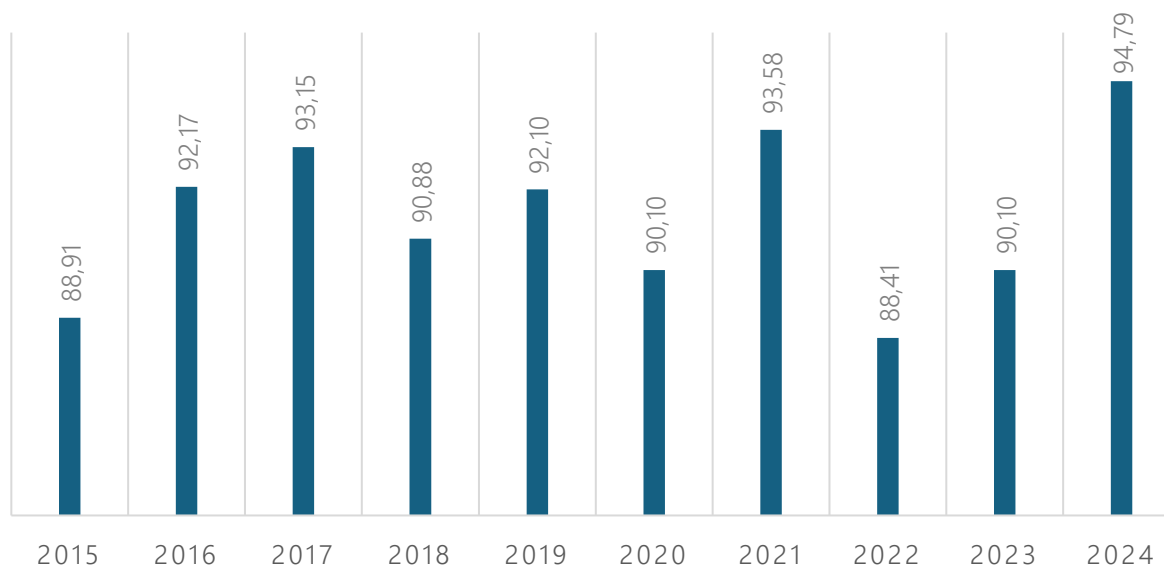
przez gminę. Ponadto na terenie gminy znajduje się Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Rudnej prowadzony przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2024 r. w przypadku języka polskiego, matematyki i języka angielskiego osiągnęły niższe wartości od średniej dla powiatu jak i województwa.

Wykres 6. Wyniki egzaminów ósmoklasisty w 2024 r. na terenie gminy, powiatu i województwa

Współczynnik skolaryzacji brutto w latach 2015-2024 ulegał wahaniom, jednakże można zauważyć tendencję wzrostową w 2024 r. w stosunku do 2015 r. W 2024 r. współczynnik ten wyniósł 94,79% - mniej niż w powiecie (102,59%).

Wykres 7. Współczynnik skolaryzacji brutto na terenie Gminy Rudna w latach 2015-2024

Pomoc społeczna

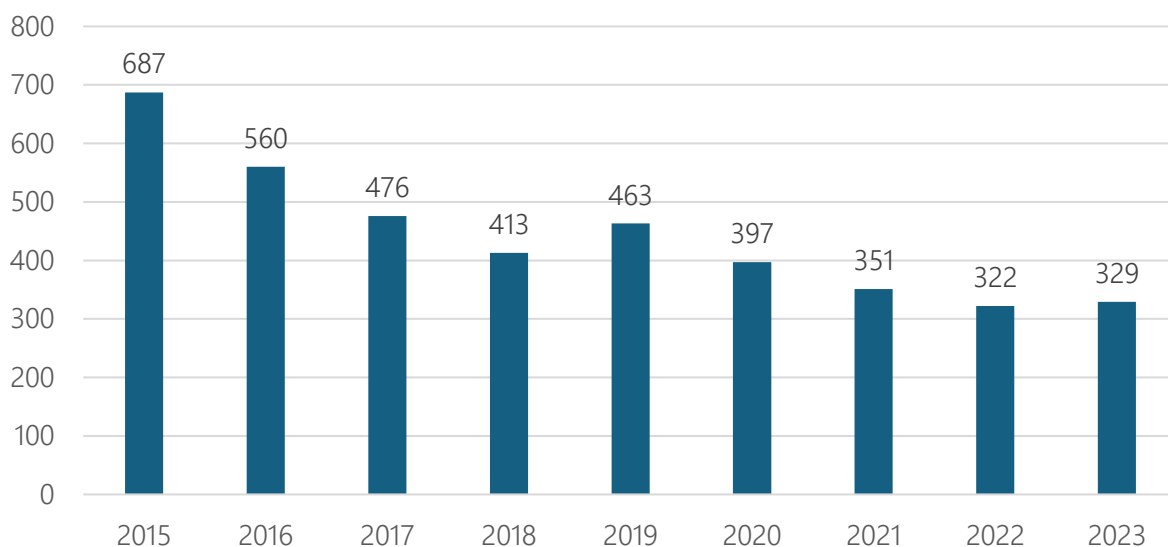
STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

Głównym realizatorem zadań polityki społecznej w gminie Rudna jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej świadczący różnego rodzaju świadczenia: rodzinne, socjalne, z funduszu alimentacyjnego oraz dodatki energetyczne i mieszkaniowe. Podmiot realizuje programy skierowane do osób z problemami, które są finansowane przez budżet gminy i państwa. W ostatnich latach ośrodek realizował programy takie jak:

- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Rudna na lata 2023-2030,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy dla Gminy Rudna,
- Programy przeciwdziałania problemom alkoholowym i narkomanii.

Głównym celem powyższych strategii było stworzenie profesjonalnego systemu wsparcia dla osób potrzebujących pomocy, głównie rodzin z dziećmi, osób chorych oraz osób z niepełnosprawnością.

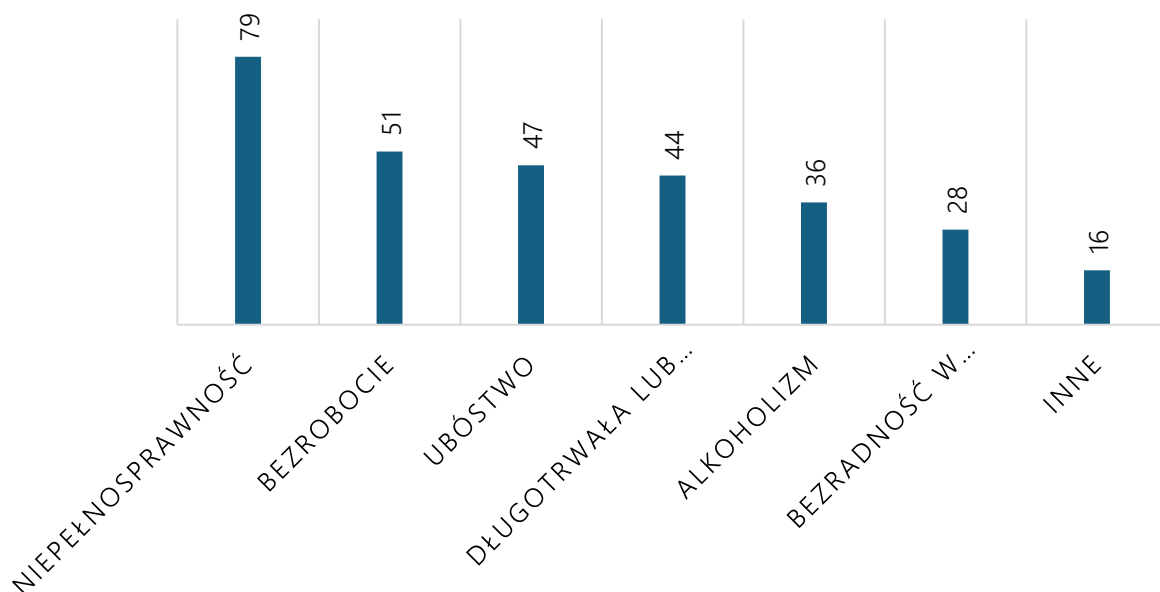
Patrząc na liczbę beneficjentów w przeliczeniu na 10 tys. ludności można zauważyć zmniejszenie wartości wskaźnika. W latach 2015-2023 (brak danych dla 2024 roku) wskaźnik zmniejszył się o prawie o 52% do poziomu 329 na 10 tys. ludności – i jest dużo wyższy w porównaniu do wartości wskaźnika dla powiatu (155 na 10 tys. ludności) i województwa (252 na 10 tys. ludności).

Wykres 8. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w latach 2015-2023

W 2021 r. najczęstszą przyczyną przyznania zasiłków pomocy społecznej była niepełnosprawność, z czego skorzystało 79 rodzin, następnie bezrobocie (51 rodzin) i ubóstwo (47 rodzin).

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

Wykres 9. Powody przyznania pomocy społecznej w 2021 r. - liczba rodzin

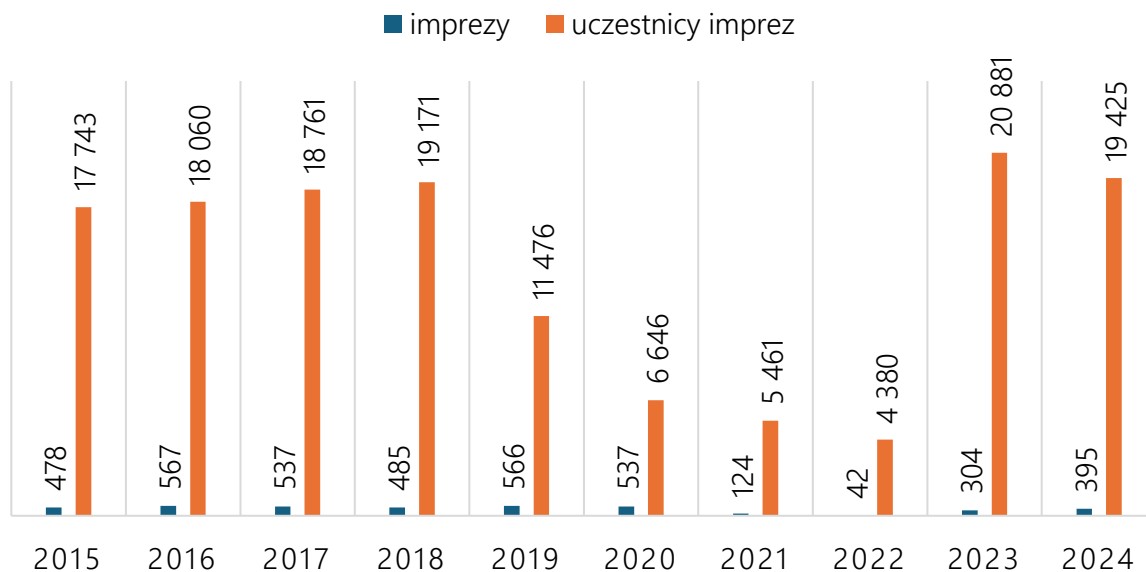
Kultura i dziedzictwo kulturowe

Główną instytucją kultury w gminie jest Centrum Kultury Gminy Rudna, powstała w 2021 r. z połączenia Centrum Kultury w Rudnej oraz Chobieńskiego Ośrodka Kultury. Centrum zostało założone w celu zaspokajania potrzeb kulturalnych mieszkańców oraz upowszechniania różnych dziedzin kultury. Oferta centrum jest zróżnicowana – działają tam m.in. zespoły folklorystyczne, taneczne, sekcja motocyklowa, zespół rockowy, pracownia ceramiczna, pracownia wikliniarska ŁOZINA, pracownia tkacka BARDO oraz różnego rodzaju koła zainteresowań. Ponadto centrum prowadzi różnego rodzaju zajęcia m.in. taneczne (taniec towarzyski, nowoczesny itd.), aerobik, warsztaty rękodzielnicze (szycie, wyplatanie makram, itp.), zajęcia informatyczne dla seniorów, robotyka i eksperymenty chemiczne dla dzieci, zajęcia wokalne i kursy języka angielskiego. Ponadto kultywowane są tradycje rzemieślnicze takie jak wikliniarstwo, tkactwo i garncarstwo.

Centrum Kultury jest organizatorem zajęć na Uniwersytecie Trzeciego Wieku w Rudnej. Z bogatej oferty UTW mogą skorzystać wszyscy mieszkańcy w wieku 50 lat i więcej. Seniorzy mogą brać udział m.in. w wykładach popularno-naukowych, zajęciach informatycznych, sportowych. Ponadto seniorzy mają okazję uczestniczyć w wycieczkach, wyjazdach kulturalnych i spotkaniach z ciekawymi osobami. Zajęcia cieszą się dużą popularnością, a liczba ich uczestników wzrasta. Warto także wspomnieć, że udział osób będących członkami kół, klubów seniora lub UTW w ogólnej liczbie osób w wieku 60 lat i więcej utrzymuje się na wyższym poziomie niż średnia dla powiatu lubińskiego i województwa dolnośląskiego.

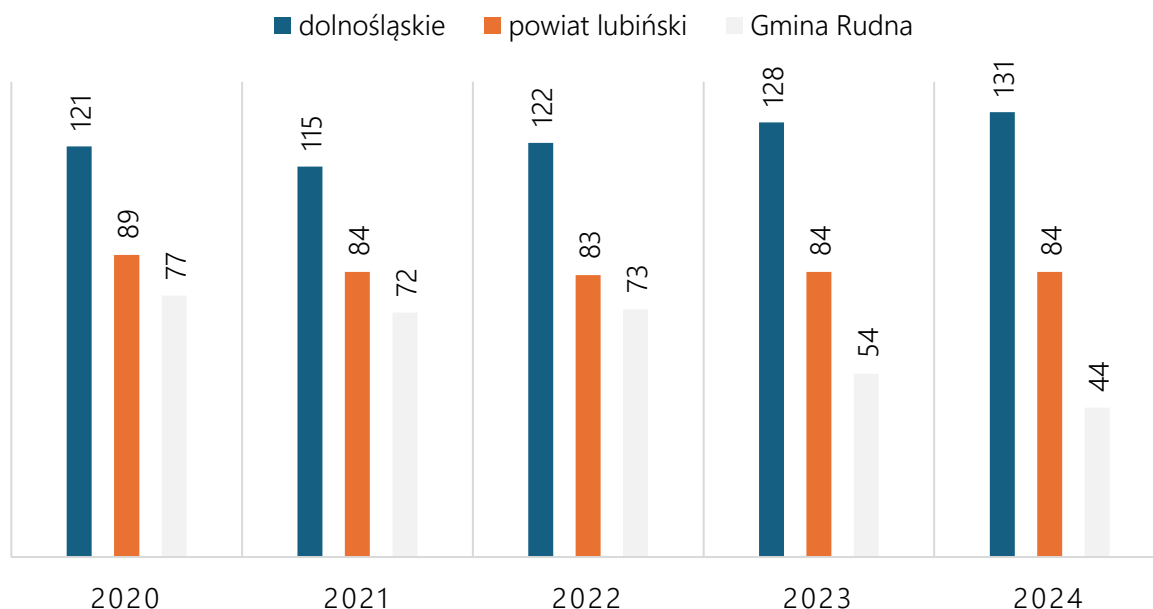
Najwięcej imprez odnotowano w 2024 r. (566), a największą liczbę uczestników w 2023 r. (20 881).

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

Wykres 10. Imprezy organizowane przez centra kultury oraz ich uczestnicy w latach 2015-2024

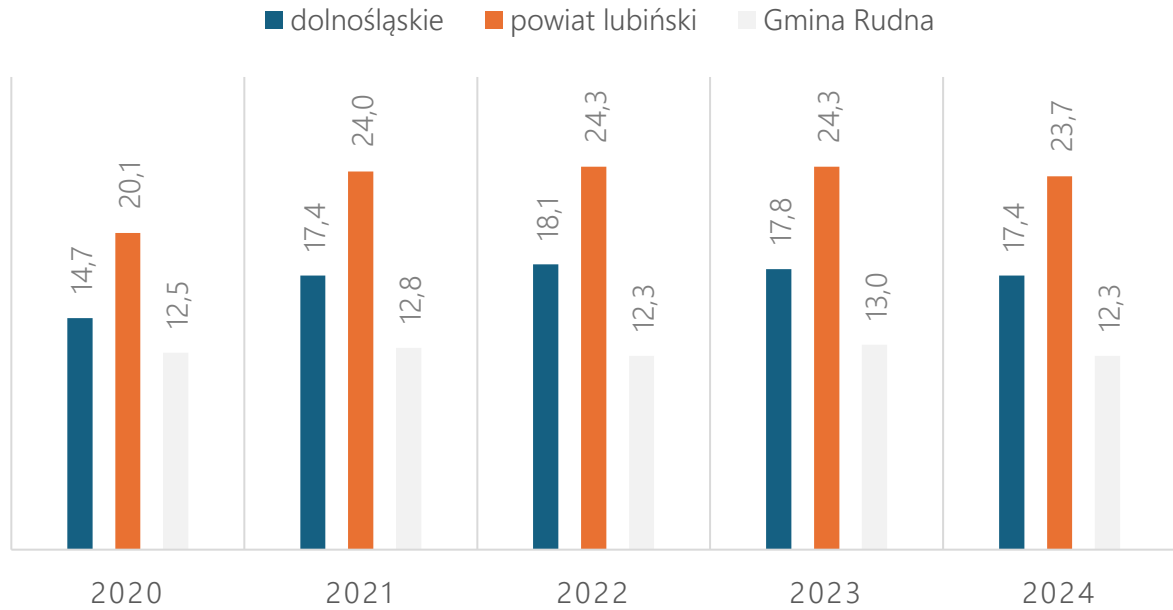
Wskaźnik liczby czytelników na 1 000 mieszkańców w ostatnich latach utrzymywał się na podobnym poziomie, natomiast od 2023 r. zaczął spadać, wynosząc 44 w 2024 r. To mniej niż w powiecie (84 czytelników na 1 000 mieszkańców) i województwie (131 czytelników na 1 000 mieszkańców). Wskaźnik w latach 2020-2024 największą spadkową dynamikę zmian zaobserwowano w Gminie Rudna.

Wykres 11. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności

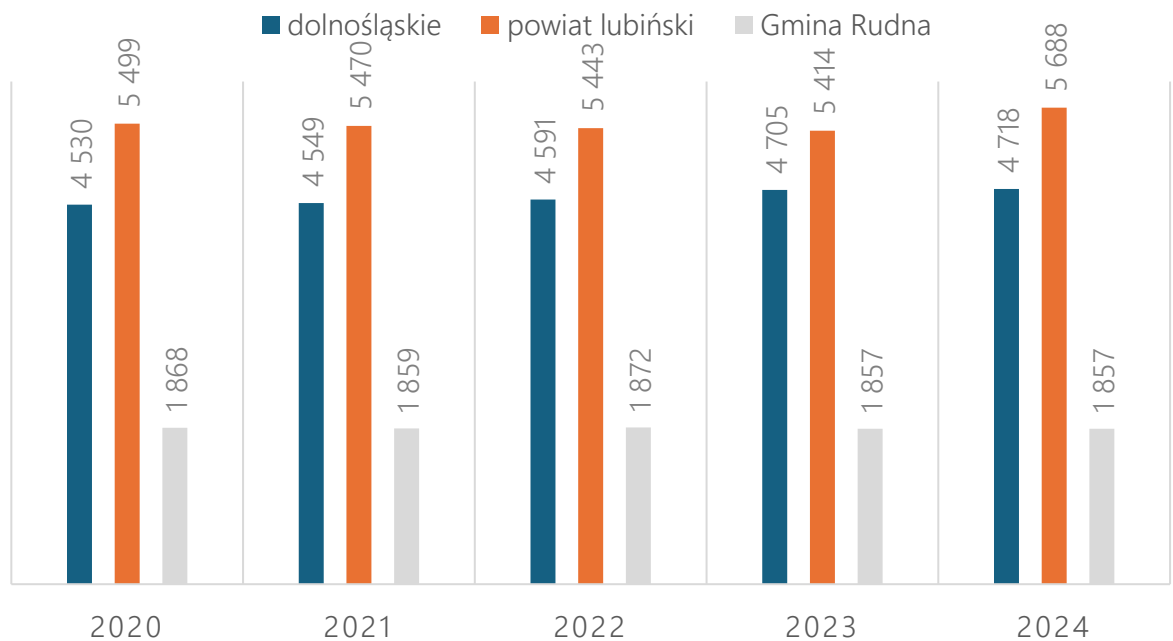
Liczba wypożyczeń księgozbioru w przeliczeniu na 1 czytelnika w woluminach w ostatnich latach wykazywała podobne wartości na przestrzeni lat. Osiągnięte wskaźniki były niższe od wartości dla powiatu i województwa.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

Wykres 12. Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach w latach 2020-2024

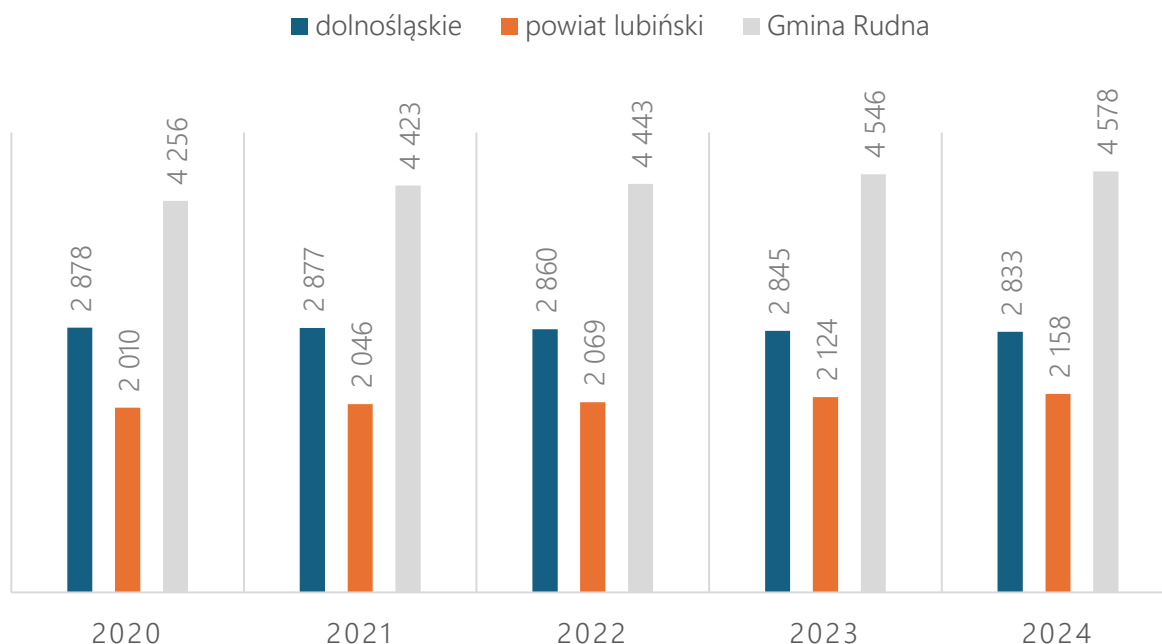
W 2024 r. liczba ludności przypadająca na jedną placówkę biblioteczną wynosiła 1 857. Jest to znacznie mniej w porównaniu do wskaźnika dla powiatu (5 688 osób na 1 placówkę) oraz dla województwa (4 718 osób na 1 placówkę).

Wykres 13. Ludność na 1 placówkę biblioteczną w latach 2016-2020

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

W 2024 r. na 1 000 mieszkańców gminy Rudna przypadały 4 578 woluminów – znacznie więcej niż w przypadku wskaźnika dla powiatu (2 158 wolumina) i województwa (2 833 wolumina).

Wykres 14. Księgozbiór bibliotek na 1 000 ludności w latach 2020-2024

Kapitał społeczny

Gmina Rudna od wielu lat realizuje programy współpracy z organizacjami pozarządowymi. Co roku uchwalany jest program, którego celem jest budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami pożytku publicznego a Gminą Rudna. Współpraca odbywa się na zasadach:

- Pomocniczości – oznacza, że Gmina wspiera działania zlecone organizacjom,
- Suwerenności – dotyczy wzajemnego poszanowania autonomii obu stron,
- Partnerstwa – uczestniczenie organizacji w rozwiązywaniu problemów mieszkańców gminy oraz wzajemna współpraca,
- Efektywności – wspólne dążenie do skutecznego osiągnięcia zakładanych celów i minimalizacji kosztów z tym związanych,
- Uczciwej konkurencji – oznacza, że organizacje są traktowane w sposób równy,
- Jawności działania – podejmowane działania opierają się na przejrzystości i jawności procedur.

W 2024 r. w gminie działało 36 fundacji, stowarzyszeń i organizacji. Ich liczba w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2024 r. wyniosła 57 - to więcej w porównaniu do powiatu lubińskiego (43) i województwa dolnośląskiego (51). Do fundacji, stowarzyszeń i organizacji działających na terenie gminy Rudna zaliczyć można:

- Fundacje:

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030
AKTUALIZACJA

- Fundacja Korzenie i Skrzydła,

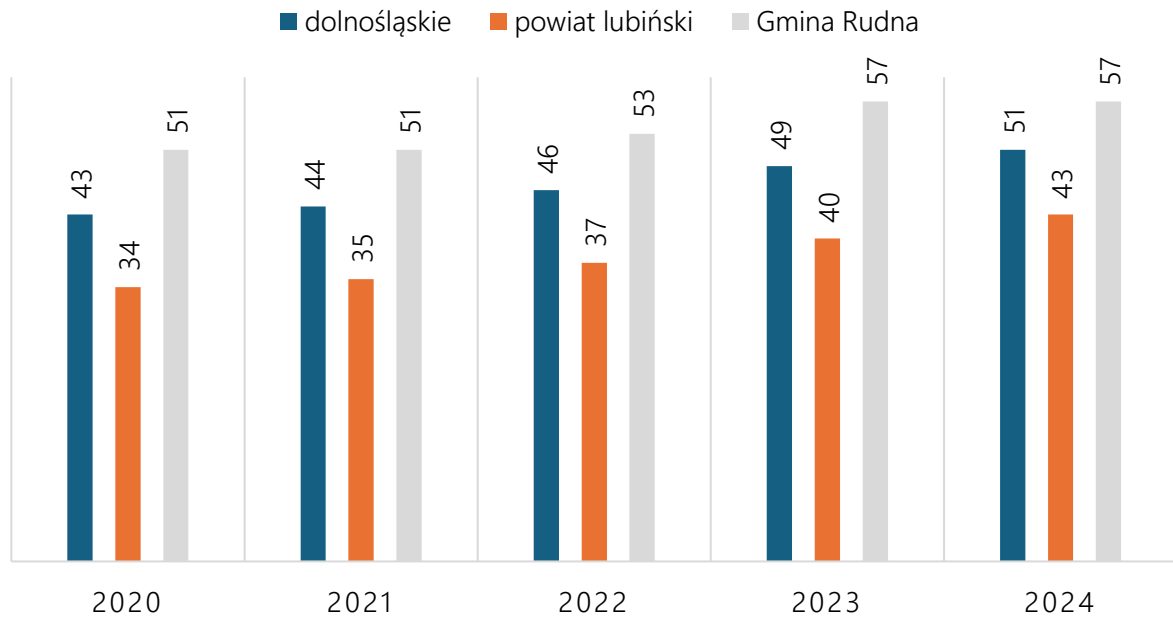
- Ochotnicze Straże Pożarne:

- Ochotnicza Straż Pożarna w Gwizdanowie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Rudnej
- Ochotnicza Straż Pożarna w Górzynie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Chobieni
- Ochotnicza Straż Pożarna w Orsku

- Stowarzyszenia, w tym kluby sportowe:

- Gminny Klub Sportowy "Sparta" Rudna
- Stowarzyszenie Sportowe "Odra" Chobienia
- Stowarzyszenie Sportowe "Błysk" Studzionki
- Klub Sportowy "Skarpa" Orsk
- Stowarzyszenie Gminny Klub Żeglarski „Marina” Chobienia
- Karate Goju Ryu Shuseikan Chobienia
- Uczniowski Klub Sportowy Karate Goju-Ryu Rudna
- Uczniowski Klub Sportowy "Shark" Rudna
- Uczniowski Klub Sportowy "Sparta" Chobienia
- Stowarzyszenie Pszczelarzy Zagłębia Miedziowego "Rudna"
- Stowarzyszenie "Chobienia od Nowa"
- Stowarzyszenie Nasza Rudna
- Towarzystwo Przyjaciół Rudnej
- Stowarzyszenie Grzybowa Góra
- Stowarzyszenie Edukacyjne "Mostek"

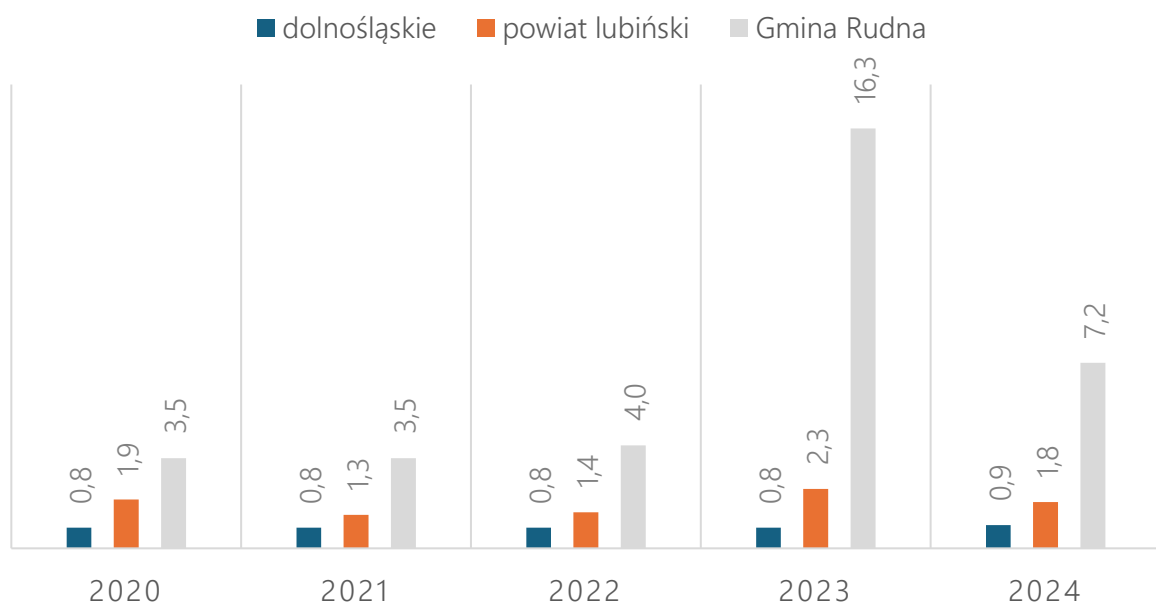
STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

Wykres 15. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców w latach 2020-2024

Wskaźnikiem, który świadczy o poziomie aktywności obywatelskiej mieszkańców, jest frekwencja w wyborach samorządowych. Frekwencja w wyborach w 2023 roku na terenie gminy wyniosła 72,73% i była niższa od frekwencji dla powiatu (75%) i województwa (73,97%).

Analizując wskaźnik udziału osób będących członkami kół, klubów lub sekcji seniora i Uniwersytetów Trzeciego Wieku w ogólnej liczbie ludności w wieku 60 lat i więcej, można zauważyć dość wysoką aktywność seniorów zamieszkujących gminę Rudna. Wskaźnik dla gminy jest zdecydowanie wyższy niż w powiecie lubińskim (1,80%) i województwie dolnośląskim (0,90%).

Wykres 16. Udział osób będących członkami kół, klubów seniora lub UTW w ogólnej liczbie osób w wieku 60 lat i więcej w latach 2020-2024 [%]

Sport, rekreacja i turystyka

Gmina Rudna inwestuje w rozwój sportu i modernizację infrastruktury sportowej. Przy Zespole Szkół im. Jana Pawła II w Rudnej zlokalizowany jest kompleks sportowy składający się z: sali gimnastycznej, krytej pływalni, siłowni, sauny oraz boisk sportowych z kortami tenisowymi. Na terenie gminy zlokalizowanych jest także kilka innych pomniejszych boisk oraz trasy rowerowe. Ponadto w Rudnej przy ul. Leśnej funkcjonuje zespół boisk wielofunkcyjnych „Orlik 2012”, w skład którego wchodzi dwa boiska: piłkarskie oraz wielofunkcyjne wraz z zapleczem sanitarnym.

Kompleks sportowo-rekreacyjny znajduje się także w Chobieni. W jego skład wchodzi korty tenisowe, boisko ze sztuczną nawierzchnią oraz hala sportowa znajdująca się przy Szkole Podstawowej. Z tego kompleksu korzystają zarówno uczniowie szkoły, członkowie Stowarzyszenia Sportowego „Odra Chobienia”, jak i inni mieszkańcy gminy.

W gminie działają także Ośrodki Sportu i Rekreacji, które znajdują się w miejscowości Chobienia oraz Rudna. Ponadto w Rudnej znajduje się Obiekt Sportowy „ORLIK”.

W 2020 r. otwarto przystań nad rzeką Odrą w miejscowości Chobienia, która pozostaje w administrowaniu Centrum Kultury Gminy Rudna. Obiekt składa się z budynku socjalnego, magazynu na sprzęt wodny, altany widokowej i wiaty grillowej. Znajduje się tam także plac zabaw oraz teren rekreacyjny.

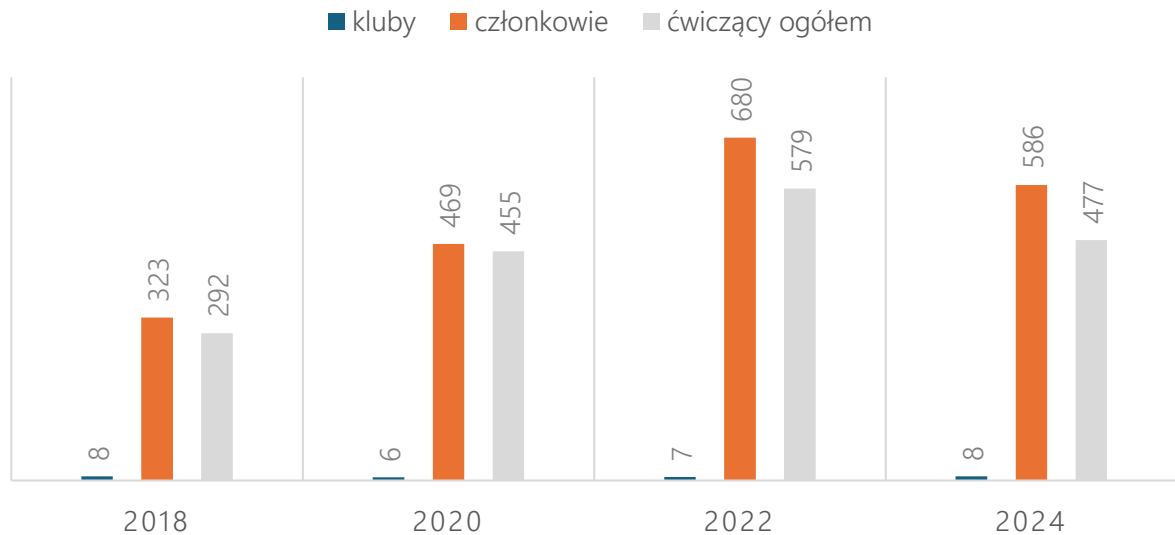
W gminie działają kluby sportowe:

- Gminny Klub Sportowy SPARTA RUDNA
- Stowarzyszenie sportowe ODRA CHOBENIA
- Klub Sportowy SKARPA ORSK
- Stowarzyszenie sportowe BŁYSK STUDZIONKI
- Uczniowski Klub Sportowy SHARK RUDNA
- Uczniowski Klub Sportowy Karate GOJU RYU RUDNA
- Karate GOJU RYU SHUSEIKAN CHOBENIA
- Sekcja motocyklowa ISKRA przy Centrum Kultury Gminy Rudna
- Uczniowski Klub Sportowy „SPARTA CHOBENIA”
- Stowarzyszenie Gminny Klub Żeglarski Marina Chobienia

W 2021 r. oddano do użytku skatepark w Rudnej o powierzchni 495 m². Oprócz samej nawierzchni skateparku wraz z przeszkodami, zamontowano także ławki, kosze, stojaki na rowery i oświetlenie. Obiekt jest monitorowany. Inwestycję zrealizowano dzięki dofinansowaniu z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych.

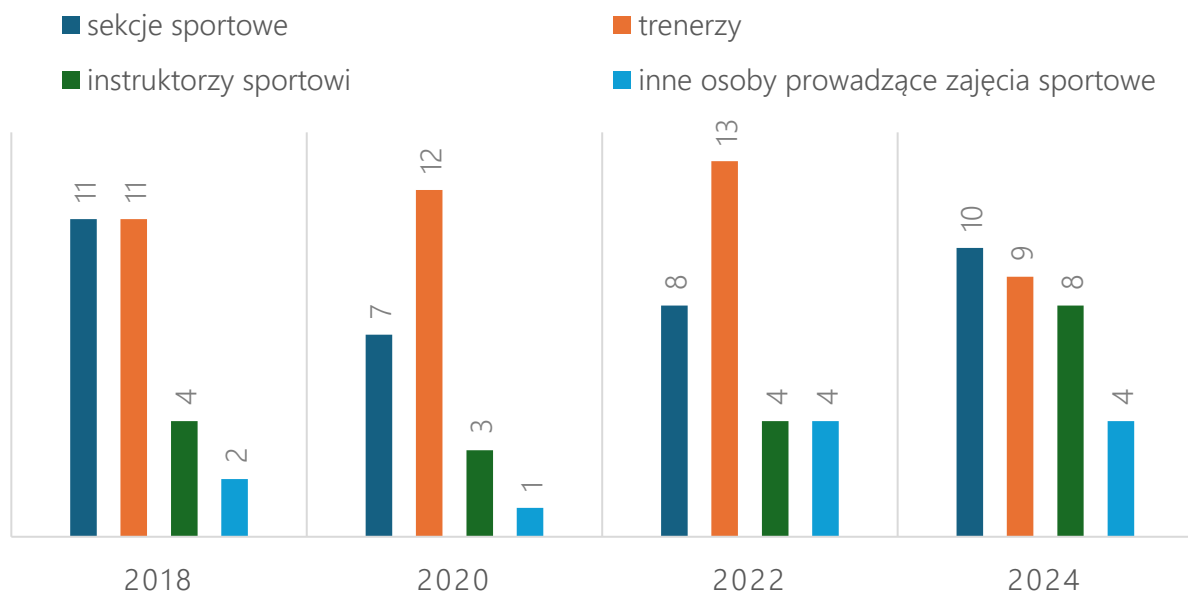
Analizując dostępne dane za rok 2018, 2020, 2022 i 2024 można zauważyć wzrost liczby członków klubów i osób ćwiczących w 2024 r. względem 2018 r. - o kolejno 16% i 11%.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

Wykres 17. Kluby sportowe, ich członkowie i ćwiczący ogółem w 2018, 2020, 2022 i 2024 r.

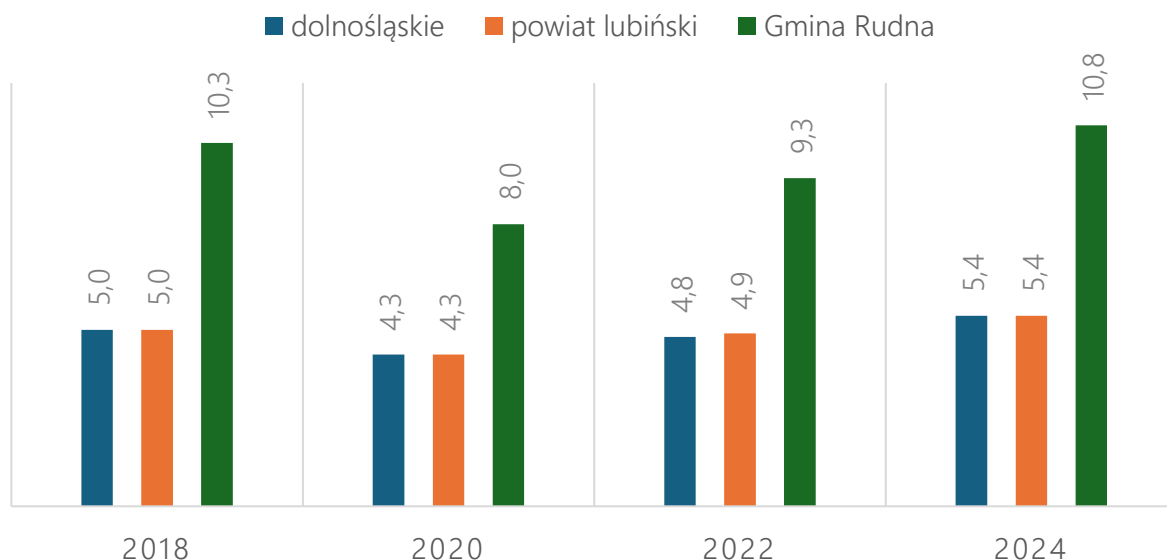
W 2018 r. liczba sekcji sportowych wynosiła 11 – natomiast w 2024 r. -10. W tym samym czasie liczba trenerów prowadzących zajęcia sportowe wzrosła spadła o 2. Natomiast liczba instruktorów sportowych wzrosła z 4 w 2018 r. do 8 w 2024 r.

Wykres 18. Trenerzy, instruktorzy sportowi, inne osoby prowadzące zajęcia i sekcje sportowe w 2018, 2020, 2022 i 2024 roku

Liczba klubów sportowych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2024 r. wynosiła 10,8 – to nadal więcej niż wskaźnik dla powiatu (5,4) i województwa (5,4). Wskaźnik gminny był wyższy we wszystkich czterech analizowanych latach.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

Wykres 19. Kluby sportowe na 10 tys. mieszkańców w 2018, 2020, 2022 i 2024 r.

Współpraca z innymi władzami samorządowymi i otoczeniem gospodarczym

W latach 2018-2023 na terenie Gminy Rudna funkcjonował powiatowy transport publiczny organizowany przez Powiat Lubijski, a w latach 2020-2021 usługi transportu publicznego na mocy porozumienia realizowała Gmina Polkowice.

Obecnie mieszkańcy korzystają z komunikacji autobusowej, której organizatorem jest Gmina Rudna.

W ramach tego przewozu od 1 stycznia 2024 r. funkcjonują 3 linie komunikacyjne nr: 113, 123 i 133, które zapewniają transport do niemalże wszystkich miejscowości.

Połączenia autobusowe, funkcjonują wyłącznie w dni robocze i niezmiennie są dla mieszkańców nieodpłatne.

Ponadto dodatkowym środkiem lokomocji dla mieszkańców jest transport kolejowy z uwagi na przebiegające przez gminę Rudna dwie linie kolejowe:

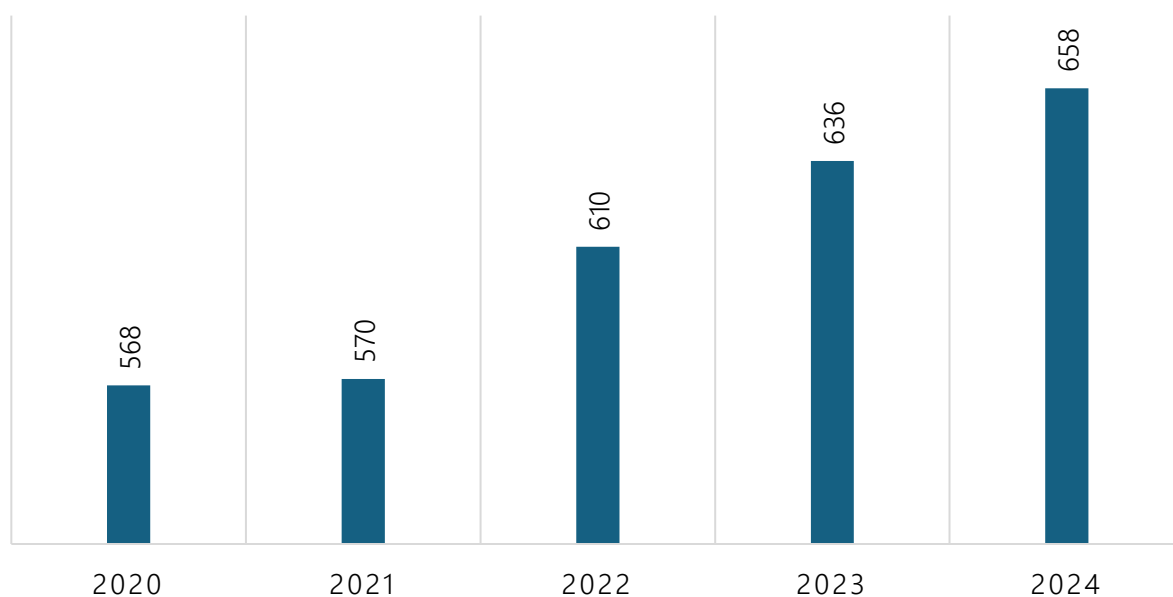
- linia kolejowa nr 273 Wrocław – Szczecin z dwiema czynnymi stacjami kolejowymi: Rudna Miasto oraz Rudna Gwizdanów, z przewozami pasażerskimi obsługiwanymi przez Koleje Dolnośląskie S.A. – linia D11 (Wrocław – Legnica – Głogów) i linia D2 (Wrocław – Ścinawa – Głogów), oraz
- linia kolejowa nr 289 Legnica – Rudna Gwizdanów, linia jednotorowa, zelektryfikowana, czynna w ruchu pasażerskim z dwoma czynnymi przystankami kolejowymi: Koźlice oraz Rynarcice z przewozami pasażerskimi obsługiwanymi przez Koleje Dolnośląskie – linia D11 (Wrocław – Legnica – Głogów).

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

Wśród gmin partnerskich znajduje się niemiecka gmina Oybin, będąca niewielką miejscowością uzdrowską leżącą na pograniczu Niemiec i Czech. Umowa zawarta między gminą Rudna i Oybin stanowi podstawę współpracy służącej rozwojowi lokalnemu, promocji gmin oraz realizacji wspólnych przedsięwzięć.

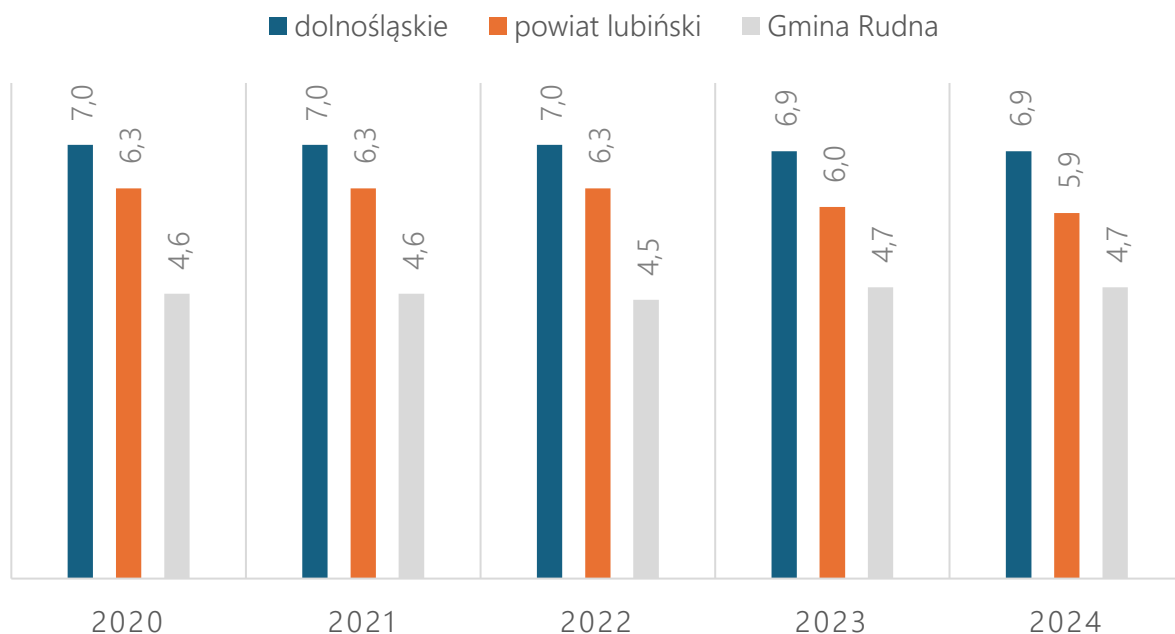
Przedsiębiorczość

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w gminie Rudna w 2024 r. zarejestrowanych w rejestrze REGON było 658 podmiotów gospodarczych. W porównaniu do 2020 r. ich liczba wzrosła o 16%. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców liczba ta wyniosła 4,7 w 2024 r. – to mniej niż w powiecie lubińskim (5,9 podmiotów na 1000 mieszkańców) i województwie dolnośląskim (6,9 podmiotów na 1000 mieszkańców).

Wykres 20. Liczba podmiotów gospodarczych w latach 2020-2024 na terenie Gminy Rudna

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

Wykres 21. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w latach 2020-2024

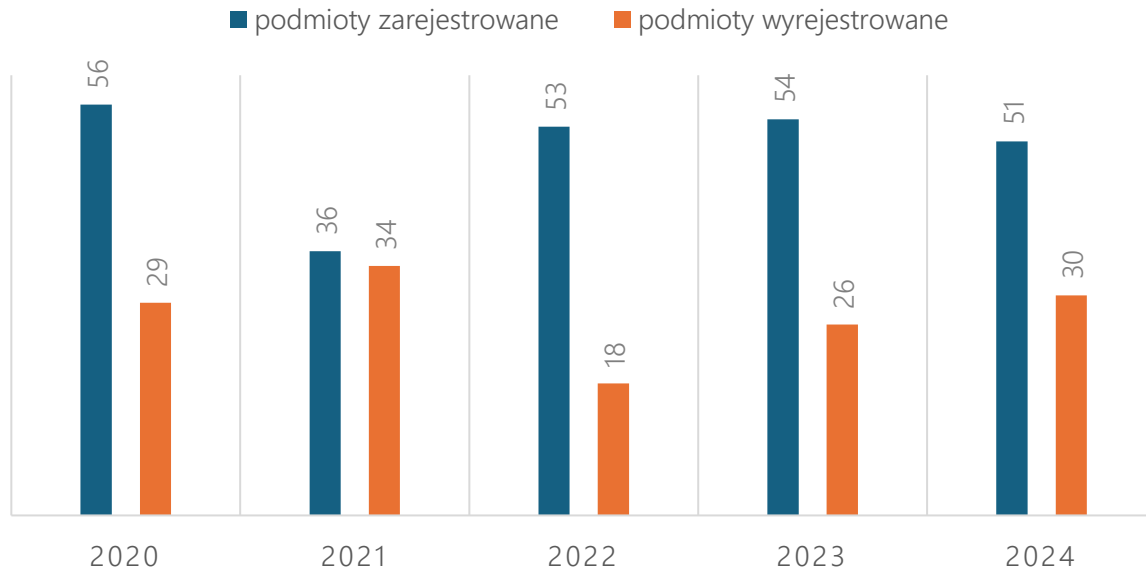
W 2024 r. w strukturze podmiotów dominowały mikroprzedsiębiorstwa (96%). Przedsiębiorstwa małe (10-49 pracowników) stanowiły 3%, a średnie (50-249 pracowników) – 1%. Patrząc na dane statystyczne zauważa się rozwój sektora małych przedsiębiorstw - na przestrzeni analizowanych pięciu lat, liczba mikroprzedsiębiorstw wzrosła o 17%.

Tabela 5. Podmioty gospodarcze według klas wielkości w latach 2020-2024

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
0-9	540	544	584	611	633
10-49	25	22	22	20	20
50-249	3	4	4	5	5
Ogółem	568	570	610	636	658

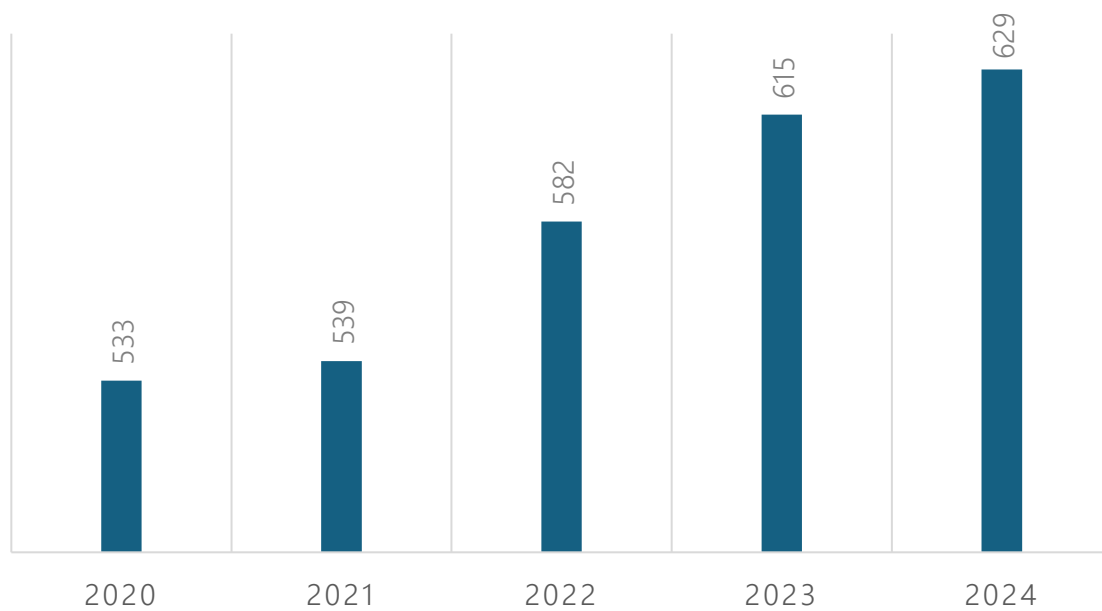
W latach 2020-2024 liczba podmiotów nowo zarejestrowanych zawsze przewyższała podmioty wykreślone w danym roku. Największą różnicę zarejestrowano w 2022 r. – 35.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

Wykres 22. Jednostki nowo zarejestrowane i wykreślone z rejestru REGON w latach 2020-2024

Wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2024 r. wyniósł 629 – mniej niż w powiecie (863 osób na 10 tys. mieszkańców) i województwie (1057 osób na 10 tys. mieszkańców). W latach 2015-2024 wskaźnik ten wzrósł o 18%.

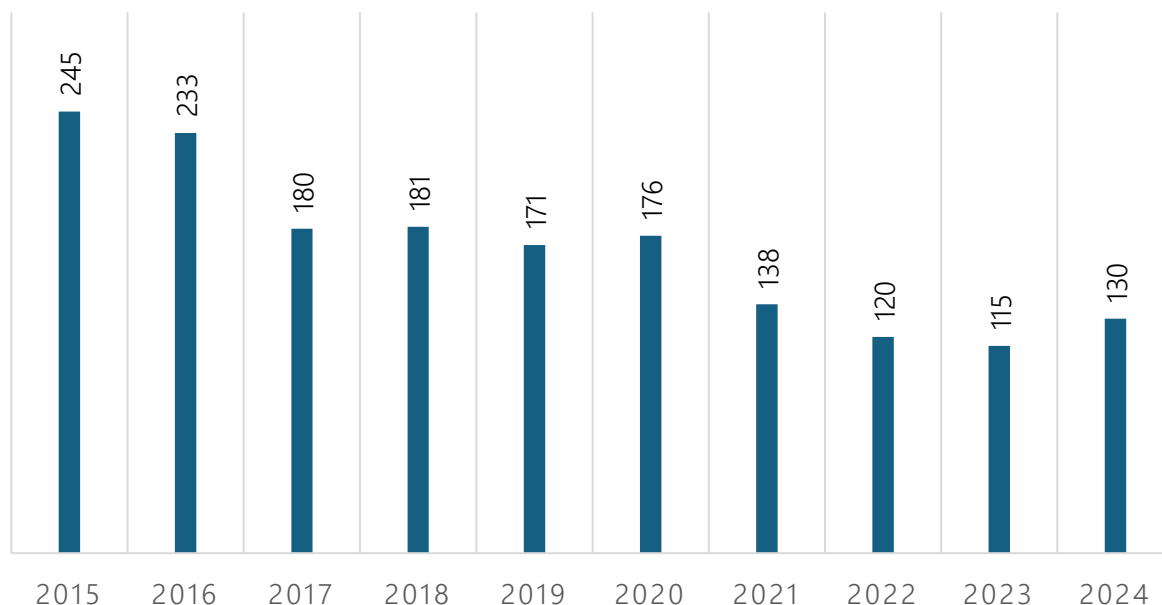

Wykres 23. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców w latach 2020-2024

Rynek pracy

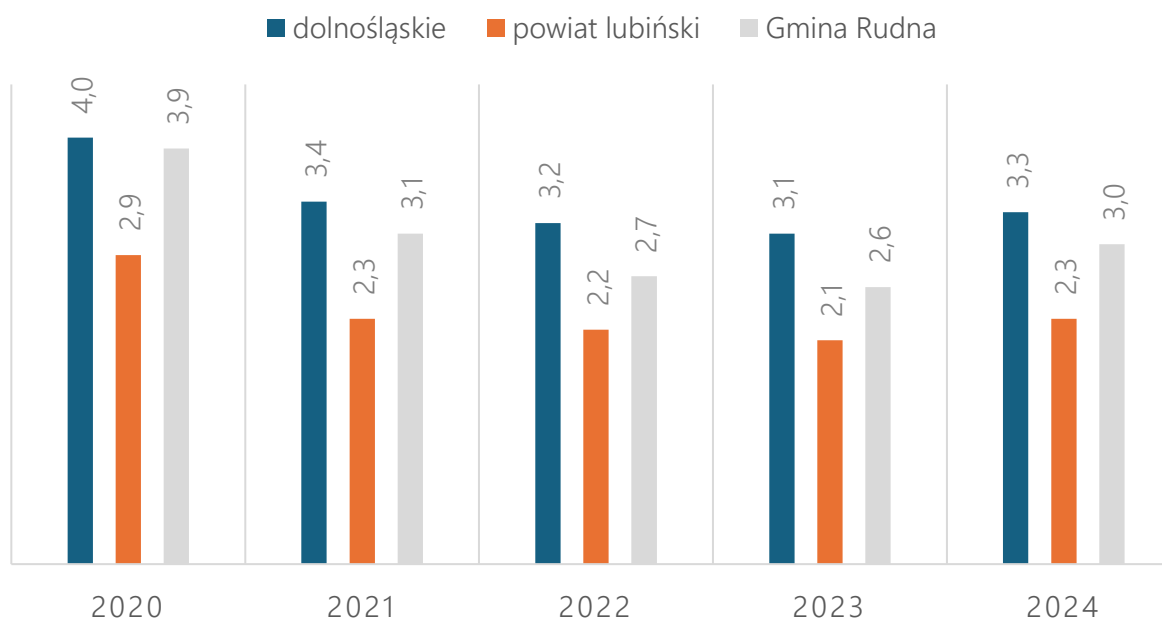
W latach 2015-2024 liczba bezrobotnych spadła o ponad 47%, osiągając poziom 130 w 2024 r. W 2020 r. pomimo pandemii COVID-19 nie odnotowano znaczącego wzrostu bezrobotnych w stosunku do 2019 r. Wśród osób bez pracy dominują kobiety.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

Wykres 24. Liczba bezrobotnych ogółem w Gminie Rudna w latach 2015-2024

Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym na przestrzeni analizowanych lat zmalał – o 0,9 pp. do poziomu 3,0%. W porównaniu do powiatu (2,3%) jest to więcej, natomiast w stosunku do województwa (3,3%) gmina wypada pod tym względem lepiej.

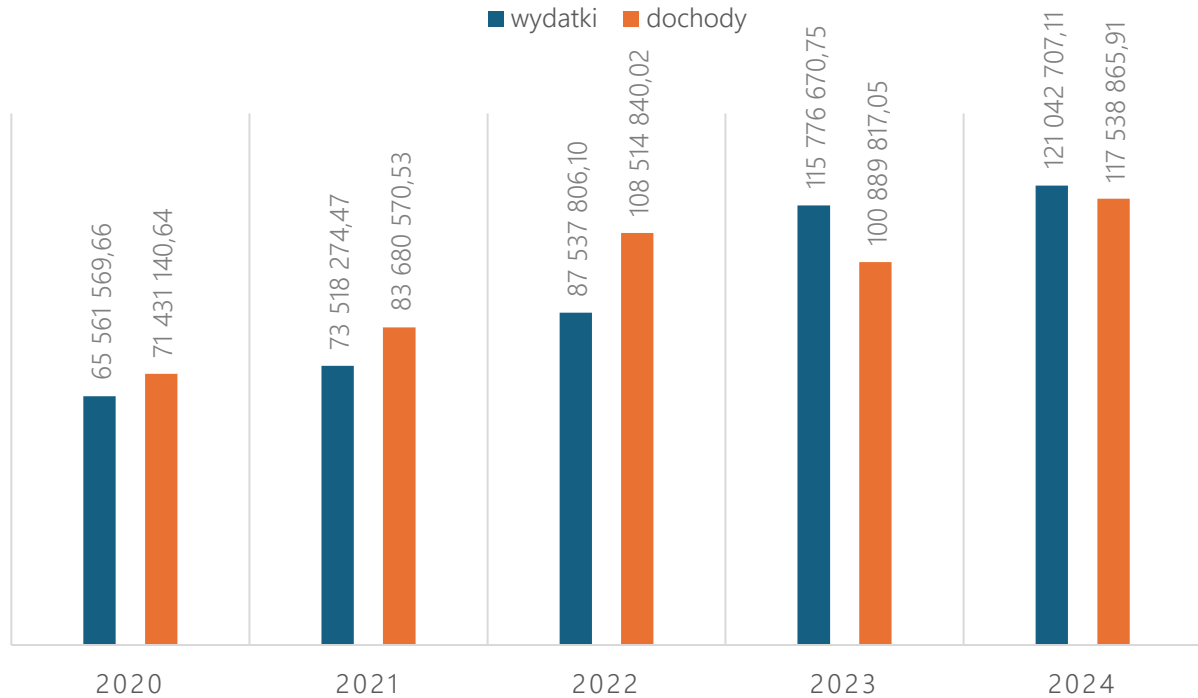

Wykres 25. Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym w latach 2016-2020 [%]

Finanse samorządu

W latach 2023-2024 miała miejsce niekorzystna sytuacja przewagi wydatków nad dochodami.

**STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030
AKTUALIZACJA**

Wykres 26. Wydatki i dochody budżetu Gminy Rudna ogółem w latach 2020-2024

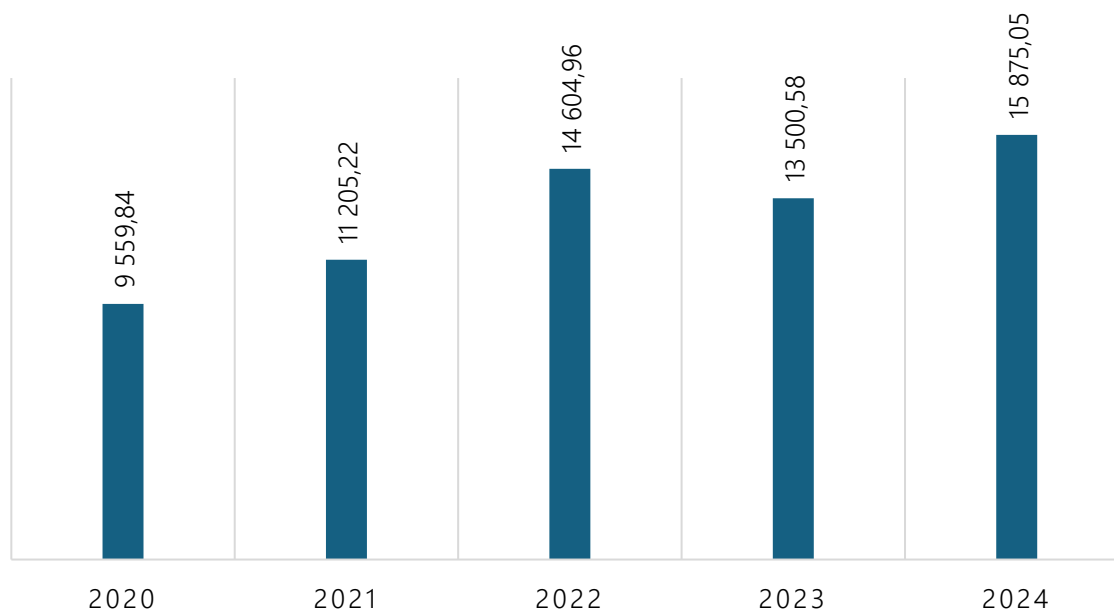
Wśród źródeł dochodów w 2024 r. największy udział miały dochody własne gminy stanowiące 70% dochodów, następnie dotacje (20%) oraz subwencja (10%).

Tabela 6. Źródła dochodów własnych gminy w latach 2020-2024 [zł]

Rok	Subwencja	Dotacje	Dochody własne
2020	7 725 059,00	15 183 412,95	48 522 668,69
2021	8 879 594,00	18 654 391,73	56 1465 84,80
2022	7 729 232,00	16 020 054,80	84 765 553,22
2023	9 722 779,50	15 324 036,11	75 843 001,44
2024	11 566 534,00	23 682 266,00	82 290 065,91

Za wyjątkiem roku 2023 dochód gminy na 1 mieszkańca wykazywał tendencję wzrostową.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

Wykres 27. Dochody na 1 mieszkańca Gminy Rudna w latach 2020-2024 [zł]

Środowisko naturalne i ochrona przyrody

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych wg danych GUS na koniec 2024 r. wynosiła 7 689,24 ha. Lesistość (wskaźnik pokrycia lasem określonej powierzchni) obszaru gminy wyniosła 35,5%, co jest wartością wyższą od średniej wartości dla województwa (32%) i kraju (30%).

Tabela 7. Grunty leśne na terenie Gminy Rudna w latach 2020-2024 [ha]

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
grunty leśne publiczne ogółem	7 656,45	7 547,50	7 548,63	7 548,84	7 552,51
grunty leśne prywatne	135,82	135,82	135,82	136,01	136,73
ogółem	7 792,27	7 683,32	7 684,45	7 684,85	7 689,24

Wśród terenów zieleni w 2024 r. w gminie dominują zieleńce (8,6 ha). Udział terenów zieleni w powierzchni ogółem wynosi 0,15%.

Tabela 8. Tereny zieleni w Gminie Rudna w latach 2020-2024 [ha]

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
parki spacerowo - wypoczynkowe	7,30	7,30	7,30	7,30	7,30

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030
AKTUALIZACJA

zielenice	8,60	8,60	8,60	8,60	8,60
cmentarze	5,30	5,30	5,30	5,30	5,85
tereny zieleni osiedlowej	4,91	4,91	0,83	0,83	-

Ochrona powietrza

Oceny jakości powietrza wykonywane są w odniesieniu do obszaru strefy. Zgodnie z art. 87 ustawy – Prawo ochrony środowiska obecnie dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnianych w ocenach jakości powietrza strefę stanowią:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasto (nie będące aglomeracją) o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- pozostały obszar województwa, nie wchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

Zgodnie z ww. przepisami, na terenie województwa dolnośląskiego wydzielono 3 strefy oceny jakości powietrza Gminę Rudna zakwalifikowano do strefy dolnośląskiej.

Tabela 9. Charakterystyka strefy oceny jakości powietrza – strefa dolnośląska

Kod strefy	Nazwa strefy	Typ strefy	Klasyfikacja wg kryteriów dot. ochrony zdrowia [tak/nie]	Klasyfikacja wg kryteriów dot. ochrony roślin [tak/nie]
PL0204	strefa dolnośląska	reszta województwa	Tak	Tak

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w Województwie Dolnośląskim. Raport wojewódzki za rok 2024.

Wyniki klasyfikacji jakości powietrza wynikające z *Rocznej oceny jakości powietrza w Województwie Dolnośląskim. Raport wojewódzki za rok 2024* z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzkiego dla strefy dolnośląskiej przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 10. Wynikowe klasy dla strefy dolnośląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2024 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej											
Strefa dolnośląska	SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	Pb	C ₆ H ₆	CO	O ₃	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2.5}
	A	A	C	A	A	A	C ¹	C	A	A	C	A1 ²

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

1) Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2,

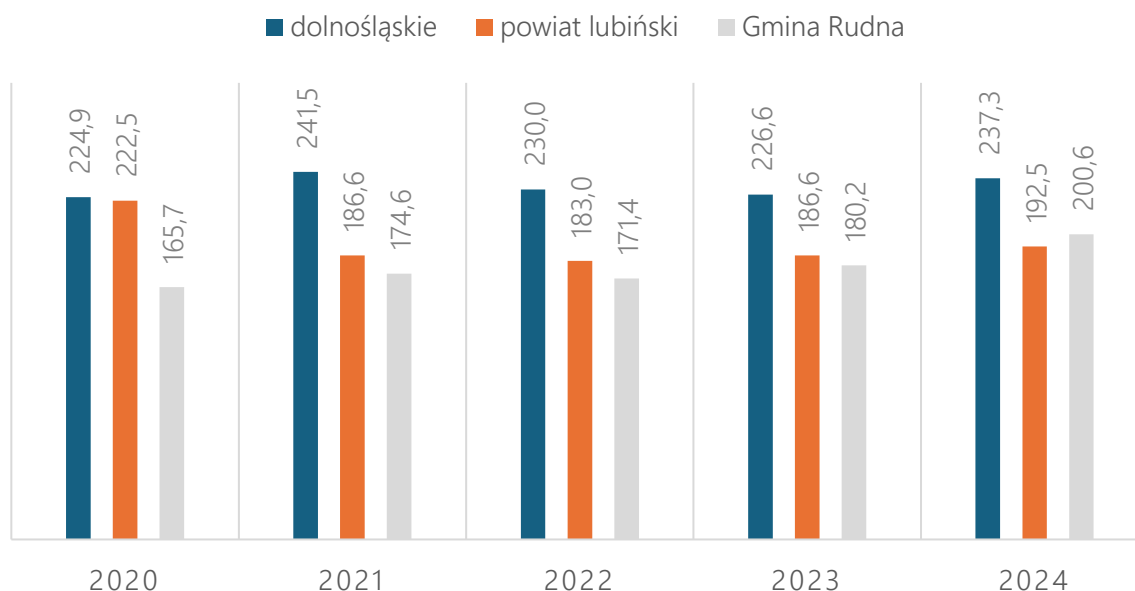
2) Dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} – poziom dopuszczalny I faza, strefy uzyskała klasę A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w Województwie Dolnośląskim. Raport wojewódzki za rok 2024.

Bezpośrednio na terenie Gminy Rudna w 2024 roku nie odnotowano przekroczeń niebezpiecznych substancji.

Gospodarka odpadami

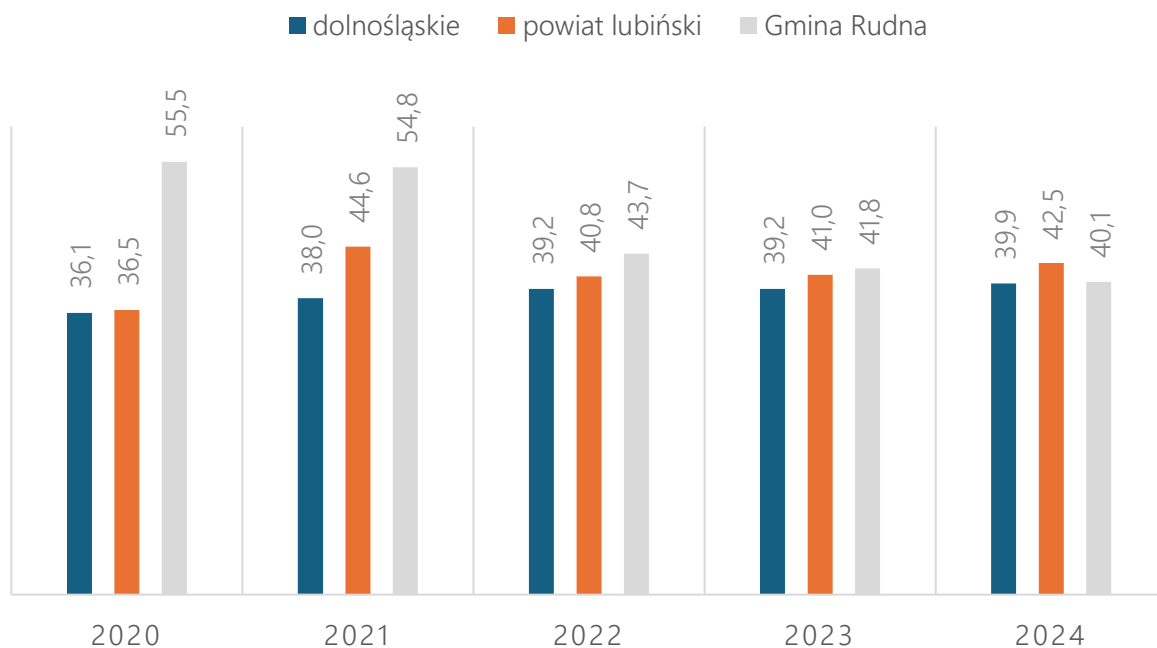
W 2024 r. na 1 mieszkańca Gminy Rudna przypadało 200,6 kg zmieszanych odpadów komunalnych z gospodarstw domowych. To więcej niż w powiecie (192,5 kg), ale mniej niż województwie dolnośląskim (237,3 kg).

Wykres 28. Zmieszane odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca [kg] w latach 2020-2024

W latach 2020-2024 udział odpadów zebranych selektywnie z gospodarstw domowych w relacji do ogółu odpadów spadł. W 2024 r. udział odpadów selektywnych stanowił wartość niższą niż w powiecie (42,5%), ale wyższą niż województwie (39,9%). Sumarycznie wartości dla gminy, powiatu i województwa kształtowały się na podobnym poziomie.

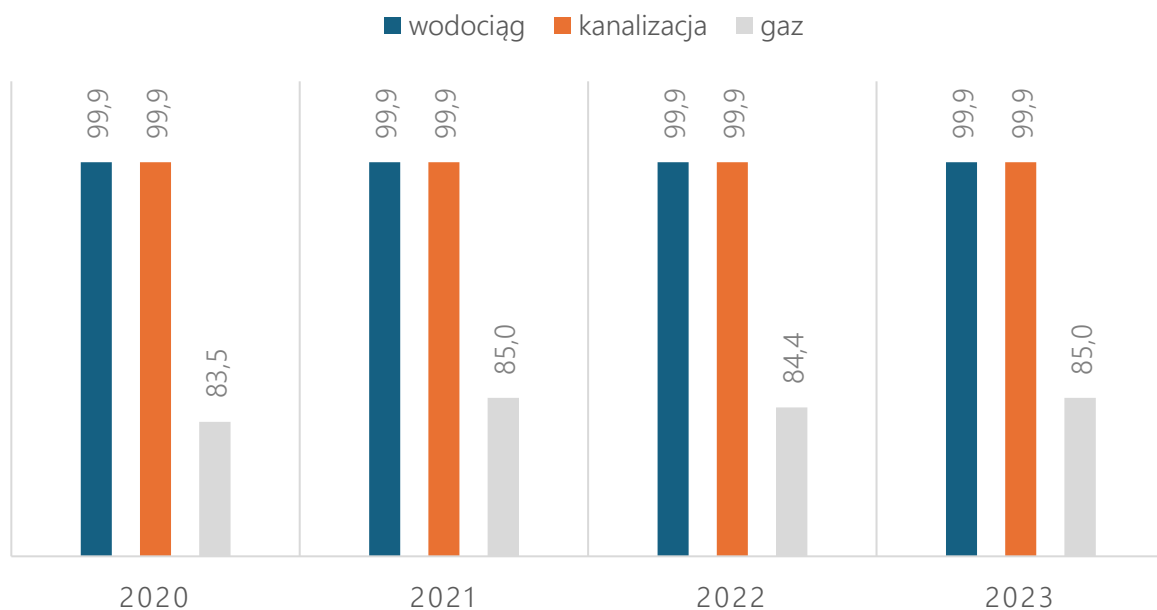
STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

Wykres 29. Udział odpadów zebranych selektywnie z gospodarstw domowych w relacji do ogółu odpadów w latach 2020-2024 [%]

Infrastruktura

Gmina posiada bardzo dobrze rozwiniętą infrastrukturę wodociągową i kanalizacyjną - udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w 2023 r. wyniósł niemal 100%. Sieć gazowa także jest dobrze rozwinięta – nieco ponad 85% mieszkańców z niej korzysta.

Wykres 30. Udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w 2024 r.

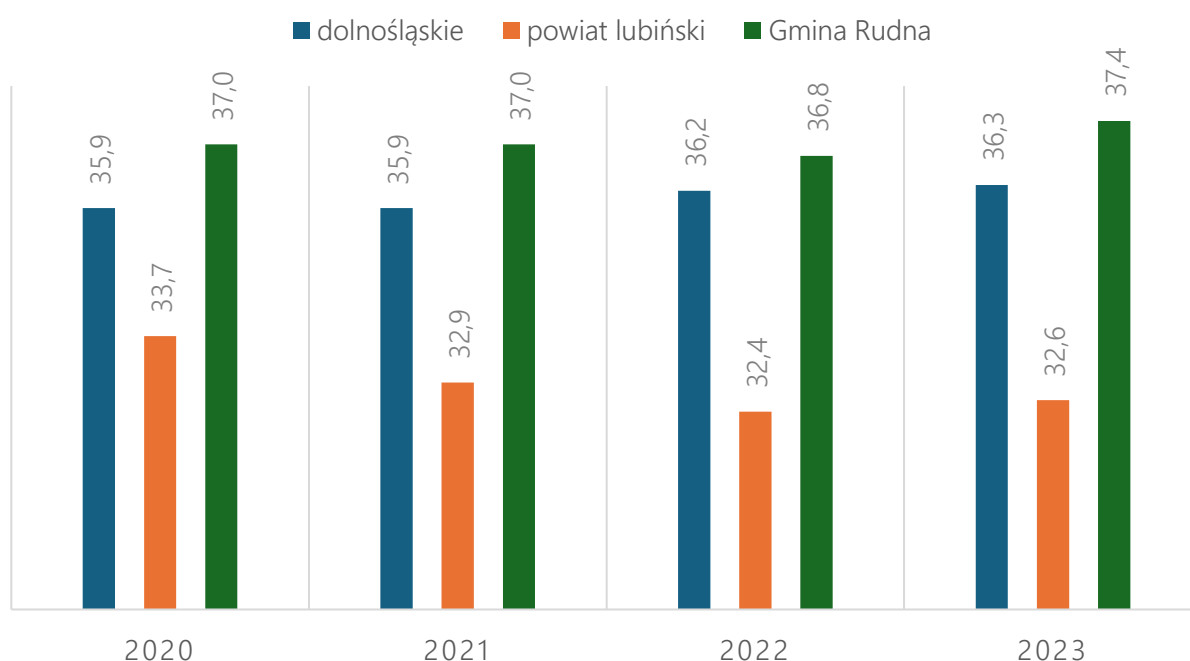
STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

Gmina na przestrzeni ostatnich lat podejmuje wiele inicjatyw na rzecz rozwoju sieci wodno – kanalizacyjnej.

W 2016 r. Sejmik Województwa Dolnośląskiego uchwalił wyznaczenie Aglomeracji Rudna. Dzięki powstaniu Aglomeracji Rudna, gmina może pozyskiwać dodatkowe dofinansowanie na realizację inwestycji związanych z gospodarką wodno-ściekową.

Według Uchwały nr XXVI/181/2020 Rady Gminy Rudna z dnia 17 grudnia 2020 r. dotyczącej wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Rudna, obejmuje ona części miejscowości takich jak: Brodów, Bytków, Gwizdanów, Rudna, Stara Rudna i Wysokie. Obszar aglomeracji zamieszkują 2 504 osoby.

W 2023 r. zużycie wody w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na 1 korzystającego wzrosło o 1% względem 2020 r. W 2023 r. wyniosło 37,4 m³ – to więcej w porównaniu do województwa (36,3 m³) i powiatu (32,6 m³).

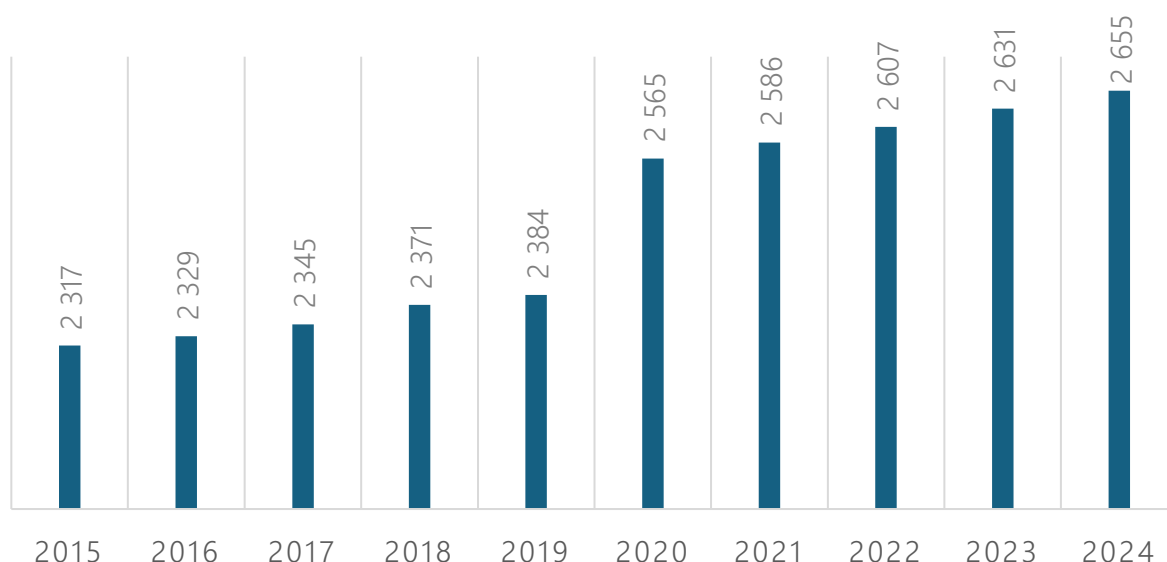

Wykres 31. Zużycie wody z wodociągów na jednego korzystającego w latach 2020-2023 [m³]

Zasoby mieszkaniowe

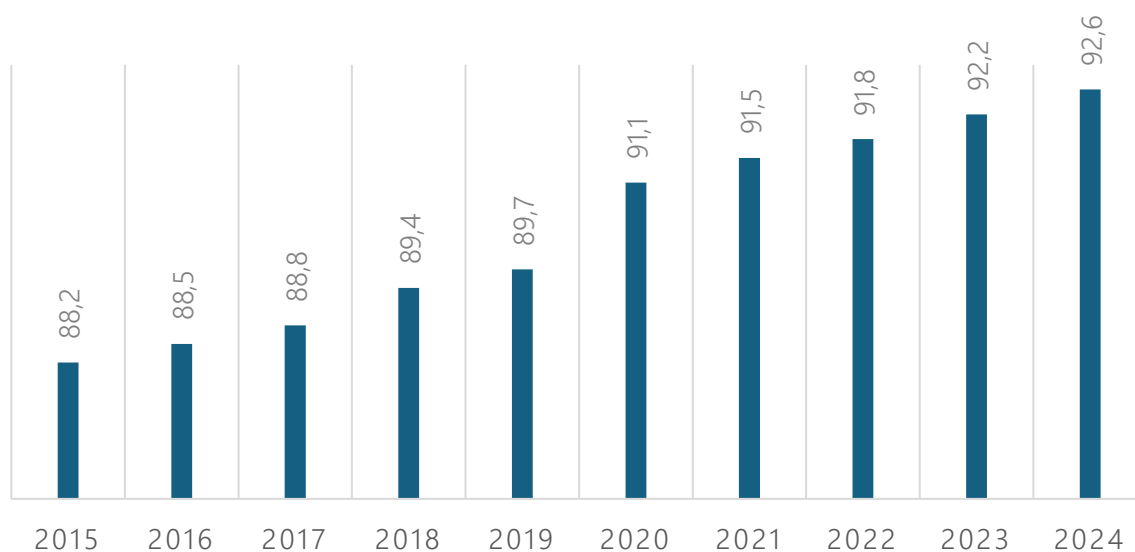
W latach 2015-2024 odnotowano wzrost liczby mieszkań w gminie – o 14,6% (338 mieszkań) do poziomu 2655.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

Wykres 32. Liczba mieszkań w latach 2015-2024 na terenie Gminy Rudna

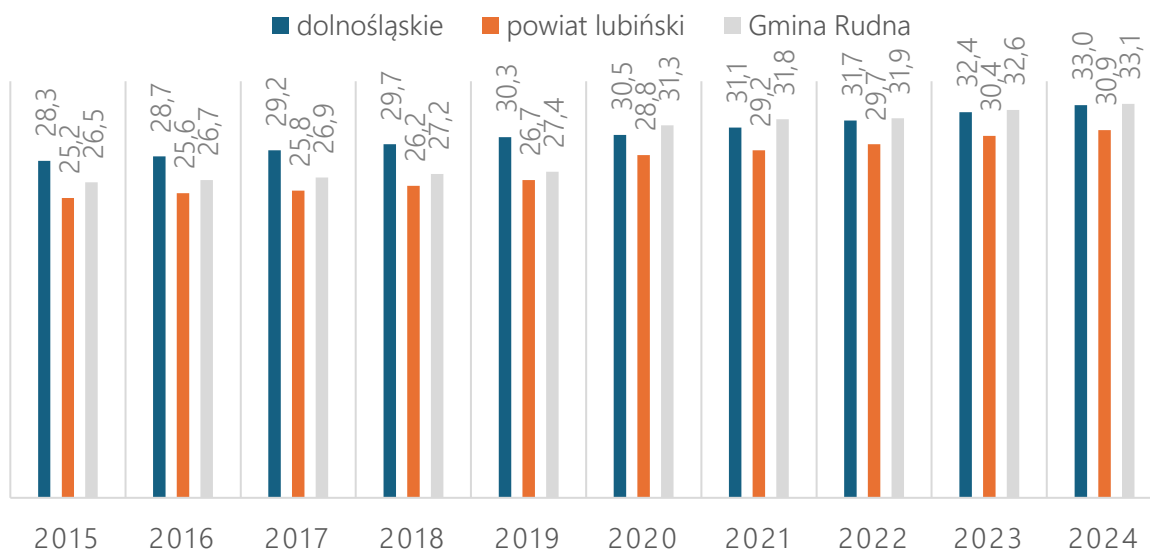
W przypadku przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania w 2024 r. wynosiła ona 92,6 m² – więcej w powiecie (71,3 m²) i w województwie (71,1 m²).

Wykres 33. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w latach 2015-2024 [m²]

W przypadku przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania w przeliczeniu na jedną osobę, w 2024 r. dla Gminy Rudna wynosiła ona 33,1 m² – więcej w powiecie (30,9 m²), ale mniej niż w województwie (33,0 m²).

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

Wykres 34. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w latach 2015-2024 na jedną osobę [m²]

ZAŁĄCZNIK NR 2 BENCHMARK GMIN

Przy opracowywaniu diagnozy zdecydowano się na przeprowadzenie analizy porównawczej (benchmarkingowej) gminy Rudna z wybranymi jednostkami samorządu terytorialnego. Zdecydowano się na porównanie z gminami podobnymi pod względem położenia (w pobliżu miasta Lubin) oraz charakteru gospodarczego (powiązanie z przemysłem miedziowym) takimi jak:

- Gminą wiejską Radwanice,
- Gminą wiejską Lubin,
- Gminą wiejską Grębocice.

Największą pod względem powierzchni porównywaną gminą jest gmina Lubin, która charakteryzuje się także największą liczbą ludności. Gmina Rudna jest drugą co do wielkości gminą, która wyróżnia się najniższą gęstością zaludnienia.

Tabela 11. Podstawowe informacje o porównywanych gminach – dane za 2024 r.

Gmina	Liczba ludności	Gęstość zaludnienia (os/km ²)	Powierzchnia (km ²)	Lesistość (%)
-------	-----------------	---	---------------------------------	---------------

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030
AKTUALIZACJA

Gmina wiejska Lubin	18 812	64,9	290	39,4
Gmina wiejska Rudna	7 428	34,3	216,6	36,0
Gmina wiejska Grębocice	5 299	43,5	121	19,6
Gmina wiejska Radwanice	5 148	61,2	84	17,1

Celem benchmarkingu jest porównanie wybranych wskaźników opisujących daną jednostkę terytorialną z podobnymi jednostkami. Benchmarking jest narzędziem pozwalającym na usprawnienie funkcjonowania gmin przez ciągłe monitorowanie osiągniętych rezultatów i dokonywanie porównywania z innymi gminami. Dzięki temu powstał przejrzysty obraz gminy Rudna na tle wybranych grup odniesienia. Umożliwia obiektywną ocenę silnych i słabych stron gminy w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Aby ta ocena była możliwa podjęto się krótkiej analizy wybranych wskaźników:

- W sferze społecznej – dotyczących demografii, pomocy społecznej, edukacji, kapitału społecznego, kultury,
- W sferze gospodarczej – dotyczących rynku pracy, przedsiębiorczości i finansów publicznych,
- W sferze przestrzennej – dotyczących mieszkalnictwa, gospodarki komunalnej i środowiska.

Gmina Rudna wyróżnia się pozytywnie pod względem poziomu wskaźnika na tle pozostałych trzech gmin

Jedna z analizowanych gmin charakteryzuje się korzystniejszym poziomem wskaźnika od gminy Rudna

Dwie gminy cechują się korzystniejszym poziomem wskaźnika, jedna z gmin wypada gorzej od gminy Rudna

Wskaźnik dla gminy Rudna wypada niekorzystnie względem pozostałych gmin

Analiza danych statystycznych i wnioski

Wymiar społeczny

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

Demografia

W 2024 r. gmina Rudna posiadała największy odsetek osób starszych w grupie porównawczej.

W porównaniu do reszty gmin, gmina Rudna charakteryzowała się najniższym przyrostem naturalnym.

Gmina Rudna wyróżniała się także najniższą atrakcyjnością osiedleńczą.

Rudna posiadała największy odsetek osób starszych (17,6%), jednakże dynamika zmian w tej gminie była najniższa. W 2024 r. gmina wiejska Lubin miała najwyższy odsetek osób w wieku produkcyjnym (61,4%), natomiast gmina Grębocice uplasowała się na drugim miejscu (60,6%). We wszystkich czterech gminach zauważa się spadek udziału liczby ludności w wieku produkcyjnym w liczbie mieszkańców ogółem, z czego największą zmianę odnotowano w gminie Radwanice (-2,6 pp.). W tym samym czasie odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wzrósł – najwięcej również w gminie Radwanice (7,0 pp.). W 2024 r. patrząc na liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym najkorzystniejsze dane przedstawiają się dla gminy Lubin (62,8%), natomiast gmina Radwanice wypada pod tym względem najgorzej (71,9%).

Tabela 12. Struktura demograficzna – wybrane wskaźniki

Gmina	Udział ludności w wieku produkcyjnym		
	2020	2024	Dynamika zmian
Gmina Lubin	62,6	61,4	-1,2
Gmina Rudna	61,9	59,3	-2,6
Gmina Grębocice	61,8	60,6	-1,2
Gmina Radwanice	60,7	58,2	-2,5
Gmina	Odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem		
	2020	2024	Dynamika zmian
Gmina Lubin	13,5	14,7	1,2
Gmina Rudna	14,9	17,6	2,7
Gmina Grębocice	14,8	17,0	2,2
Gmina Radwanice	14,3	17,4	3,1
Gmina	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym		
	2020	2024	Dynamika zmian
Gmina Lubin	59,6	62,8	3,2
Gmina Rudna	61,6	68,6	7,0
Gmina Grębocice	61,8	65,0	3,2

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030
AKTUALIZACJA

Gmina Radwanice	64,7	71,9	7,2
-----------------	------	------	-----

W 2024 r. najniższy wskaźnik przyrostu naturalnego w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców odnotowano w gminie Grębocice (-5,09). W 2024 r. najwyższym przyrostem naturalnym odznaczała się gmina Radwanice, ale wskaźnik również wykazywał wartości ujemne (-1,37). W przypadku salda migracji w 2024 r. najwyższą atrakcyjnością osiedleńczą wyróżniała się gmina Lubin – saldo migracji na 1 000 osób wyniosło 20,67. Także gminy Radwanice (12,35) i Grębocice (4,90) odznaczały się zdecydowanie wyższym saldem migracji niż gmina Rudna, która wypadła w tym zestawieniu najgorzej (0,68). Saldo migracji w gminie Rudna stopniowo spada, co może świadczyć o ograniczonej atrakcyjności osiedleńczej.

Tabela 13. Ruch ludności – wybrane wskaźniki

Gmina	Przyrost naturalny na 1 000 ludności		
	2020	2024	Dynamika zmian
Gmina Lubin	0,31	-2,41	-2,10
Gmina Rudna	-4,62	-4,59	0,03
Gmina Grębocice	-4,60	-5,09	0,49
Gmina Radwanice	0,62	-1,37	-1,99
Gmina	Saldo migracji ogółem na 1 000 ludności		
	2020	2024	Dynamika zmian
Gmina Lubin	18,13	20,67	2,54
Gmina Rudna	0,64	0,68	0,04
Gmina Grębocice	9,76	4,90	-4,86
Gmina Radwanice	16,69	12,35	-4,34

Pomoc społeczna

W 2023 r. wskaźnik liczby beneficjentów pomocy społecznej w gminie Rudna uplasował gminę na 3 pozycji względem 4 gmin.

W 2023 r. gmina Rudna była druga po gminie Grębocice pod względem udziału dzieci, których rodzice otrzymujących zasiłek rodzinny.

Największą liczbę beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. ludności w 2023 r. odnotowano w gminie Grębocice (359), a najmniejszą w gminie Lubin (133). Dynamika zmian wskaźnika pokazuje, że liczba korzystających z pomocy społecznej zmniejszyła się we wszystkich trzech jednostkach (za wyjątkiem gminy Grębocice). Najniższym udziałem dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłki rodzinne wyróżnia się gmina Lubin (4,7%), natomiast najwyższym gmina Grębocice (12,0%). W przypadku tego wskaźnika, jego wartość także uległa spadkowi względem 2020 r.

Tabela 14. Pomoc społeczna – wybrane wskaźniki

Gmina	Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności
-------	--

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030
AKTUALIZACJA

	2020	2023	Dynamika zmian
Gmina Lubin	174	133	41
Gmina Rudna	381	329	52
Gmina Grębocice	341	359	-18
Gmina Radwanice	346	245	101
Gmina	Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku		
	2020	2023	Dynamika zmian
Gmina Lubin	9,2	4,7	4,5
Gmina Rudna	17,4	9,4	8,0
Gmina Grębocice	19,9	12,0	7,9
Gmina Radwanice	11,6	5,8	5,8

Edukacja

Gmina Rudna charakteryzuje się najwyższym odsetkiem dzieci objętych opieką żłobkową.

W 2024 r. gmina Rudna cechowała się największym odsetkiem dzieci objętych opieką przedszkolną.

W 2020 r. brak żłobka odnotowano już jedynie w gminie Radwanice. Gmina Rudna cechuje się najwyższym odsetkiem dzieci objętych opieką żłobkową (23%) w porównaniu do pozostałych trzech gmin. W 2020 r. najwyższym odsetkiem dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym charakteryzowała się gmina Rudna (96,4%) i odnotowała najwyższy wzrost tego odsetka w porównaniu do 2020 r. (6,8 pp.). W przypadku współczynnika skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych najwyższą wartość odnotowano w gminie Rudna (94,79%), a najniższą w gminie Lubin (47,64%). Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2024 r. dla gminy Rudnej wypadły nieco lepiej w przypadku matematyki w porównaniu do reszty analizowanych gmin, natomiast nieco gorzej w przypadku egzaminu z języka angielskiego, gdzie gmina Lubin uzyskała lepsze wyniki.

Tabela 15. Edukacja – wybrane wskaźniki

Gmina	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach		
	2020	2024	Dynamika zmian
Gmina Lubin	8,9	21,6	12,7
Gmina Rudna	16,7	23,0	6,3
Gmina Grębocice	11,3	17,1	5,8

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030
AKTUALIZACJA

Gmina Radwanice	0,0	14,7	14,7
Gmina	Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym		
	2020	2024	Dynamika zmian
Gmina Lubin	64,1	59,0	-5,1
Gmina Rudna	89,6	96,4	6,8
Gmina Grębocice	90,1	87,8	-2,3
Gmina Radwanice	74,4	79,5	-5,1
Gmina	Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych		
	2020	2024	Dynamika zmian
Gmina Lubin	56,25	47,64	-8,61
Gmina Rudna	90,10	94,79	4,69
Gmina Grębocice	94,68	90,38	-4,30
Gmina Radwanice	91,91	87,62	-4,29
Gmina	Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2024 r. [%]		
	Język polski	Matematyka	Język angielski
Gmina Lubin	63,73	46,93	71,74
Gmina Rudna	61,82	48,53	66,82
Gmina Grębocice	59,92	34,08	63,90
Gmina Radwanice	59,92	34,06	57,39

Kapitał społeczny

W 2024 r. tylko gmina Radwanice cechowała się wyższą aktywnością trzeciego sektora niż gmina Rudna.

W 2024 r. gmina Rudna charakteryzowała się niższą aktywnością seniorów niż gmina Grębocice.

W trzech gminach wzrosła liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców, z czego najwyższy wskaźnik w 2024 r. odnotowano w gminie Grębocice (5,83), gmina Rudna jest pod tym względem drugą w kolejności gminą (5,65). Udział członków klubu seniora lub Uniwersytetów Trzeciego Wieku w liczbie osób w wieku 60 lat i więcej w 2024 r. był najwyższy w gminie Grębocice – 17,9% czyli zdecydowanie większy niż w pozostałych gminach. Najwyższy wzrost odsetka zauważono w przypadku gminy Rudna (3,7 pp.). Spadek aktywności seniorów wystąpił w gminie Radwanice (-0,6 pp.).

Tabela 16. Kapitał społeczny – wybrane wskaźniki

Gmina	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców		
	2020	2024	Dynamika zmian
Gmina Lubin	3,45	3,46	0,01
Gmina Rudna	4,88	5,65	0,77
Gmina Grębocice	3,50	4,34	0,84

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030
AKTUALIZACJA

Gmina Radwanice	5,91	5,83	- 0,08
Gmina	Udział członków klubów seniora/UTW w liczbie osób w wieku 60 lat i więcej		
	2020	2024	Dynamika zmian
Gmina Lubin	0,0	0,0	0,0
Gmina Rudna	3,5	7,2	3,7
Gmina Grębocice	16,6	17,9	1,3
Gmina Radwanice	6,6	6,0	-0,6

Kultura

W 2020 r. w gminie Rudna wysoki spadek liczby czytelników bibliotek publicznych, jednakże liczba ta w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców była najniższa w gminie Radwanice.

W 2024 r. liczba wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika była niższa w gminie Rudnej niż w gminie Grębocice i gminie Lubin.

Największa liczba czytelników bibliotek publicznych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w 2024 r. została odnotowana w gminie Grębocice (99) – jednocześnie w tej gminie wypożyczono najmniej woluminów w przeliczeniu na 1 czytelnika (10,3). W 2024 r. w gminie Rudna nastąpił wysoki spadek liczby czytelników w porównaniu do 2020 r. (-110) – do poziomu -30.

Tabela 17. Kultura – wybrane wskaźniki

Gmina	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności		
	2020	2024	Dynamika zmian
Gmina Lubin	54	62	6
Gmina Rudna	74	44	-30
Gmina Grębocice	88	99	11
Gmina Radwanice	127	77	-50
Gmina	Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach		
	2020	2024	Dynamika zmian
Gmina Lubin	20,9	14,8	-6,1
Gmina Rudna	12,5	12,3	-0,2
Gmina Grębocice	18,5	13,8	- 4,7
Gmina Radwanice	10,5	10,3	-0,2

Wymiar gospodarczy

Rynek pracy

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

W 2021 r. w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców, gmina Rudna wyróżniała się największą liczbą pracujących.

Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Rudna w 2024 r. był niższy jedynie w gminie Lubin.

W 2021 r. gmina Rudna wyróżniała się największą liczbą osób pracujących w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców ogółem (177). Najniższy udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym zauważono w gminie Lubin (1,8%), a najwyższy w gminie Grębocice (3,9%).

Tabela 18. Rynek pracy – wybrane wskaźniki

Gmina	Pracujący na 1000 ludności ogółem		
	2020	2021 ¹	Dynamika zmian
Gmina Lubin	86	72	-14
Gmina Rudna	167	177	10
Gmina Grębocice	142	116	-26
Gmina Radwanice	64	64	0
Gmina	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym		
	2020	2024	Dynamika zmian
Gmina Lubin	2,7	1,8	0,9
Gmina Rudna	3,6	3,0	0,6
Gmina Grębocice	5,3	3,9	1,4
Gmina Radwanice	4,8	3,5	1,3

Przedsiębiorczość

W 2024 r. liczba podmiotów wpisanych do REGON na 1 000 ludności w gminie Rudna była niższa niż w gminie Lubin.

Wskaźnik osób prowadzących działalność gospodarczą w 2024 r. w gminie Rudna był wyższy od wskaźnika dla gminy Grębocice i równy z gminą Radwanice.

W 2024 r. najwięcej podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców było w gminie Lubin (120), a najmniej w gminie Grębocice (63). Analogiczna sytuacja wystąpiła w przypadku osób fizycznych prowadzące działalność gospodarczą na 1 000 ludności, gdzie wskaźnik dla gminy Lubin wyniósł 100, a dla gminy Grębocice 45. Gmina Rudna wypada pod względem tych dwóch wskaźników podobnie do gminy Radwanice.

¹ Brak bardziej aktualnych danych w GUS.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

Tabela 19. Przedsiębiorczość – wybrane wskaźniki

Gmina	Podmioty wpisane do rejestru na 1 000 ludności		
	2020	2024	Dynamika zmian
Gmina Lubin	114	120	-6
Gmina Rudna	73	89	16
Gmina Grębocice	52	63	11
Gmina Radwanice	79	85	-6
Gmina	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1 000 ludności		
	2020	2024	Dynamika zmian
Gmina Lubin	95	100	5
Gmina Rudna	51	63	12
Gmina Grębocice	36	45	9
Gmina Radwanice	60	63	-3

Finanse samorządowe

W 2020 i 2024 r. gmina Rudna była drugą gminą o najwyższych dochodach na 1 mieszkańca

Najwyższym udziałem dochodów własnych w dochodach gminy ogółem w 2024 r. charakteryzowała się gmina Grębocice (68,7%), w której dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca także były najwyższe (18 551,34 zł). Gmina Rudna była drugą gminą w kolejności pod względem wysokości dochodów na mieszkańca (15 875,05 zł).

Tabela 20. Finanse samorządowe – wybrane wskaźniki

Gmina	Dochody gminy na 1 mieszkańca		
	2020	2024	Dynamika zmian
Gmina Lubin	7 490,67	8 910,63	1 419,96
Gmina Rudna	9 164,89	15 875,05	6 710,16
Gmina Grębocice	10 545,90	18 551,34	8 005,44
Gmina Radwanice	7 566,41	10 198,24	2 631,83

Wymiar przestrzenny

Mieszkalnictwo

W 2024 r. gmina Rudna była gminą z najwyższą wartością liczby mieszkań w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030 AKTUALIZACJA

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na jedną osobę była niższa niż w gminie Lubin.

Gminę Rudna charakteryzuje najwyższy poziom zwodociągowania gminy (100%).

Gmina Rudna cechuje się wysokim poziomem skanalizowania gminy, jedynie w gminie Lubin poziom ten jest nieco wyższy.

W 2024 r. najwięcej mieszkań na 1 000 mieszkańców przypadało w gminie Rudna (357,4). W gminie Rudna widać również tendencję wzrostową przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania na 1 osobę – wskaźnik ten jest niższy niż w przypadku gminy Lubin lecz dynamika zmian w gminie Rudna jest wyższa.

Tabela 21. Mieszkania – wybrane wskaźniki

Gmina	Mieszkania na 1 000 mieszkańców		
	2020	2024	Dynamika zmian
Gmina Lubin	333,0	342,7	9,7
Gmina Rudna	307,8	357,4	49,6
Gmina Grębocice	300,9	328,9	28,0
Gmina Radwanice	298,7	323,6	24,9
Gmina	Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę		
	2020	2024	Dynamika zmian
Gmina Lubin	37,4	40,3	2,9
Gmina Rudna	27,7	33,1	5,4
Gmina Grębocice	25,1	29,0	3,9
Gmina Radwanice	29,6	32,7	3,1

Wszystkie cztery gminy mają rozwiniętą infrastrukturę wodociągową, z czego najlepiej gmina Rudna, gdzie 100% budynków mieszkalnych jest podłączonych do sieci wodociągowej. Gmina Rudna posiada także najwyższy odsetek budynków mających dostęp do sieci kanalizacyjnej (99,5%). W przypadku kanalizacji gmina Radwanice odstaje od pozostałych – tylko 62,9% budynków w tej gminie jest podłączonych do sieci kanalizacyjnej.

Tabela 22. Infrastruktura techniczna – wybrane wskaźniki

Gmina	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej		
	2020	2024	Dynamika zmian
Gmina Lubin	97,2	97,7	0,5
Gmina Rudna	100,0	100,0	0
Gmina Grębocice	99,8	99,8	0
Gmina Radwanice	99,4	99,5	0,1
Gmina	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej		

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNA NA LATA 2023-2030
AKTUALIZACJA

	2020	2024	Dynamika zmian
Gmina Lubin	95,7	95,9	0,2
Gmina Rudna	99,5	99,8	0,3
Gmina Grębocice	99,3	99,4	0,1
Gmina Radwanice	62,9	67,0	0,1

Gospodarka komunalna i środowisko

W 2024 r. gmina Rudna osiągnęła najniższy wśród analizowanych gmin odsetek odpadów zebranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów.

W 2024 r. najwyższy udział odpadów zebranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów z gospodarstw domowych odnotowano w gminie Radwanice (49,6%), a największy wzrost tego udziału zaobserwowano w gminie Grębocice (2,8 pp.).

Tabela 23. Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – wybrane wskaźniki

Gmina	Udział odpadów zebranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów (z gospodarstw domowych) [%]		
	2020	2024	Dynamika zmian
Gmina Lubin	52,6	47,9	-4,7
Gmina Rudna	55,5	39,1	-16,4
Gmina Grębocice	48,2	51,0	2,8
Gmina Radwanice	48,6	49,6	1,0

Spis tabel

<i>Tabela 1. Oczekiwane rezultaty planowanych działań</i>	<i>38</i>
<i>Tabela 2. Potencjały i bariery rozwojowe LGOF wymienione w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030.....</i>	<i>42</i>
<i>Tabela 3. Cele strategiczne i operacyjne wyróżnione jako priorytetowe dla LGOF</i>	<i>44</i>
<i>Tabela 4. Spójność celów Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2030 roku ze Strategią Rozwoju Gminy Rudna na lata 2023-2030 – Aktualizacja</i>	<i>67</i>
<i>Tabela 5. Podmioty gospodarcze według klas wielkości w latach 2020-2024.....</i>	<i>93</i>
<i>Tabela 6. Źródła dochodów własnych gminy w latach 2020-2024 [zł]</i>	<i>96</i>
<i>Tabela 7. Grunty leśne na terenie Gminy Rudna w latach 2020-2024 [ha].....</i>	<i>97</i>
<i>Tabela 8. Tereny zieleni w Gminie Rudna w latach 2020-2024 [ha]</i>	<i>97</i>
<i>Tabela 9. Charakterystyka strefy oceny jakości powietrza – strefa dolnośląska.....</i>	<i>98</i>
<i>Tabela 10. Wynikowe klasy dla strefy dolnośląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2024 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.....</i>	<i>98</i>
<i>Tabela 11. Podstawowe informacje o porównywanych gminach – dane za 2024 r.</i>	<i>103</i>
<i>Tabela 12. Struktura demograficzna – wybrane wskaźniki.....</i>	<i>105</i>
<i>Tabela 13. Ruch ludności – wybrane wskaźniki.....</i>	<i>106</i>
<i>Tabela 14. Pomoc społeczna – wybrane wskaźniki.....</i>	<i>106</i>
<i>Tabela 15. Edukacja – wybrane wskaźniki.....</i>	<i>107</i>
<i>Tabela 16. Kapitał społeczny – wybrane wskaźniki.....</i>	<i>108</i>
<i>Tabela 17. Kultura – wybrane wskaźniki.....</i>	<i>109</i>
<i>Tabela 18. Rynek pracy – wybrane wskaźniki.....</i>	<i>110</i>
<i>Tabela 19. Przedsiębiorczość – wybrane wskaźniki.....</i>	<i>111</i>
<i>Tabela 20. Finanse samorządowe – wybrane wskaźniki.....</i>	<i>111</i>
<i>Tabela 21. Mieszkania – wybrane wskaźniki.....</i>	<i>112</i>

<i>Tabela 22. Infrastruktura techniczna – wybrane wskaźniki.....</i>	<i>112</i>
--	------------

<i>Tabela 23. Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – wybrane wskaźniki.....</i>	<i>113</i>
--	------------

Spis rysunków

<i>Rysunek 1. Obszar funkcjonalny cenny przyrodniczo, z uwzględnieniem położenia Gminy Rudna</i>	<i>41</i>
--	-----------

<i>Rysunek 2. OSI Miejskie Obszary Funkcjonalne w województwie dolnośląskim, z uwzględnieniem położenia Gminy Rudna.....</i>	<i>42</i>
--	-----------

<i>Rysunek 3. Mapa jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych zlokalizowanych w granicach gminy.....</i>	<i>72</i>
---	-----------

Spis fotografii

<i>Fotografia 1. Ruiny pałacu w Orsku.....</i>	<i>9</i>
--	----------

<i>Fotografia 2. Ruiny pałacu w Brodowicach.....</i>	<i>9</i>
--	----------

<i>Fotografia 3. Ruiny pałacu w Górzynie.....</i>	<i>10</i>
---	-----------

<i>Fotografia 4. Zamek w Chobieni.....</i>	<i>10</i>
--	-----------

<i>Fotografia 5. Pałac w Radomiłowie – widok z lotu ptaka.....</i>	<i>11</i>
--	-----------

<i>Fotografia 6. Pałac w Radomiłowie.....</i>	<i>11</i>
---	-----------

<i>Fotografia 7. Świątlica wiejska w Juszowicach.....</i>	<i>12</i>
---	-----------

<i>Fotografia 8. Przystanek kolejowy w Koźlicach.....</i>	<i>12</i>
---	-----------

<i>Fotografia 9. Szlak na Górę Wenus.....</i>	<i>12</i>
---	-----------

<i>Fotografia 10. Siedziba Urzędu Gminy Rudna.....</i>	<i>13</i>
--	-----------

<i>Fotografia 11. Kompleks sportowy w Rudnej.....</i>	<i>13</i>
---	-----------

<i>Fotografia 12. Żłobek w Rudnej.....</i>	<i>13</i>
--	-----------